דבר

יום ראשון, כ"ב באלול תשמ"ח, 4 בספטמבר 1988 • גליון 19513

היום 12 עמודים • המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

היום בדבר

- שמיר – גדול מהחוק? / טובה צימוקי
- בין מרזל ("כך") וגנדי ("מולדת") / אבירמה גולן
- השלום עדיין רחוק בין איראן ועיראק / דן אבידן
- בין לאומיות ולאומנות / יהודה גוטהלף
- להתכונן להתקפה / דניאל בדסימון
- ספורט (עמ' 3–4), רפואה ומדע (11), בידור (12)

מזג האוויר

(ע). – מזג האוויר יהיה נוח עם טמפרטורות רגילות לעונה. טמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות: ירושלים: 16 עד 29; רמת הגולן: 17 עד 32; צפת: 18 עד 29; חיפה: 22 עד 32; טבריה: 22 עד 37; עפולה: 22 עד 33; שומרון: 19 עד 31; תל אביב: 22 עד 31; נמל תעופה בן גוריון: 21 עד 32; ירדה: 21 עד 37; עזה: 22 עד 30; באר שבע: 20 עד 35; אילת: 24 עד 39.

עיקרון תחילה

- נסים תובע מבעלי הבנקים להסכים להשוואת זכויות השליטה במניות – עמ' 2.
- מופרע או פסיכופאט שפעל לבדו הוא הרוצח המבוקש על־ידי המשטרה בקריית טבעון – עמ' 5.
- תושבים בצפת מתארגנים למנוע מכירת דירות בעיר לערבים – עמ' 5.
- עובדי 'בגד עור' עשויים לרכוש את המפעל ולנהלו – עמ' 6.
- נסיון להצית את ביתו של דן בדאמוץ ביפו – עמ' 6.

שעון החורף התחיל אמש. בחצות הוזזו מחוגי השעון בשעה אחת אחורה, ל־23.00.

הוועדה המרכזת של ההסתדרות מתכנסת לאשר תוכנית ללא תקדים

הנהלות חירום ימונו במפעלי חבה"ע שבמשבר ויוסמכו לפטר עובדים ולהקפיא הסכמי השכר

מאת חיים ביאור, סופר "דבר"

בראש סדר היום של הוועדה המרכזת של ההסתדרות, המתכנסת היום עומדת המלצה לשנות את כללי הפעולה במפעלים של חברת העובדים שנקלעו לקשיים, עד כדי הקפאתם של הסכמי השכר באותם מפעלים.

צוות בראשות רעיה רסיג, יו"ר האגף לדמוקראטיה תעשייתית ובהשתתפותם של ינון עזרוני, מנכ"ל מפעל 'אליאנס' הנתון בכינוס נכסים, יצחק חזיזה, האחראי על פעולות 'כור' בצפון, והבלכלן יהודה פאוסט, דובר חברת העובדים, גיבש כבר לפני חמישה חודשים מסמך מהפכני הממתין לאישורה של הוועדה המרכזת. המסמך כולל את הנקודות הבאות:

• מפעל השרוי במצוקה פינאנסית יוצא מכללי הפעולה הרגילים, לפי החלטה משותפת של צמרת חברת העובדים והאגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות. למפעל תמונה הנהלת חירום, שבה ישותפו נציגי ההנהלה הקודמת, נציגי העובדים,

(המשך בעמוד 2)

רזוליו: למנוע סגירה

התוכנית לשינוי כללי הפעולה במפעלים שבקשיים תובא לדיון בוועדה המרכזת ביוזמתו של מזכיר חברת העובדים דני רזוליו. אמש אמר רזוליו ל'דבר', כי ביצוע התוכנית עשוי למנוע את סגירתם של מפעלים רבים ומצד שני יאפשר הכנסתם של עובדים רבים יותר לבעלות על המפעלים. מהלך זה משתלב בתוכנית הרפורמה בחברת העובדים שהגה ישראל קיסר.

תערוכת ציורי ילדים ערבים מהשטחים, ששמה 'ילדים מציירים תחת כיבוש', נפתחה אמש בגלריה 'רגע' בתל־אביב. (צילום: ישראל סימיונסקי)

שביתת הגאז – לשבוע השני – מורגש מחסור

מאת כתב 'דבר' בחיפה

שביתת ארגון סוכני הגאז שפרצה ביום ראשון שעבר תיכנס מחר לשבוע השני שלה. במקומות שונים בארץ כבר נמסר על מחסור בגאז לבישול. בין המתקנים המפעלים שנשארו ללא גאז: מפעל הבטון בראש־פינה לייצור בטחוני ובעיקר ליצוא, בתי־מלון בנתניה ו־140 דירות בהוד השרון. כמו כן נוצר מחסור בגאז במקומות נוספים ובמקומות שונים בארץ.

מינהל הדלק הילק בסוף השבוע צווי ריתוק למחלקי הגאז, אולם הצווים הועברו ליועץ המשפטי לבדיקת משמעותם, שכן המדובר בעובדים עצמאים שאינם עובדי חברות הגאז.

ארגון סוכני הגאז מחה בסוף השבוע נגד כוונת מינהל הדלק לפתוח חמישה מוקדים לחלוקת גאז במקומות שונים בארץ.

טמיר פגש הממונה על שגרירות ברה"מ באו"ם

מאת מרים סוקס, סופרת 'דבר' בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל'דבר'). – מנכ"ל משרד החוץ אברהם טמיר נפגש ביום ו' עם הממונה על שגרירות ברה"מ באו"ם, ואלנטין לוז'ינסקי.

בשיחה, שנמשכה כשעה וחצי ובאווירה ידידותית וגלויה, החליפו השניים דעות על המצב המדיני באזורנו. טמיר הציג את העמדות הקיימות בישראל על תהליך השלום, ואילו לוז'ינסקי אמר, כי יש לפעול כדי לגשר על חילוקי הדעות, תוך כדי ניצול אווירת הפתיחות השוררת כיום בעולם.

(המשך בעמוד 2)

שמיר יתבע בממשלה מדיניות ירי חדשה על זורקי האבנים בשטחים

אחדים מראשי יש"ע בשיחות פנימיות: החזרת הנשק רק תפגע בנו

מאת כתבי 'דבר', אלי רובינשטיין, אוריאל ברעמי, דני צדקוני ויהודה לוי

ראש הממשלה יצחק שמיר ידרוש היום בישיבת הממשלה, שכוחות הבטחון בשטחים יאמצו מדיניות חדשה להתמודדות מצדם של זורקי אבנים.

ראש הממשלה מתכוון להעלות את הצעתו, לאחר ששר הבטחון, גורמים במערכת הבטחון ושר המשטרה, ימסרו לממשלה את סקירתם הבטחונית השבועית. סקירה זו, כך מעריכים, תתייחס גם להחזרת נשק למתנחלים שירו בערבים, וכן למקרה של גרליה בקר ממעלה־עמוס.

לדעת ראש הממשלה, יש לאפשר ירי בזורקי אבנים, כפי שצה"ל יורה במטרה לפגוע בזורקי בקבוקי תבערה. לדעת שמיר, ידויי האבנים נהפך לאחרונה לנשק העיקרי של הערבים, ולפיכך יש לטפל בו בהתאם.

יוסי אחימאיר, מנהל לשכת ראש הממשלה, הסביר אתמול, כי גם במערכת הבטחון יש נטייה לאמץ את גישתו של שמיר.

ראשי היישובים ביו"ש נפגשו ביום שישי עם אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע ודנו עמו על התקרית, שבה ירה גרליה בקר ממעלה־עמוס בחיילי צה"ל ופצע אותם.

ראשי היישובים מבקשים מהאלוף מצנע לתאם את נוכחות הצבא בשטח, ולידע אותם בכך, כדי למנוע תקריות ירי נוספות על חיילים. אחדים מראשי היישובים אומרים שדי בהצבת מחסום בקטע מסוים שבו מתקיימת פעילות צבאית והודעה לכל אורח העובר דרך מחסום זה שאין לירות בשום מקרה, משום שחיילי צה"ל נמצאים בשטח.

אחדים מראשי היישובים ביו"ש אמרו בשיחות פנימיות, כי התערבותו של ראש הממשלה יצחק שמיר בנושא החזרת נשק מחזרים של המתנחלים – רק תפגע בהם. הדברים אלה אמרו, כי בהחזרת הנשק בהתערבותו של ראש הממשלה יש משום מסר למתנחלים להתנהגות חדשה, שהם ראשי היישובים, לא יוכלו לבלום אותה.

בימים הקרובים יבדוק צה"ל

(המשך בעמוד 2)

שריר ידחה מינוי פרקליט המדינה לאחרי הבחירות

ינסה לשכנע את בלטמן לעכב את פרישתו

מאת טובה צימוקי, סופרת 'דבר' בירושלים

בכוונת שר המשפטים אברהם שריר להשהות את ההחלטה בדבר מינוי פרקליט מדינה עד לאחר הבחירות.

לסופרת 'דבר' נודע, כי שריר מתעתד לשכנע את פרקליט המדינה יונה בלטמן לעכב את מועד פרישתו עד תום הדיון בבית־המשפט העליון במשפטו של ג'ון דמיאניוק.

בלטמן הודיע לשריר, כי בכוונתו לפרוש, כדי להכנס לתפקידו החדש כמבקר האוניברסיטה העברית. עם זאת הוא הודיע, כי בכוונתו להמשיך לייצג את המדינה בערעור של דמיאניוק.

השר שריר אמר למקורביו, כי אין זה יאה שאת המדינה במשפט כה חשוב ייצג איש שאינו מכהן עוד כפרקליט המדינה, אולם נראה, כי הסיבה העיקרית היא ששריר מבקש "להרויח זמן", כדי לדחות את ההכרעה בשאלת מינויה של המשנה לפרקליט המדינה דורית ביניש. שריר חושש למנות את ביניש, שהיא המועמדת הטבעית לתפקיד, מכיוון שבמפלגתו מפעילים עליו לחץ למנות איש מבין שורות המפלגה.

לסופרת 'דבר' נודע, כי במשרד המשפטים שוררת ודיכות ומתח רב לקראת הכרעתו של שריר. חוגים בכל דרגי פרקליטות המדינה הודיעו כבר, כי לא יקבלו לתפקיד שום אדם מלבד דורית ביניש וכי אי בחירתה יהיה סימן ברור של פוליטיזציה במערכת. חוגים במשרד אמרו, כי כל השתהות בהחלטתו של שריר תהיה מיותרת ותגרום מתח מיותר במערכת.

שר המשפטים, אברהם שריר, יסקור היום בישיבת הממשלה את מרכזיותם של בתי־המשפט והפרקליטות בהשלטת שלטון החוק במדינת ישראל. יצויין, כי מאז הקמת המדינה לא התקיים דיון על חשיבותה של מערכת המשפט ומקומה בסדר העדיפות הלאומית. שר המשפטים יבקש מהממשלה לקבוע את רמת השירות הנאותה ששלטון החוק והחברה בישראל ראויים לה.

יש תאריך לכינוס המועצה הפלשתינית: 5–7 באוקטובר

חוסיין הקפיא משכורות עובדי הוואקף בגדה

מאת דן אבידן, סופר 'דבר' לענייני ערבים

חבר הוועד הפועל של אש"ף, עבד אל־רחים אחמד, אמר אתמול, כי המועצה הלאומית הפלשתינית תתכנס למושב מיוחד בין התאריכים 5 – 7 באוקטובר. הוא אמר את הדברים בראיון לעתון 'אל־ביאן' היוצא לאור במפרץ הפרסי.

עבד אל־רחים, שהוא ראש ארגון "חזית השחרור הערבית" הפרו־עיראקית והמקורב ל'פתח', אמר שההחלטה על עריכת המועצה הפלשתינית בראשית אוקטובר התקבלה במהלך ההתייעצויות שקיימה בעניין זה צמרת אש"ף בשבוע שעבר בתוניס.

(המשך בעמוד 2)

ברה"מ לאש"ף: חכו לאחרי הבחירות

מאת דן אבידן, סופר 'דבר' לענייני ערבים

ברה"מ העבירה לידיעת אש"ף, כי היא

(המשך בעמוד 2)

כהנא חושש ומאיים: אם אחוסל יתנקמו אנשי בפרס ובשמיר

מאת נח זבלוני, סופר 'דבר' בירושלים

ח"כ מאיר כהנא מזהיר, כי "אם יתנקשו בחייו יתנקשו גם בחייהם של שמעון פרס ויצחק שמיר".

בראיון לישראל שלנו' בטאון היהודים בארה"ב אמר כהנא, כי הוא חושש מהתנקשות בחייו. אם יצליח בעתירה לבג"ץ, שאותה יגיש אם תיפסל רשימתו, אמר כהנא, ותנועתו תרוץ לכנסת ינסו שליחים של הליכוד או המערך להתנקש בחייו ולחסלו.

הדברים נאמרו לאור ההסתייגות שהגיש לוועדת הבחירות הליכוד כנגד כהנא ותנועתו 'כך'. כהנא אומר בראיון, כי אינו חושש מערבים אלא דווקא מפני יד יהודי. "אנחנו חיים במדינה שבה לא היססו אנשים להתנקש ביהודים", אמר כהנא.

כהנא הוסיף, כי במקרה זה, אם תהיה התנקשות בחייו, יהיו פרס ושמיר תחת סיכון לחייהם, שכן, על אף התנגדותו הנחרצת לכך, הוא לא יוכל כמובן למנוע מאנשים התומכים בו, חמומי מוח, אנשים ממורמרים ומתוסכלים, מלנקום את דמו באמצעות פגיעה פיסית בפרס או בשמיר.

כהנא גילה, כי כבר בשנת 1977 נעשה נסיון לחסלו, על־ידי אנשים 'מקצועיים' וכי אך בנס ניצל ממוות. הוא גם הוסיף, כי יגביר את אמצעי השמירה סביבו, אולם ימשיך להופיע בעצרות־עם המוניות עד הבחירות.

מחר ומחרתיים שביתה בכל בתי־החולים של קופת־חולים

מאת חיים ביאור, סופר "דבר"

הרופאים בכל בתי־החולים של קופת־חולים ישבתו מחר ומחרתיים. עקב כך יפעלו 14 בתי־החולים של הקופה במתכונת מצומצמת של שבת וחג.

הרופאים החליטו לקיים את שביתתם בימים שני ושלישי, מאחר שבימים אלה יכריזו המערך והליכוד על פתיחה של מערכת הבחירות. ראשי הרופאים הסבירו כי עיתוי השביתה "נועד להזכיר לשתי המפלגות הגדולות כי הן הפקירו את בתי החולים ואת החולים".

רופאי בתי־החולים של קופת־חולים מקיימים גם עיצומים, ללא קשר לשביתה המתוכננת, במסגרת מאבקם בסוגייה של קיצור התורים לניתוחים. הרופאים דורשים הפעלתה המיידית של משמרת שנייה לניתוחים או לחלופין קבלת מקדמות בגובה 1,000 ש"ח על חשבון ההסדר שיושג.

המשבר המתחדש במערכת הבריאות יועלה היום בפגישתם של שר האוצר משה ניסים ומזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, שתתקיים בבית הוועד הפועל של ההסתדרות. בפגישה ישתתפו גם יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, מנכ"ל האוצר ויקטור מדינה והממונה על השכר במשרד, יעקב רונן.

נושא אחר שיועלה בפגישה הוא הצטרפותם של שלושת האיגודים המקצועיים האקדמאיים להסכם השכר שנחתם בחודש שעבר בשירות הציבורי. בעיית החלתו של ההסכם על החברות הממשלתיות והאוניברסיטאות מהווה מכשול להצטרפותם של איגודים אלה להסכם השכר.

שלושת מוזהרי השב"ס שוקלים עתירה לבג"ץ

מאת נתן רועי, סופר 'דבר' לענייני משטרה

שלושת הבכירים ממטה שירות בתי הסוהר, שהוזהרו בידי הוועדה החוקרת את בריחתו של הרצל אביטן, שוקלים לעתור לבג"ץ, אם נציב שירות בתי הסוהר ינקוט נגדם אמצעים מינהלתיים.

השלושה שהו ביום שישי לפנות בוקר במתקן 'כלא איילון' שבשרון חוקרו שורה של עדים שזימנו לוועדה. הם ענו על שאלות שנשאלו ולא עזבו את המקום אלא בסמוך מאוד להגשת הדו"ח. הדו"ח הוגש בשעות הבוקר לנציב שירות בתי הסוהר.

נציב שירות בתי הסוהר לא ינקוט אמצעים כלשהם עד אשר יסיים לקרוא את הדו"ח ויזמן אליו את האנשים שעלולים להיפגע מן הדו"ח.

שלום מן, ראש הוועדה החוקרת את פרשת בריחתו של הרצל אביטן, הורשע בעבר בזיוף מסמך רפואי ובנסיון להדיח את הרופא שלא יגיש נגדו תלונה למשטרת ישראל ולמשרד הבטחון.

שלום מן הועמד לדין על זיוף מסמך והורשע ב־13 בספטמבר 1981. הוא נידון להפקעת שישית ממשכורתו לשלושה חודשים.

ובאותו נושא: לפני שלושה חודשים החזיר נשק לתאו של הרצל אביטן בכלא איילון שברמלה. ועדת החקירה שכונסה אז לא פרסמה את ממצאיה עד עצם היום הזה והמשטרה לא גילתה מאום. האיש, שלא ננזף על מקרה זה, הוא החבר השני בוועדת החקירה שבדקה את בריחתו של אביטן, משה קופלמן.

מתברר גם, כי משה קופלמן היה האיש שאישר את כניסתה של מיכל עבדי, חברתו של הרצל אביטן, וזאת בניגוד להוראות שאינן מתירות לאסיר או אסירה שריצו עונש מאסר בכלא להכנס לביקור בכלא. דובר שירות בתי הסוהר אמר בתשובה לשאלת סופר 'דבר', כי פרשה זו תבדק.

בכל בית שני באור עקיבא עולה הביוב על גדותיו, גילו המבקרים

שיפור קל במצב התינוק החולה • 2,000 קיבלו את החיסון

מאת חיים ביאור, סופר "דבר"

שיפור קל מאוד חל בסוף השבוע שחלף במצבו של התינוק שאול עבדיאן בן החודשיים וחצי מאור־עקיבא, שלקה במחלת הפוליו. שאול חזר להזיז את ידו ואת רגלו.

מצבה של המורה שולמית גבאי, בת 26, שלקתה אף היא במחלה, ממשיך להיות קשה. היא מאושפזת במחלקה לטיפול נשימתי בבית חולים 'הלל יפה' בחדרה וסובלת משיתוק ברוב חלקי גופה.

ביום ששי חוסנו באור־עקיבא עוד 500 איש ובסך הכל חוסנו בשבוע שעבר נגד מחלת הפוליו כ־2,000 מבין 2,500 תושביה המבוגרים של העיירה. היום יוחל בחיסונם של כל תלמידי בתי הספר וגני הילדים באור־עקיבא.

שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, ביקרה ביום ששי באור עקיבא כדי לעמוד מקרוב על מבצע החיסון, המתנהל ללא שיבושים. בפגישה שקיימה השרה עם ראשי העיירה, העלו בפניה שורה של מפגעים חמורים שלא טופלו במשך שנים, כגון תעלות ניקוז פתוחות, משקי עזר של בעלי

(המשך בעמוד 2)

בכל בית שני

שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו עוקבת אחר מבצע החיסון באור עקיבא. (צילום: אילן אוסנדריבר)

יום א' 4.9 משעה 4.00 עד 7.00 אחה"צ
קו פתוח למומחי ההשקעות של בנק הפועלים
טל. 03-674545

מנהלי מחלקות בבנק הגדול במדינה ישמחו לעמוד לרשותך ולספק לך מידע בנושא המניות הבנקאיות ואפשרויות ההשקעה של כספי הפדיון.

יום ג' 6.9 משעה 4.00 עד 7.00 אחה"צ
יעוץ אישי על־ידי מומחי ההשקעות של בנק הפועלים

התקשר עוד היום לצורך קביעת פגישה:
ירושלים - 02-207171
תל־אביב - 03-676124, 03-676077
חיפה - 04-353319
באר־שבע - 057-662672, 057-662660

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר
בנק הפועלים

משרד החינוך למאבק משפטי נגד מקימי בי"ס פרטי בהר־אדר

מאת יעל פישביין, סופרת "דבר" לענייני חינוך

משרד החינוך פתח במאבק משפטי נגד הורים שהקימו בית־ספר פרטי מעבר לקו הירוק בטענה, כי הם מנסים לעקוף את האינטגראציה. הליכים משפטיים נפתחו נגד קבוצת הורים, שהקימה בית־ספר פרטי בישוב הר־אדר שמעבר לקו הירוק באיזור ירושלים. ביום ו' למדו ילדי הר־אדר בביתנות שכורות בישוב, והאוטובוס שנשלח על־ידי המועצה האזורית לאסוף את הילדים לבית־הספר האינטגרטיבי בעין הרים שב ריקם.

מהלכם של הורי הר־אדר הוא מהלך תקדימי ומשרד החינוך מתכוון להפעיל את כל הכלים החוקיים שבידו, כדי למנוע את מימוש המהלך שכן, אם יצליחו הורי הר־אדר ובית־הספר שהקימו יקבל אישור חוקי, יוכלו קבוצות הורים נוספות להקים בתי־ספר פרטיים ברחבי הארץ.

הורי הר־אדר עתרו לבג"ץ ועד שיתבררו כל ההיבטים בעניין זה החליט משרד החינוך לפתוח הליכים משפטיים למימוש חוק חינוך חובה, כדי לכפות על ההורים לשלוח את ילדיהם לבית־ספר בעין הרים, כפי שתוכנן.

ההורים טוענים, כי הסעת ילדיהם בדרך הארוכה לבית־הספר בעין־הרים כרוכה בסיכונים. עוד טוענים ההורים, כי יש סיכון בטיחותי בכך שבית־הספר נמצא בקרבת מחנה צבאי.

מאבק דומה פתח משרד החינוך נגד הורים מהישוב נתיב העשרה בדרום, שהוקם על־ידי מפוני ימית. ההורים אינם מוכנים שילדיהם ילמדו בבית־הספר האינטגרטיבי כפר סילבר ליד אשקלון ודורשים לשולחם לבית־הספר הקיבוצי היוקרתי בשער הנגב.

ההורים בנאות הכיכר, לעומת זה, אינם רוצים שילדיהם ילמדו בקיבוץ עין גדי ודורשים לשולחם למערכת החינוך היוקרתית בערד. משרד החינוך הפנה את הילדים לדימונה, אולם ההורים מאיימים, שאם לא תתמלא דרישתם ישכרו דירות בערד ויכפו על משרד החינוך את רצונם.

ביום ו' הוציא משרד החינוך צווי סגירה נגד חמישה מוסדות חינוך דתיים וחרדיים שהוקמו על־ידי קבוצות הורים מתבדלות במגזר החרדי: בית־ספר 'נועם' ברמות ובמעלה אדומים, בית־ספר של היהדות הרפורמית בירושלים, בית־ספר חרדי ברמות וגן ילדים חרדי ביוקנעם. הטיפול המשפטי בצווי הסגירה הועבר לרשויות המקומיות.

שנת הלימודים תשמ"ט נפתחה ביום ו' ברחבי הארץ

אחרי השביתה – תקלות בודדות

(ע).– שנת הלימודים נפתחה ביום שישי ברחבי הארץ תוך תקלות מעטות יחסית.

ממטה פתיחת הלימודים נמסר, כי השנה היה מספר השיבושים הנמוך ביותר מאשר בעבר וכי רוב הבעיות שנתעוררו נפתרו מיד על־ידי מטה הפתיחה, שפעל בחדר הישיבות של משרד החינוך והתרבות בירושלים.

ותיקי המשרד אמרו, כי לא זכורה להם פתיחה כל־כך רגועה ומסודרת של שנת לימודים חדשה. השר יצחק נבון פתח את חדר הבקרה של משרד החינוך ב־7 בבוקר. הדואר האלקטרוני הודיע יכול היה מנכ"ל המשרד ד"ר שמשון שושני לאתר תקלות, לקבל פניות מהרשויות המקומיות ומבתי־ספר ולהעביר את תלונותיו באופן מיידי.

לקראת השעה 8 בבוקר, שבה נשמע צלצול הפעמון באלפי מוסדות החינוך, יצא שר החינוך לבית־הספר גאולים א' בשכונת בקעה בירושלים, כדי להיות עם המורים והתלמידים. השר ביקר בכיתות, שוחח ארוכות על הערכות בית־הספר ללימודים. היום ידווח שר החינוך על מהלך פתיחת שנת הלימודים בישיבה השבועית של הממשלה.

במשך כחמש שעות של עבודת חדר הבקרה נדרשו אנשי משרד החינוך להתערב בכ־50 מקרים של תקלות ובעיות. 35 בעיות נפתרו ו־15 נותרו לטיפול. זהו, כאמור, המספר הנמוך ביותר של תקלות שנרשמו אי־פעם במהלך פתיחת שנת הלימודים. נמסר, כי לפני כחודש איתר משרד החינוך כ־400 תקלות צפויות בפתיחת שנת הלימודים.

ד"ר שושני שסיכם את הפתיחה, מסר, כי שום כיתה ברחבי הארץ לא נשארה ללא מענה לבעיותיה ובכך הופרכו הידיעות המוגזמות על מחסור גדול במורים. בתום עבודת המטה שיבח שר החינוך והתרבות מר יצחק נבון את כל עובדי המשרד, הרשויות המקומיות וצוותי מוסדות החינוך על פתיחת שנת הלימודים והביע תקווה כי יהיה בכך אות לשנת לימודים פוריה ומשגשגת.

באיזור המרכז

באיזור המרכז נפתחה שנת הלימודים כמעט ללא תקלות ולא נמסר על שיבושים מהותיים בבתי־הספר של ראשון לציון, רחובות, לוד, רמלה ויישובי הסביבה.

בבית־הספר היסודי של באר־יעקב, צייתו הורי התלמידים מתלמי מנשה להכרעת בית־המשפט הגבוה לצדק, המחייב את חלקם לעבור מבית־הספר של מושב ניר צבי השכן לבאר־יעקב. קומץ הילדים, מלווה בהוריו, עבר בהדרה רבה לבית־ספר באר־יעקב, שם נקלטו השנה 15 מורים חדשים, במקום אלה שהתפטרו בסוף שנת הלימודים האחרונה, בגלל סכסוך עם מנהלת בית־הספר.

חלק מההורים, שלא היו מוכנים להשלים עם פסיקת בג"צ, עזבו את מושב תלמי מנשה ועברו לגור בישובים אחרים בסביבה.

תוכנית חדשה לכל בתה"ס:

גם התלמידים הדתיים ילמדו שתושבי השטחים זכאים להגנה מאלימות

מאת יעל פישביין, סופרת "דבר" לענייני חינוך

גם התלמידים הדתיים ילמדו שתושבי השטחים זכאים להגנה מפני אלימות ומפני עלבונות.

תוכנית לימודים ראשונה בסוגה, שהוצאה לקראת שנת הלימודים החדשה, מפרטת בפני התלמידים את אמנת ג'נווה, לפיה תושבי השטחים "זכאים בכל הנסיבות ליחס של דרך ארץ לגופם, לכבודם, לזכויותיהם. היחס אליהם יהיה תמיד אנושי והם יוגנו במיוחד מפני כל מעשי אלימות או יוצרי אלימות ומפני עלבונות."

התוכנית, הנקראת 'יהודים וערבים עימות ויחסי שכנות' הוצאה במסגרת הסדרה 'חינוך על הפרק', והיא מיועדת למחנכים מכל המגזרים, כולל החינוך הדתי.

על־אף התנגדותם של כמה מנציגי החינוך הדתי, הוגדרו בתוכנית 'עקרונות יסוד ביחס לנוכרי במסורת ישראל', המדגישים את העקרון המוסרי הכלל־אנושי במסורת ישראל, את החובה לנהוג כלפי כל אדם בדרכי שלום ואת העקרון של התחשבות במצב הפוליטי הבין־לאומי בדעת עמי העולם.

לפי דברי יו"ר המזכירות הפדגוגית במשרד החינוך דוד פור, המצוטטים בפתח התוכנית, יש להקדיש בתקופה הקרובה שיעורים נוספים לדיון באירועים הפוליטיים ולהעמיק את הידע של התלמידים בתולדות הסכסוך, גם על חשבון שיעורים במקצועות אחרים.

החשד במשטרה: האם קשורה למותה של בתה בת ה־8 ממכת מכשיר קהה

(ע).– המשטרה חושדת, כי ילדה בת שמונה שנמצאה מחוסרת הכרה עם שבר בגולגולת סמוך לביתה בתל אביב, ונפטרה מעבר ימים – נרצחה באמצעות מכשיר קהה. בפרשה זו נעצרה אמה של הילדה, לאחר שסתרה גרסאות שונות בחקירתה.

בא כוח המשטרה רס"ל נרקיס יעקבי סיפר בבית המשפט השלום, כי בבדיקה של רופא פתולוג נקבע, כי השבר בגולגולתה נגרם ממכה שקיבלה מחפץ קשה, לפני שהובאה לבית החולים. החוקר סיפר, כי אמה של הילדה טענה בחקירה, שהיא וחברה לחיים ביקשו מהילדה לערוך קניות במכולת. לאחר כחצי שעה שבה הילדה הביתה, פתחה את הדלת והתמוטטה.

החוקר טען, כי האם נחקרה ביום ה' ושינתה את גירסתה. הפעם סיפרה, כי היא לא היתה בבית באותה שעה, אלא הוזעקה הביתה על־ידי חברה לחיים ממקום עבודתה. החוקר אמר, כי האם תירצה את עדותה הראשונית שהתבררה כשקרית, בכך שלא רצתה שבביטוח הלאומי יידעו שהיא עובדת.

רס"ל נרקיס גילה, כי חברה לחיים של האם נעלם ויש צורך לאתרו. לכן ביקש להאריך מעצרה של האם, אשר השוני בגירסאותיה מעורר חשד שהיא מנסה להסתיר דבר־מה, וכן יש צורך למנוע תיאום גירסאות בינה לבין חברה לחיים. בתשובה לשאלת הסניגור עו"ד יוסף ויזר, אמר בא כוח המשטרה, כי לא יתכן שהילדה המתגוררת בקומה השישית הגיעה בכוחות עצמה לביתה. כן סיפר, כי בידיה של האם נמצאו שיפשופים הדבר מעורר חשד.

האם הכחישה את האשמות נגדה וטענה, כי מדובר בתאונה שחברה לחיים היה מעורב בה. השופטת חיה חפץ הורתה לעצור את האם לששה ימים ואסרה לפרסם את כל השמות המעורבים בפרשה.

שמיר יתבע בממשלה

(המשך מעמוד 1)

מחדש כיצד להודיע למתגוללים על פעילות צבאית בשטח מבלי לחשוף פעילות מבצעית שלא ניתן לשתף בה אחרים.

פצועים בתקריות ביו"ש ובעזה

שני פצועים ברצועת עזה ושני פצועים מירי בגדה היו במהלך סוף השבוע.

אתמול הוסר הסגר, שנמשך שלושה שבועות על הכפר תל סמוך לשכם. עם הסרת הסגר מסרו התושבים, כי הצבא סילק מהכפר חמורים וטרקטורים, כדי שתושבי הכפר לא יוכלו לצאת מהכפר ודרך השדות עם יבול חקלאי – בעיקר תאנים – ובכך נגרם להם נזק כספי גדול. כמה טרקטורים הוחזרו ואילו את החמורים העביר הצבא הרחק מהכפר. בכפר נעצרו 15 צעירים.

תקרית קשה היתה בכפר הגדול אבו־דיס ממזרח לירושלים בשעות הערב של יום שישי. בתקרית, שבה הותקף משמר צה"ל, נורו ונפצעו שני צעירים ואחד מהם מאושפז במצב קשה. עוד היו תקריות בנפת רמאללה ועל תחנת המשטרה המקומית הושלך בקבוק תבערה, שלא גרם לנפגעים או לנזק.

תקריות היו גם בעיירה טובאס (נפת ג'נין) ובכפרים דיר־דבואן ואבריקש שך צה"ל מבצעים יומיים של מעצרים.

תקריות בודדות היו גם בחברון ובמוצא עין בית־אלמא סמוך לשכם.

פצועים מירי ומגאז ברצועה

צה"ל מסר לכמה משפחות של מחבלים, שנתפסו ונעצרו, הודעות על כוונתו להרוס את בתיהם בעיר עזה.

בליל־שבת נפצעו מיריות ברגליהם שני צעירים, תושבי מחנה הפליטים 'שאטי', בעת מהומות שהיו במחנה. השניים עאזמי ערפאת ראבן, בן 17, ופארס איברהים אברהאסט, בן 18, הועברו לטיפול בביה"ח 'שיפא'. ברפיח נפצע בליל־שבת צעיר, בן 20, בעת שצעירים תקפו סיור של צה"ל בשוק מחנה הפליטים. הצעיר נפצע קל והועבר לביה"ח 'נאצר' בח'אן־יונס. מקורות ערבים מסרו אתמול, כי בביה"ח 'אל אהלי' מאושפזות איבטאסם אבו ראני, בת ה־19 הנמצאת בהריון בחודש השלישי וזינאב אל־מאגאזי, בת 29, הנמצאת בחודש השישי להריונה מבית־חנון שנפגעו מגאז. נמסר גם על ילדה בת 5 וגבר בן 50, שנפגעו בצורה כזו ונמצאים בביה"ח.

לביה"ח 'שיפא' הובא לקבלת טיפול מחמוד חליל חלדי, שהוכה, לטענת מקורות ערביים, בידי חיילים.

הפרות סדר קלות, בעיקר של יידוי אבנים, היו אתמול בח'אן־יונס, שכונת שאבורה ברפיח, ברחובות עומר אל־מוכתאר ואל־וואחדה בעזה, בשאטי ובדיר אל־בלח. התנועה באיזור היתה ערה והשבת נחשבה גם בעיני תושבים ליום שקט. היום תמשיך ברווניה ועדת הערר, שדנה בעררי עשרות תושבי האיזור על צו הגירוש שהוצא נגדם. הדיון אמור להיות פתוח גם היום.

בריב חמולות אמש במחנה ג'יבליה נהרג תושב המחנה ונפצעו 20. כוח צה"ל, שבא להפריד בין הנצים ולהשליט סדר במקום הותקף בידי תושבים, ונאלץ לפתוח באש. כתוצאה מכך נפצעו שני תושבים.

הפרות סדר בסילואן ובאבו־טור

במזרח ירושלים נשמר השקט פרט לשני מוקדי הפרות סדר בעייתיים בכפר סילואן ובאבו־טור. בשני המקומות יש כמעט מדי יום יידויי אבנים ומחסומים. גם אתמול נוצר מגע בין התושבים שזרקו אבנים על שוטרים. אלו הגיבו בידוי של גאז מדמיע והורו לתושבים באבו־טור לפנות מחסום אבנים.

יש תאריך לכינוס

(המשך מעמוד 1)

בכינוס המועצה הקרוב אמור אש"ף להחליט על יוזמה מדינית חדשה, במטרה למלא את החלל שיצרה מדיניות ההתנתקות הירדנית מהשטחים, ולממש את ציפיות מנהיגי האינתיפאדה להפוך את המהומות להישג מדיני.

דוברים שונים של אש"ף רמזו בתקופה האחרונה, כי המועצה הלאומית עומדת להכריז על מדינה פלשתינית בשטחים, שתנוהל על־ידי ממשלה זמנית, ועל הכרה של אש"ף בתוכנית החלוקה מ־1947 לצד דבקותו בשאר החלטות או"ם הנוגעות לבעיה הפלשתינית, לרבות זכות הפליטים לשוב לבתיהם.

צפוי שהמועצה תקרא, בכל מקרה, לאו"ם לקבל לידיו לתקופת מעבר את השליטה בשטחים כדי לסלול את הדרך לנסיגה ישראלית מיהודה, שומרון ועזה.

ג'ורג' חבש, ראש ארגון "החזית העממית לשחרור פלשתין" אמר בינתיים, כי הוא מתנגד להקמת ממשלה פלשתינית זמנית והוא רואה במהלך כזה נסיון של ערפאת להשתלב בעקיפין בתהליך המדיני במזרח־התיכון ביוזמה אמריקאית. יחד עם זאת הביע חבש תמיכה ברעיון העברת השטחים לאפוטרופסות זמנית של האו"ם עד לכינוסה של ועידה בין־לאומית שתכפה על ישראל לסגת מהם.

הכוונה לכנס את מועצת אש"ף בראשית אוקטובר, כדי לגבש תוכנית מדינית חדשה, נדונה בסוף השבוע בשיחות שקיים ערפאת ברומניה עם הנשיא צ'אושסקו.

ירדן הקפיאה
שכר עובדי הוואקף

(ע"ר). ירדן החליטה להקפיא את המשכורות של עובדי הוואקף (ההקדש המוסלמי), בירושלים ובגדה המערבית, מסר העתון "אל קודס", במזרח ירושלים.

מקורות פלשתיניים אמרו כי 300 עד 400 עובדים ייפגעו בשל הפסקת תשלום המשכורות, כולל עובדים של בתי הדין האיסלאמיים, מורים של בתי ספר איסלאמיים ואנשי דת מוסלמים. הוואקף מספק כספים לאנשי הדת המוסלמים, לאחזקת מסגדים ולעובדים של בתי דין איסלאמיים. ירדן כבר הפסיקה בחודש שעבר לשלם את משכורותיהם של כ־21,000 מורים ועובדי מדינה בגדה המערבית, כאשר ניתקה את קשריה עמה.

"אל קודס", מסר כי ירדן הקפיאה כבר ב־16 באוגוסט את משכורותיהם של עובדי הוואקף, לאחר שהיועץ המשפטי של ראש ממשלת ירדן, זייד אל ריפאי אמר, כי התשלומים אלה מקופת המדינה אינם חוקיים עוד.

ירדן הורתה להקפיא את המשכורות עד שהשלטונות המוסמכים יקבלו החלטה סופית והוסיפה כי לאחדים מעובדי הוואקף ישולמו פיצויים, מוסיף העתון.

דבר
DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת: ד"ר יורם [illegible]
המו"ל – "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג'
טלפון 242203, מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, מ. 33104

שרון תוקף שר האוצר:

נסים מתעלל בתעשייה ומביאה אל סף אבדון

מאת אמנון אמר, סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

שר התעשייה אריאל שרון שב ותקף בסוף השבוע את מדיניותו הכלכלית של שר האוצר משה נסים. לדברי שרון, מתעלל שר האוצר בתעשייה ומדיניותו מביאה מפעלי תעשייה רבים לסף אבדון.

את הדברים אמר שרון בדיון מיוחד שכינס ראש הממשלה ביום שישי בלשכתו. בדיון השתתפו שמיר והשרים שרון ונסים, שנוהגים לדבר זה עם זה באמצעות גורם שלישי.

לדברי שר התעשייה, ניתן להציל רבים מהמפעלים שנקלעו לקשיים. כדי להצילם הציע השר להפעיל מחדש את החברה למימון תעשיות שפעולתה הופסקה. כן דרש שרון לחדש את פעילותה של הקרן לסיוע למפעלים במצוקה ולהעמיד בראשה פקיד ממשרדו. בדבריו התריע שר התעשייה מפני העזיבה של תושבים רבים בערי הפיתוח ודרש להוזיל את מחירי הקרקעות בערים אלה.

שר האוצר דחה את כל ההצעות שהעלה שרון בטענה שהן יביאו לפריצת מסגרת התקציב. ראש הממשלה עצמו לא התערב בוויכוח והפגישה הסתיימה בלא תוצאות.

שר המשפטים הצרפתי יתבע ז'אן מארי לה־פן בשל הערה אנטישמית

פאריס (עסט"א וע"צ). – שר המשפטים הצרפתי פייר ארפאיאנז' החליט אמש להגיש תביעה נגד ז'אן־מארי לה־פן על ש"העליב שר בממשלה", על פי חוק מהמאה ה־19 שבו משתמשים אך לעתים נדירות, וזאת לאחר הערה אנטישמית חדשה שהשמיע המנהיג הימני הקיצוני.

מכיוון שלה־פן הוא חבר בפרלמנט האירופי בשטרסבורג, יבקש שר המשפטים מהפרלמנט להסיר את חסינותו הפרלמנטרית.

לה־פן, שהוקע אשתקד על שאמר כי רצח ששת מיליוני היהודים בשואה היה "פרט שולי" בהיסטוריה, השמיע הערה אנטישמית נוספת ביום שישי, כאשר תקף את מישל דירופר, השר לעובדי המדינה ולרפורמות מינהליות מטעם המפלגה הסוציאליסטית. לה־פן אמר: "אדון דירופר, או דימולן, או מי שלא יהיה, אומר כי הסוציאליסטים חייבים לכרות ברית עם הקומוניסטים לקראת הבחירות המוניציפליות, משום שהמפלגה הקומוניסטית מאבדת מכוחה ואילו הימין הקיצוני איננו מתקדם עוד. אדון דירופר־קרימטואר, אנו מודים לך על הודאה זו".

"פור קרימטואר" פירושו כבשן הגאזים, שבהם רצחו הנאצים מיליוני יהודים. "ההלצה", של הנואם נתקבלה בתשואות סוערות על ידי תומכיו, שהתכנסו לאסיפת בחירות בקאפ ד'אגד, בחוף הים התיכון.

שר המשפטים הבריטי לביקור ראשון בישראל

(ע).– שר המשפטים האנגלי, הלורד מקיי הגיע אמש לישראל על־פי הזמנת שר המשפטים אברהם שריר.

זהו ביקור ראשון של שר משפטים בריטי בישראל, ומשרד המשפטים מאיר את הלורד מייחס לביקור חשיבות רבה.

בביקורו בארץ יעמוד הלורד מקרוב על סוגיות המשפט הישראלי ומערכת המשפט וייפגש לשיחות עבודה עם צמרת משרד המשפטים, שופטים ופרקליטים.

בין היתר יסייר הלורד ביחד עם השר שריר בבית המשפט בנצרת וייפגש שם עם נשיא בית־משפט השלום השופט חאליל עבוד.

ביום שני ייפגש הלורד עם נשיא בית־המשפט העליון השופט מאיר שמגר וישתתף בישיבה של בית־המשפט.

ביום שלישי יהיה השר אורח הכבוד בטקס פתיחת שנת המשפט בבית לשכת עורכי הדין בירושלים.

שר הדתות של הונגריה מגיע לביקור בישראל

מאת יורם לוי, סופר "דבר" בירושלים

שר הדתות של הונגריה אימרה מיקלוש מגיע היום לביקור של שבוע בישראל כאורחו של שר הדתות זבולון המר. זהו ביקור ראשון של אישיות הונגרית בדרג זה, בביקור שאיננו מוגדר פרטי. את מר מיקלוש יקבלו בנתב"ג השר המר ונציגי משרד הדתות והחוץ וכן אנשי המשלחת ההונגרית הנמצאת דרך קבע בישראל.

לשר האורח נקבעו מחר פגישות עבודה עם ראש הממשלה והרבנים הראשיים. הוא גם יבקר ביד ושם, במקומות הקדושים בירושלים ובמוזיאון ישראל בתל־אביב. בסוף השבוע הוא יבקר באתרים הקדושים לנצרות ולאיסלאם בצפון וכן בטבריה ובכרמיאל. בשיחותיו עם השר המר יידון מצבה של הקהילה היהודית בהונגריה.

ביום שלישי ייפגש שר הדתות ההונגרי עם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס. אל אימרה מיקלוש יתלוו מנהל לשכתו ד"ר לסלו וראש האגף לדתות במשרדו וכן תגיע מזכירות הקהילה היהודית בהונגריה.

נמצאו עצמות תינוק בתוך שקית בחיפה

מאת יוסי ליבוביץ', סופר "דבר" בגליל המערבי

ההודעה שהתקבלה ביום ו' בשעה שלוש אחר־הצהריים במשטרת חיפה היתה קצרה: "תשלחו ניידת לרחוב יהודה הלוי פינת קיבוץ גלויות, יש שם עצמות אדם בתוך שקית". האלמוני מיהר לנתק את הטלפון.

סגן ראש לשכת החקירות במרחב חיפה רב־פקד משה ברזר, שהגיע למקום, גילה שקית עטופה בתוך שמיכה ישנה ובתוכה עצמות. ההשערה היא כי מדובר בעצמות של תינוק בן יומו, שמת לפני זמן רב.

העצמות הועברו למכון לרפואה משפטית באבו כביר, ורק לאחר קבלת הממצאים תמשיך משטרת חיפה בחקירת המקרה.

טמיר פגש הממונה

(סוף מעמוד 1)

לוז'ינסקי חזר והבהיר את עמדת ברה"מ בנושא הוועידה הבין־לאומית וציין את יכולתה של מועצת הבטחון לתרום לתהליך השלום, כפי שפעלה במלחמת איראן־עיראק.

לדברי לוז'ינסקי, יש למצוא פתרון הדדי תוך כדי איזון אינטרסים של הצדדים, באופן שיענה על שאיפות כל הצדדים באיזור כולל הפלשתינים וישראל. לדעתו, גם אש"ף שותף לדעה זו.

בפגישה שנערכה בבניין השגרירות הרוסית באו"ם בניו־יורק השתתפו גם ראש המשלחת הישראלית לאו"ם, השגריר יוחנן ביין, סמנכ"ל משרד החוץ לענייני אפריקה ואסיה יוסף הדס, מנהל לשכת מנכ"ל משרד החוץ דוד סולטן ושני דיפלומאטים בכירים מהמשלחת הרוסית לאו"ם.

בכל בית שני

(המשך מעמוד 1)

חיים חלוקת להם באופן בלתי כשירי.

מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' יורם לב, נדהם לגלות בעת ביקורו באור־עקיבא שבכל בית שני או שלישי הביוב עולה על גדותיו.

שרת הבריאות עומדת להפגש השבוע עם אנשי משרדי הפנים, החקלאות, התעשייה והמסחר, השלטון המקומי ונציבות המים, כדי לגבש פתרון למפגעים התברואיים החריפים בעיירה.

50 שנה לליל הבדולח

50 שנה אחרי פוגרום 'ליל הבדולח' ושריפת בתי־כנסת בגרמניה, ב־9 בנובמבר 1938, הוציא הדואר המערב־גרמני בול זיכרון שבו נראה בית־הכנסת השרוף של באדן־באדן. (צילום: א.פ.)

ארה"ב 'חוקרת' מתקפת הגאז העיראקית על כפרי הכורדים

אלפי כורדים ממשיכים לזרום לעבר תורכיה

וואשינגטון (עי"ר). – ארה"ב הודיעה ביום ו' כי היא חוקרת דיווחים לפיהם עיראק הפעילה גאז רעיל נגד המורדים הכורדים. דוברת הסטייט־דיפרטמנט פיליס אוקלי אמרה כי התקפות מסוג זה מהוות הפרה חריפה של זכויות האדם.

'ניו־יורק טיימס' מסר ביום חמישי כי עיראק פתחה במיתקפה כללית נגד המורדים הכורדים בה לקחו חלק 60,000 חיילים. תורכיה, שגם לה אוכלוסיה כורדית גדולה מסרה כי החלה לקלוט אלפי פליטים כורדים העוברים את הגבול.

עיראק הכחישה ביום ו' את הידיעות לפיהן הפעילו כוחותיה נשק כימי נגד המורדים הכורדים בצפון המדינה. בלונדון הודיע ארגון 'אמנסטי' כי קיבל ידיעות לפיהן הצבא העיראקי הרג מאות כורדים בהתקפות על הכפרים בצפון עיראק בסוף חודש אוגוסט.

ראשי הכורדים בעיראק האשימו ביום ו' את הצבא העיראקי בהריגתם של 1,300 אזרחים כורדים במעשי טבח המוניים. הם מסרו כי ההרוגים נקברו בקבר המונים כדי להסתיר את הפשע וקראו לאו"ם ולקהילייה הבין־לאומית להתערב כדי להפסיק את הטבח בבני עמם.

סופרת "דבר" בבריטניה, דליה שרון מוסרת:

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – עשרות כורדים עיראקים פתחו אתמול בהפגנה ליד המשרד הלונדוני של או"ם בלונדון, במחאה על השימוש שעושים העיראקים בנשק כימי להשמדת העם הכורדי. הם אמרו, כי ישבתו רעב עד שהאו"ם יפעל נגד עיראק.

אלפי כורדים עיראקים ממשיכים לזרום לעבר תורכיה. מעריכים, כי לפחות 60,000 כורדים עברו לדרום־מזרח תורכיה בשבועות האחרונים. בשבועות האחרונים הוגשו 80 בקשות לקבלת מקלט מדיני בבריטניה על־ידי כורדים. בארי סטייל, ראש יחידת הפליטים במשרד החוץ הבריטי אמר אתמול כי הכורדים ייחשבו בקרוב לקבוצת הפליטים הגדולה ביותר בעולם.

כדי למנוע מג'ומייל הרכבת ממשלת מעבר

ממשלתו של אל־חוס בלבנון הודיעה שמבטלת התפטרותה

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

ראש ממשלת לבנון בפועל סלים אל־חוס הודיע בסוף השבוע לנשיא ג'ומייל, כי הממשלה שהוא עומד בראשה חוזרת בה מהתפטרותה. [illegible]

ממשלה זו, שהוקמה בידי ראש הממשלה המנוח רשיד כראמה בשעתו התפטרה במאי אשתקד, במחאה על כך שהמנהיגות המארונית החרימה הצעת הסדר סורית לפתרון המשבר בלבנון.

אל־חוס אמר, שחזרתה של הממשלה מהתפטרותה נועדה למנוע מהנשיא ג'ומייל להרכיב ממשלת מעבר בראשות מרואני מארוני, אם עד 23 בספטמבר לא ייבחר נשיא חדש ללבנון.

ג'ומייל דחה אתמול את הודעתו של אל־חוס. הוא טען, כי ראש הממשלה בפועל איננו מוסמך להחליט על חזרת הממשלה בה מהתפטרותה, משום שהוא עצמו מונה [illegible] נשיאותי.

[illegible] סוריה ותומכיה [illegible] להביא בכל זאת לבחירת מועמדה, סולימאן פראנג'ייה, לנשיאות עד ל־23 בספטמבר, מועד שבו אמור לפרוש הנשיא ג'ומייל מתפקידו. בתוך כך נמסר, כי הגנרל ראזי כנעאן, קצין המודיעין הסורי הראשי בלבנון, נועד עם נציגים של תנועות 'אמל' ו'חזבאללה' במטרה לפייס ביניהן. במחנה בורג' אל־ברג'נה אירעו בסוף השבוע תקריות בין אנשי 'החזית העממית' בראשות ג'ורג' חבש, לבין כוח שיטור משותף של הקבוצות הפלשתיניות הפרו־סוריות: מורדי 'פתח', 'א־צאיקה' וארגונו של אחמד ג'יבריל. קבוצות אלה קיבלו על עצמן לפני כחודשיים את האחריות על מחנה בורג' אל־בראג'נה, לאחר שגירשו ממנו את תומכי ערפאת. ארגוני 'החזית העממית' ו'החזית הדמוקראטית' לא השלימו בשעתן עם מהלך זה שחל במחנה הפליטים, ודומה שהם מנסים עתה לסייע לאנשי ערפאת להסתנן מחדש למחנה זה, למורת־רוחן של הקבוצות הפרו־סוריות.

נסים תובע מבעלי הבנקים זכויות שליטה שוות במניות

מאת אמנון אמר, סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

שר האוצר משה נסים תבע מבעלי השליטה בבנקים להסכים להשוואת זכויות ההצבעה של מניות הבנקים שבהסדר.

את תביעתו השמיע נסים ביום שישי באוזני נציגי בעלי הבנקים שכונסו לשם כך בלשכתו בירושלים. לדברי שר האוצר, חייב משרדו להכניס את הקטנת הבוק שגרם הסדר המניות למשלם המיסים. לדבריו, גם אם תוזקק הממשלה לחקיקה, כדי להשוות את זכויות ההצבעה, ייעשה המהלך תוך הסכמה עם בעלי השליטה הנוכחיים.

סגן שר האוצר עו"ד אמוראי אמר בפגישה, כי אין לממשלה כל כוונה להלאים את הבנקים שבהסדר, אלא לשוב ולמכרם. לדבריו, כדי למכור מחדש את מניות הבנקים יש צורך להשוות בין חלקם של הבעלים בהון ובזכויות ההצבעה.

בעלי השליטה עצמם לא התרשמו מדרישתם ומהאיום המרומז שבדברי נסים וסגנו. מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו אמר, כי צריך להיכנס למו"מ על עתיד השליטה והבעלות על הבנקים. עקיבא לווינסקי, נציג אוצר התיישבות היהודים בעלת השליטה בבנק לאומי, הביע את החשש מפני השתלטות גורמים לא רצויים על הבנקים הגדולים בישראל.

בשל המחלוקת העמוקה שבין משרד האוצר ובנק ישראל בנושא מכירת הבנקים, לא הוזמן נציג מבנק ישראל להשתתף בדיון.

הנהלות חירום

(המשך מעמוד 1)

אנשי חברת העובדים והאגף לאיגוד מקצועי (מעין ועדה קרואה).

● הנהלת החירום תקבל סמכויות נרחבות ובינהן: בדיקת התפקוד של ההנהלה הקודמת, הקפאת הסכמי העבודה למשך תקופת החירום ופיטורי עובדים במידת הצורך.

● צורת הניהול השתפנית, המתבטאת בהכנסת נציגות העובדים להנהלת המפעל, תישאר על כנה גם לאחר שהמפעל יתגבר על קשייו.

● עם סיומה של תקופת החירום והפיכת המפעל לרווחי, יוחזר לעובדים חלק השכר שעליו ויתרו בתקופת ההקפאה של הסכמי העבודה. קיימת אפשרות שהעובדים ירכשו איגרות־חוב של החברה, שמועד פרעונן ייקבע בהסכמה.

● במקרה של חילוקי דעות בין העובדים לבין הנהלת המפעל הנתון בתהליך שיקום, ישמשו כבוררים נציג של חברת העובדים ונציג של האגף לאיגוד מקצועי.

הוועדה המרכזת עומדת גם לשמוע דיווח על הנסיון החדשני שנעשה במפעל 'חסין אש' לייצור רעפים בבאר־שבע, שבמסגרתו הועבר המפעל לניהולם העצמי של 20 עובדיו.

ישראל: אמל אחראי לשלום הנווט השבוי

בתגובה לפרסומים האחרונים על מצבו הבריאותי של הנווט הישראלי השבוי בלבנון, שמקורם ומהימנותם אינם ברורים, חזרה אתמול ישראל והדגישה, כי היא רואה את ארגון 'אמל' ומנהיגו, נביה ברי, אחראים לשלומו ולבריאותו של הנווט, ומצפה כי ינקטו בכל הצעדים המתחייבים מאחריות זו.

בהודעה שפרסם אתמול דובר צה"ל הודגש, כי ישראל תמשיך לעשות הכל להחזרת הנווט בריא ושלם הביתה בהקדם האפשרי.

מת אהרן מוסיוב מוותיקי עובדי דפוס 'דבר'

מאת סופר "דבר"

אהרן מוסיוב (בלטאר) מת ביום שישי בגיל 73 בביתו בחולון, שם התגורר מאז 1973.

נולד בטיפליס שבגרוזיה, ועלה ארצה בשנת 1920. היה חבר בהגנה ולחם בחזית 5.

הוא עבד בעתון 'דבר' מאז היותו בן 16 ובמשך 50 שנה רצופות, עד פרישתו לגמלאות לפני חמש שנים. בתחילה עבד ברוטאציה, ואחר־כך כדפס.

לאחר צאתו לגמלאות עבד המנוח במלון 'כינרות' בטבריה ובבית יעקב ליד נתניה, ולאחר מכן במרכז קפ"ת, ושם עבד עד יום מותו.

הניח אם ואחות, בנים ובנות, נכדות ונכדים.

ברה"מ

(המשך מעמוד 1)

מתנגדת לכך שהארגון יכריז על הקמת ממשלה פלשתינית זמנית לפני הבחירות האמורות להערך בנובמבר בישראל ובארה"ב.

הדברים נמסרו לצמרת אש"ף על־ידי שליח סובייטי, שהגיע במיוחד לצורך זה לתוניס.

השליח, שהיה כנראה אחד מסגני שר החוץ הסובייטי, מסר לצמרת אש"ף, כי הכרזה על הקמת ממשלה פלשתינית זמנית לפני נובמבר עלולה לשחק לידי הליכוד בבחירות בישראל, ובכל מקרה מוטב שהארגון ייצא ביוזמה מדינית חדשה לאחר קיום הבחירות בישראל ובארה"ב.

בבית המשפט המחוזי
בתל־אביב־יפו
תיק אזרחי 3174/87
בעניין פקודת החברות (נוסח חדש)
התשמ"ג – 1983
ובעניין פירוק החברה איטובים בע"מ.
המבקשים:
אחרים דוד ואח' ע"י ב"כ עו"ד שלמה בכור, מבית התעשייה, הנורד 22, ת"א 68125

נמסרת בזאת הודעה, כי ביום 4 לדצמבר 1987 הוגשה בקשה לבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו, לפרק את החברה הנזכרת לעיל, כי בקשת פירוק זו תשמע בפני בית המשפט ביום 10 לאוקטובר 1988 בשעה 08.30.

כל נושה או משתתף של החברה הרוצה לתמוך במתן צו בעניין הבקשה או להתנגד לכך, רשאי להופיע בשעת הבירור בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו.

העתק מן הבקשה יינתן לכל נושה או משתתף של החברה שידרוש זאת מן החתום מטה תמורת התשלום הקבוע בעדו.

שלמה בכור, עו"ד
ב"כ המבקשים

הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור הבקשה חייב למסור, או לשלוח ע"י הדואר, לחתום לעיל הודעה על רצונו זה.

ההודעה, בציון השם והמען של האיש או הפירמה ובחתימתם או בחתימת בא־כוחם, צריכה להמסר או להשלח באופן שתגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה 13.00 של יום 9 באוקטובר 1988.

דבר ספורט

בברבורד, מכלוף ואסיאג כן. אבי כהן, איוניר, דריקס וקלינגר לא

האוסטרלים פייבוריטים חשוב שנעלה ונכה אותם

דברי המאמן הלאומי החדש, שניאור, לקראת פתיחת ההכנות מחרתיים לקדם גביע העולם ■ המאמן השני, גרונדמן, מקווה שננצח את ניו־זילנד ונקפיץ את המורל הלאומי לפני ה„מלחמה" האמיתית נגד ה„סוקרוס" האימתניים

מאת שמואל קליגר

ברברוד הבא

אסיאג: מהשכונה לסגל

דריקס: בחוץ

יוסי זאבי, אלי בתן, משה סיני, יהודה עמר (הפועל ת"א), בתני גינצבורג, אבי בתן, אורי מלמיליאן (בית"ר ירושלים), יגאל מנחם, שמעון מנחם, אלעד קרן (מכבי נתניה), ניר אלון, ניר לוין (הפועל פ"ת), מרקו בלברוד, שמעון מכלוף (צפרירים חולון), שלמה אילוז (הפועל ב"ש), מישל דיין (הפועל ירושלים), יעקב אסיאג (בני יהודה), ירון מרסלבי (בית"ר ת"א), מנשה שמעונוב (מכבי ת"א), יפתח הלוי (שמשון ת"א).

בשעה טובה ומוצלחת – אלה יהיו 20 המוזמנים החדשים – בהלכם ותיקים – שייצאו לדרך מחודשת וישתתפו באימונים הראשונים של סגל נבחרת ישראל במכון וינגייט כשהיעד המוצהר: „רומא 1990".

במסיבת עיתונאים בת"א פרסו בסוף השבוע צמד מאמני הנבחרת יצחק שניאור ויעקב גרונדמן את תוכניותיהם בפני הכתבים המסקרים את פעילות הנבחרת ומסרו את תוכנית האימונים המשתרעת על פני ארבעה חודשים ובמהלכם תקיים הנבחרת משחק ביתי נגד נבחרת מלטה ב־18 באוקטובר ועוד שני משחקים בחו"ל – נגד נבחרת רומניה ב־23 בנובמבר ומשחק גומלין נגד מלטה ב־4 בינואר.

מרבית האימונים יהיו במסגרת של מחנה אימונים מרוכזים בני שני ימים רצופים (בימים ג' וד') ויחייבו את הכדורגלנים ללון במכון וינגייט. בדרך כלל, בימי רביעי מתוכנן לסגל, משחק אימון מול קבוצות מקומיות. בחודש ספטמבר יהיו 6 ימי אימונים, כולל משחק עם קבוצה מהליגה הארצית; בחודש אוקטובר יהיו 9 ימי אימונים; בחודש נובמבר יהיו 9 ימי אימונים בארץ ויום אימונים נוסף ברומניה לפני המשחק עם נבחרת זו; בחודש דצמבר יהיו 8 ימי אימונים: בראשית חודש ינואר יתקיים יום אימונים אחד בארץ ועוד יום אימונים במלטה לפני המשחק מול נבחרת זו.

אם ננצח את הניו זילנדים הקהל יבוא

„חשוב, שאנו נעלה למשחק האחרון מול אוסטרליה (שיהיה באוסטרליה) כמו ברק" – אמר יצחק שניאור, שכבר במסיבת העיתונאים הרשמית הראשונה „חתם" על השטר הראשון בפני התקשורת – המטרה אליפות העולם באיטליה. „בפעם הראשונה אנו מופיעים מול האוסטרלים כשהם פייבוריטים ואנו נחותים ועל כן חשוב, שנעלה ונכה אותם".

ההרה־החזיק אחריו יעקב גרונדמן, שציין כי אם ננצח את ניו־זילנד במשחק הראשון תהיה אווירה של קהל שימלא את היציעים במשחק השני מול אוסטרליה בר"ג. אם ננצח גם במשחק זה „תהיה כל המדינה על הרגליים במשחק הגומלין מול אוסטרליה".

יצחק שניאור אמר, כי היתה כוונה לזמן את האחי ארמלי ממכבי חיפה, אך זה הודיע כי הוא עסוק בענייניו ולכן ויתרו עליו. גם הכוונה לזמן את ניר קלינגר ירדה לפי שעה מן הפרק וזאת בהתאם למדיניות המאמנים, שלא לזמן שחקנים, שלא גמרו את ענייניהם עם הנהלות קבוצותיהם.

אי לכך ערכו המאמנים רשימה מצומצמת בת 20 שחקנים, כשכוונתם להגיע לסגל מורחב בן 30 שחקנים, שיהוו את סגל הנבחרת הלאומית העתידה של ישראל. „אנו לא רוצים שהנבחרת תהיה תחנת מעבר, אנו מתכננים משחקים בין־לאומיים גם לנבחרת העתודה – שבה ישחק כל מי שבסגל שלא ישחק בבוגרים", הטעים שניאור.

הכוונה היא, שכבר באוקטובר, ערב המשחק הביתי הראשון נגד מלטה יכלול הסגל המורחב 30 שחקנים. ביום שישי, לפני כינוס מסיבת העיתונאים נפגשו המאמנים עם הקפטן הקודם של הנבחרת, אבי כהן (ממכבי ת"א) וציינו בפניו, כי הם רוצים להתרשם ממנו ומיכולתו במשחקי הליגה. „הרשימה עדיין לא סגורה", איזכרו בפנינו המאמנים את הדברים בפני הקפטן לשעבר.

עד לשלב זה קיימו המאמנים שיחות אישיות עם 6 שחקנים וקבעו לעצמם, למטרה, לשוחח עם כולם וזאת בהמשך למדיניות המוצהרת „ששחקן צריך להתנהג כששחקן העושה למען מטרה לאומית כאשר הוא מייצג את המדינה".

„העיניים נשואות אל השחקנים האלה. עם הסגל הזה המורכב משחקני ליגה טובים, עם אווירה טובה וסדר ומשמעת אפשר לעבור את אוקיאניה", הטעים שניאור ובכך הדגיש שוב את הפן הלאומי והדרך האישית להשגת המטרה הנכספת.

הוא גילה, שלא יזמין „שמות" (וגרונדמן הוסיף, שאפילו אלי אוחנה אינו רשאי לראות עצמו כמוזמן אוטומטית). באות את המדינה ייצגו רק כדורגלנים, שירצו לשחק באמונות ובמסירות, שידעו לייצג את הנבחרת בכבוד.

יעקב גרונדמן הודה, כי נקודת המוצא של הנבחרת אינה אידיאלית באשר הרקע לזימונים הוא לאחר פגרה, כאשר חלק מהקבוצות עדיין מקיים מחנות אימונים בחו"ל ושחקנים עוברים מקבוצה לקבוצה, כך שלא היתה אפשרות לבחור בטובים ביותר, „אבל היינו חייבים להתחיל".

לא כל בלגי יוזמן אבל רוזנטל כן

„אנו מנסים דרך מסויימת. לא צריך לעשות אלילים משחקנים. גם ואן־באסטן לא התחיל במשחק הראשון וראינו מה הוא עשה בהמשך. יש פנים חדשות בנבחרת. רוצים להפוך את הנבחרת לקבוצה. אנשים, שיהיה איכפת להם בנבחרת יותר מקבוצתם שלהם. יש לנו 7 חודשים להביא את השחקנים לשיא בומך", הדגיש גרונדמן.

גישת המאמנים באי־זימון שחקנים ותיקים ודוגמת מוטי איווניר ואלי דריקס בשלב זה, בהיעדר כושר טוב בעונה החולפת, זאת: בפרט ובמיוחד על רקע כשלון הנבחרת במבחנים הקדם־אולימפיים, מול אותתן ירידות בעניין אוחנה אמר, כי אין אפשרות להזמינו בגלל ריצוי עונש בן 2 משחקים. „הוא יוזמן אם יהיה טוב", אמר.

לעומת זאת, יוזמן רוני רוזנטל, המגלה יכולת טובה בבלגיה, למשחק מול מלטה המגלה. שלום תקוה פצוע ועל אייל בלייבטר אין מספיק מידע. „בגלל, לא נזמין כל מי שמשחק בבלגיה. הנה, התבשרנו ששחקן מליגה ג' ישחק בבלגיה, האם חובה להזמינו", שאל שניאור. גרונדמן הוסיף, שאנו מיילים לנסות שחקנים־חדשים. הזמנו המגינים שמעון מנחם ואלעד קרן, ממכבי נתניה. הבעיה שלנו שאין לנו מגן שמאלי טוב. אם לא ננסה לא נצליח.

לא היתה בפי המאמנים תשובה לשאלה מי יהיה קפטן הנבחרת או המנהיג, בעקבות אי־זימונו של אבי כהן והחלשותו מבחינה מקצועית של אורי מלמיליאן ואולם הכבוד היה שלפני המשחק נגד מלטה ייבחר הקפטן.

דגליהן של 161 מדינות הונפו אתמול בטקס פתיחת הכפר האולימפי בסיאול. בכפר 86 יחידות דיור, בהן ישוכנו 15.000 ספורטאים

אם הממשלה לא תישא בהוצאות השיטור במגרשים

ליגות הכדורגל הנמוכות לא יפתחו בשבת כמתוכנן

אם הממשלה לא תחזור בה מהחלטתה לבטל את כיסוי הוצאות השיטור במגרשי הכדורגל, יושבתו כל משחקי הכדורגל מליגה א' ומטה, העומדים להיפתח בשבת הקרובה, ה־10 בספטמבר.

החלטה זו התקבלה בפגישת ראשי מרכזי הספורט, שנערכה ביום שישי ומיברקים ברוח זו נשלחו לראש הממשלה, ממלא מקומו, ולשרי החינוך האוצר.

בפגישת ראשי מרכזי הספורט השתתפו: מטעם הפועל – י. אפק, ח. הברפלד וש. סוידי; ממכבי – י. כספי וע. מילצ'ן ומבית"ר – ב. מברלבלט.

במברקים נאמר עוד, כי מאז שנת 1978, בעת כהונתו של שמחה ארליך ז"ל כשר האוצר, כיסתה הממשלה את כל הוצאות השיטור במגרשי הכדורגל.

הוצאות אלה גדלו בשנה האחרונה בגלל העלאת תעריף שעת שיטור, שנקבעה ע"י המשטרה, וכן בגלל המצב הבטחוני. העלות הכוללת של הוצאות השיטור במגרשים תהיה השנה למעלה מ־5 מיליון ש"ח, לעומת 2 וחצי מיליון ש"ח בשנה החולפת. רק 20 אחוז מהסכום הכללי מיועד לשיטור במגרשים במשחקי ליגה לאומית וארצית בכדורגל.

ביטול המשחקים יביא להשבתת 250 קבוצות כדורגל בליגות הנמוכות והמשחקים רגישים בליגות הנוער.

נציגי המרכזים הודיעו לשרים, שאין להעלות על הדעת שאגודות הספורט, הנמצאות במצב כספי קשה, ישלמו עבור הוצאות השיטור, שזוהי חובתה של הממשלה.

כנס הסברה מיוחד, עם נציגי הקבוצות מהליגות הנמוכות, ייערך ביום חמישי הקרוב ובו ידונו על נקיטת צעדים נוספים.

סיפור השיטור במגרשים איפה הימים של ארליך

מאת מיכאל אלמוג

היו זמנים, בהם חייבות היו קבוצות הכדורגל לשלם למשטרה במזומן, בשבוע שלפני המשחק, את שכר השוטרים, שאמורים היו להופיע במשחק השבת. ההוצאה היתה גדולה והקבוצות לא יכלו לעמוד בכך.

פנינו אל שר האוצר דאז, המנוח שמחה ארליך, והוא נתן את אישורו שמשרד האוצר יממן את בטחון המשחקים על־ידי המשטרה. מאז הוכנס בתקציב המדינה סעיף תקציבי מיוחד לצורך כיסוי דמי השיטור. מאחר שמשרד המשטרה, מטעמים שלו, סירב לקבל את הכסף ישירות ממשרד האוצר, הוחלט שמשרד החינוך יקבל את הכסף ויעבירו להתאחדות לכדורגל (משרד האוצר אינו רשאי להעביר את הכסף ישירות להתאחדות, אלא רק באמצעות משרד ממשלתי).

ההסדר פעל יפה מספר שנים. והנה, באו גזירות הקיצוצים בתקציב המדינה ומשרדי האוצר והחינוך החליטו להניף את גרזן הקיצוצים על הקצבה זו.

זו גזילת „כבשת הרש". ההקצבות הממשלתיות לספורט שואפות למינימום שבמינימום. מס הכנסה מקבל מהספורט יותר מהקצבות הממשלה לספורט. להטיל מחדש הנטל על האגודות, יהיה זה אבסורד והן לא תוכלנה לעמוד בכך. להקצות כספים אלה ממועצת ההימורים, המשמעות הפשוטה והישירה היא, לקצץ מהקצבות המועצה לספורט, משום שהכסף ילקח מאותה „עוגה" תקציבית של המועצה המחולקת לכל הספורט במדינה.

אין לשחרר בשום פנים ואופן את הממשלה מהקצבה זו.

כפי שאמר בשעתו שמחה ארליך ז"ל: „מן הדין שהמדינה תממן את בטחון משחקי הכדורגל במדינה". בלי שיטור אין אפשרות לצערנו לקיים את המשחקים. בלי תשלום לשוטרים, לא תהיה משטרה במשחקים.

המסקנה – אין משחקים. כך צריכים מוסדות הספורט לנהוג. לא, אי־קיום המשחקים בליגות הנמוכות, אלא בכל הליגות (כולל לאומית וארצית). ימשיך הטוטו, לפי שעה, להשתמש בליגות זרות מאירופה. תאריכים אלה לא ילכו לאיבוד לטוטו. הם יוחזרו לאחר הסדר עם משרד האוצר.

זו הדרך היחידה, בה צריך לנהוג.

בהזדמנות זו עלינו לחזור, להמליץ ולקבוע משחקי סיבוב שלישי ולא משחקי פליי־אוף, שלא הצליחו ולא הצדיקו את עצמם. יש לפחות לנהוג כך, כשיגיעו לשתים־עשרה קבוצות בלאומית. הדבר ניתן מבחינת כמות המשחקים, שיהיו 33 בעונה. בליגה הארצית יהיו כבר 16 קבוצות וזו תשחק בשני סיבובים 30 מחזורים.

תקנון התשלומים ישאר כפי שנקבע

בנושא תקנון התשלומים, לא התקבלה הצעת מכבי לביטול התקנון ולכן נותרה הסכמה, כי התשלום המירבי לשחקן בליגה לאומית בעונה הבאה יהיה 68.000 ש"ח ברוטו, למעט שני שחקנים בכל קבוצה, שלא יוגבלו בסכום. בליגה הארצית התשלום המירבי לשחקן יהיה 34.000 ש"ח ברוטו.

פארק סאה־ציק, נשיא הוועד האולימפי של דרום־קוריאה, מודיע במסיבת עיתונאים שקיימים אתמול בסיאול, כי עם סגירת הרשמת המדינות המשתתפות במשחקי הקיץ האולימפיים, נקבע שיא חדש – 161 מדינות

טניס

אוחיון לחצי־גמר הטניס בבלגיה

הטניסאית תגית אוחיון רשמה אתמול בבלגיה את הישגה הגדול ביותר כאשר העפילה לחצי־גמר בתחרות בין־לאומית לנשים שסך הפרסים בה מסתכם ב־10,000 דולאר.

אוחיון משחקת בנוהריה וחוגגת את יום הולדתה ה־18. היא גברה על ההולנדית אקלכויים 4:6, 3:6. בסיבוב השני היא גברה על טניסאית ממערב־גרמניה 3:6, 6:3, 4:6.

האולימפית אילנה ברגר נוצחה בסיבוב הראשון ע"י סילבה נובה מברה"מ 6:3, 4:6, 6:2. יעל שביט וסופי רפאל נוצחו במוקדמות.

★ שחר פרקיס יצא בסוף השבוע ליוון כדי ליטול חלק בטורניר בין לאומי שיפתח היום. סך הפרסים בטורניר מסתכם ב־25,000 דולר. הטורניר ימשך שבוע והוא יהווה לפרקיס הכנה אחרונה לקראת אולימפיאדת סיאול.

★ טניסאיות הפועל ת"א גברו אתמול על מועדון הכרמל חיפה 0:3 במסגרת משחקי הליגה הלאומית לנשים. במשחק אחר גברה מכבי צפון ב' על מכבי צפון א' 1:2. בראשות הליגה מוליכות קבוצות מכבי והפועל ת"א.

הפועל ת"א „חטפה" חמישיה בפתח־תקוה

ידחה משחק „אלוף האלופים"

מאת שמואל קליגר

המשברים העוברים על הפועל ת"א בחודשים האחרונים, מעיקים על הקבוצה שאינה מוכנה למשחקי הליגה הקרבים והולכים. לדוגמא, אתמול הפסידה הקבוצה להפועל פ"ת 5:1. האלופה שאינה מתורגלת בהפסדים, מן המגן זהר אמנם הופיעה בהרכב חסר, אבל בהרכבה שיחקו משה סיני ואלי כהן.

הפועל פ"ת עלתה ליתרון בדקה ה־35 משער ראשון של ניר לוין שהבקיע מבעיטת עונשין; 5 דקות לאחר מכן בעט אלי מחפוד מהאזור לתוך השער. התוצאה 0:2 נרשמה בהפסקה.

רקה לאחר חידוש המשחק הבקיע מני בסון את השער השלישי. קבוצת הפועל ת"א, ששיתפה בהרכבה מספר שחקנים צעירים – גם כמחליפים – הגיבה בשער מצמק של אלי כהן (60). מני בסון העלה ל־1:4 בדקה ה־69 וניר לוין חתם את התוצאה כשבעט מול השוער גיב עדן פנימה בדקה ה־71. 1:5. בהיעדרו של השוער יום־טוב סלאס הגן על השער רוב הזמן פרדי לסנר. גם המגן יוסי זאבה לא נטל חלק במשחק.

הפועל ת"א הופיעה בהרכב הבא: לסנר; גל הרשליקוביץ', אקהרין, קרביאן, דוד הרשליקוביץ'; ארמה, שוקרון, אלי כהן, אחמד מוסא; משה סיני, מוריס לאנו. (כן שותפו: עדן, מורחי, פישר, אבוקסיס).

הפועל פ"ת: רפי כהן; מרכוס, סאבו, קייסי, דוד לוי; קלמנוביץ', גיא לוי, מחפוד, בולקין; לוין, בסון. (כן שותפו: איליה, קחשווילי, ניר אלון).

משחק אלוף האלופים יידחה לאחר שקבוצת מכבי ת"א נעתרה לבקשת הפועל ת"א ויחדיו יגישו הבוקר שתי הקבוצות בקשה לדחיית המשחק שנועד להתקיים מחר.

● הפועל ר"ג מהליגה הארצית והפועל קרית־אונו מליגה א' נפרדו אתמול במשחק ידידותי ללא שערים. אבי בן־עזרא שחקן הפועל ת"א בעונה שעברה הומ־ין בעיטת 11 מ'. מקבוצת הפועל ר"ג נעדר החלוץ יעקב נומרו.

הפועל ת"א קיבל הלוואה; שועבדו הקצבות ל־5 שנים

מאת שמואל קליגר

ועדת הכספים של מרכז הפועל אישרה בסוף השבוע את הערבות שיתן להלוואה בסך 1.5 מיליון שקלים, שיבטיחו את התשלום הראשון של הפועל ת"א למס הכנסה, תשלום חלק מחובות לשחקנים ותיפעול שוטף. היום, יוצא הכסף לצרכים דלעיל, לאחר שהבעיה מצאה סוף־סוף את פתרונה.

היום בישיבת מזכירות מרכז הפועל יערערו חברים על ההחלטה, שהיא בבחינת עיקרון וידרשו לתת את אותה פרבילגיה גם לאגודות אחרות השקועות בחובות למס הכנסה ולשחקנים.

כבטחון למרכז הפועל – נותן הערבות – ישמשו ההקצבות של מרכז הפועל להפועל ת"א. ההקצבה השנתית של מרכז הפועל למחלקת הכדורגל של הפועל ת"א היא בגובה 300,000 שקלים, כלומר 25,000 שקלים בחודש. ובעוד שההלוואה שקיבלה הפועל ת"א בערבות מרכז הפועל היא בגובה 1.5 מיליון שקלים, שתוחזר ב־60 תשלומים שווים ורצופים (5 שנים), הרי שלמעשה גם הערבות של מרכז הפועל תופפת, היינו 25,000 שקלים בחודש. במלים אחרות: יש בשעבוד ההקצבה השנתית המגיעה להפועל ת"א ממרכז הפועל כדי להבטיח למרכז הפועל את תשלום קרן ההלוואה בלבד, אך לא את הריבית.

מזכ"ל הפועל יצחק אופק מסר, כי ההקצבות להפועל ת"א ישועבדו עד גמר ההלוואה וכי לפי מיטב ידיעתו יקבלו השחקנים את המגיע להם ע"ח החובות כבר היום, כך שמבחינת מרכז הפועל יוכלו השחקנים להופיע במשחק אלוף האלופים מחר בבלומפילד, על פי התכנון המקורי. בכל מקרה מרכז הפועל לא יחייב את הקבוצה לשחק האיל ואין הוא מתערב בעניינים ספורטיביים.

שייט

★ סגל נבחרת ישראל בגלשני־רוח נקבע אתמול לקראת אליפות העולם שתערך באירלנד. סגל הנבחרת כולל את מיכה ארנון, עמית ענבר, עודד שפר, ארז קמאי המאמן, מתי פרידמן.

טבריה חזרה מהמחנה בהולנד

מאת גבעתי בן־יוסף

„מחנה האימון היה יוצא מהכלל", כך הגדיר דוד ברנור, מאמן קבוצת הכדורגל של הפועל טבריה, את מחנה האימון בן 10 הימים שהתקיים בהולנד. במסגרת המחנה ליכדה הקבוצה שלושה משחקי מבחן נגד קבוצות הולנדיות וניצחה את כולן.

המאמן ברנור גיבש כבר את ההרכב ואמר כי השוער אלטר יעמוד בשער, רפי אוסמו ישמש כבלם אחורי וסמי מלכה ישחק כחלוץ. על שחקני הרכש הוסיף ברנור: „הם השתלבו מבחינה קבוצתית ומבחינה חברתית ומקצועית". למעשה נחתמו כבר ההסכמים של כל שחקני הרכש ורק מחר יבוצעו ההעברות בהתאחדות לכדורגל.

לגבי התנגדות בית"ר ירושלים לשחרורו של סמי מלכה, אמר המאמן: „ככל הנראה נגיע להבנה עם בית"ר ואני מאמין כי בסופו של דבר ישחק מלכה בהפועל טבריה".

אגב, ליאו הארגנטינאי בלט במחנה האימון והבקיע במהלכו שני שערים ובישל שלושה נוספים וככל הנראה ימצא את מקומו בהרכב הטברייני.

ג. חיים מתבססת בצמרת הכדורמים

קבוצת הכדורמים של הפועל גבעת־חיים ביססה את מקומה בראשות הליגה הלאומית עם פתיחת המחזור השלישי והאחרון במכון וינגייט. הפועל גבעת־חיים גברה על הפועל קרית־טבעון 7:14. בגבעת־חיים בלט רמי פריזר, שהבקיע ארבעה שערים.

אס"א ת"א סיימה את משחקה עם הפועל גושרובלון בתיקו 8:8 ומכבי קרית־אונו גברה על הפועל עמק־הירדן/אפיקים בתוצאה 4:11.

הניחוש הנכון

1.	ארסנל – אסטון וילה	2
2.	קובנטרי – אברטון	2
3.	ליברפול – מנ. יונייטד	1
4.	לוטון – וימבלדון	x
5.	מידלסבורו – נוריץ'	2
6.	מילוול – דרבי	1
7.	ניוקאסל – טוטנהאם	x
8.	נוטינגהאם – שפילד	x
9.	ק.פ.ר – סאות'המפטון	2
10.	וסטהאם – צ'רלטון	2
11.	בירמינגהאם – לסטר	2
12.	קריסטל פלאס – ווטפורד	2
13.	איפסוויץ' – סנדרלנד	1
14.	פורטסמות' – לידס	1

הבהלה לכדור

לעיר הכנרת יהיה השנה סמל חדש: קבוצת הכדורגל של הפועל טבריה שתשחק בליגה הלאומית. מעוררת התלהבות רבה בקרב כל שכבות האוכלוסיה של עיר הקייט הצפונית ורבים מהתושבים מצפים בקוצר רוח לפתיחת עונת הכדורגל.

סיור בטבריה ממחיש עד כמה הכדורגל תפס לו מקום נכבד בסדר היום של התושבים. בחנויות ובתי קפה רבים מתנוססות סיסמאות מאירות עיניים בנוסח: „כאן אוהדים את הפועל טבריה" וצעירים רבים מצאו בכדורגל נושא שיחה שניתן לבלות בו שעות ארוכות.

ההתלהבות אוחזת את כולם: צעירים, נערות יפות תואר ואפילו זקני העיר. כולם כאחד מחזיקים אצבעות לקבוצה. ראש העיר הדתי של טבריה, יגאל ביבי מודע לעניין הרב שמעוררת הקבוצה והוא החליט לדאוג גם לתושבים הדתיים הרבים שמתגוררים בעיר. ביבי הציע לראשי הקבוצה לקיים את המשחקים בימי שישי, כדי לאפשר גם לתושבים שומרי המסורת לחזות במשחקים.

ביבי גם נרתם לעבודות השיפוץ של האיצטדיון המקומי. בהשקעה של חצי מיליון שקל נוספו 2000 מקומות ישיבה וכעת יוכלו 6000 צופים לחזות במשחקי הקבוצה. הנהלת הקבוצה הוציאה למכירה 3000 מנויים וכבר בעת נמכרו 1000 מנויים. מחיר המנוי לעונה מסתכם ב־300 שקל ומנוי כבוד ימכר ב־1000 שקל.

בטבריה בונים רבות על תרומות של בעלי עסקים ומנויי הכבוד נועדו בעיקר עבורם. לכולם ברור שכדי לתקוע יתד בליגה הלאומית חייבת הקבוצה לתגבר עצמה בכמה שחקני רכש. המועמדים העיקריים לחיזוק הקבוצה הם: אריה אלטר מהפועל ת"א, חי קרייס ממכבי ת"א, חיים בן־שאנן מהפועל פ"ת וסמי מלכה מבית"ר ירושלים. המאמן דוד ברנור והנהלת הקבוצה טרם החליטו סופית לגבי שחקני הרכש של הקבוצה.

לתפקיד יו"ר מחלקת הכדורגל מונה אברהם קוגל, המשמש כמנהל מלון „טבריה" ומנהל הקבוצה יהיה יעקב אביב. ההנהלה החדשה החליטה לשים דגש מיוחד על קיום יחסים תקינים עם התקשורת ולשם כך מונה אבי גבאי לתפקיד דובר הקבוצה.

במועצת פועלי טבריה מקווים שהקבוצה תשמש מנוף אלקטורלי לתנועת העבודה, אבל למרות החולצות האדומות של הקבוצה ולחיצות הידיים החמות של חלק מהשחקנים עם שמעון פרס, קשה להאמין, שהפועל טבריה תביא את הישועה למפלגת העבודה. מתברר, כי רוב התושבים רואים בקבוצה סמל לישוב ולא לתנועת העבודה.

מבחינה מקצועית מקווים בטבריה לסתום כמה חורים כמו בהגנה. אומנם האחים עופר ואייל רן, שבתאי שינו תנינו עשור נולדו בקבוצה, אבל עם כל הכבוד לבד הם לא יצליחו לשמור על הגחלת הלאומית של הקבוצה.

אולם, הרבה יהיה תלוי בהם. אם כל הכבוד לשחקני הרכש – ללא ההתלהבות של ילידי עיר הכנרת לא תגיע הקבוצה רחוק. האוהדים הקנאים בטוחים שהקבוצה תתקע יתד בצמרת הטבלה ועל הפסד ביתי הם כלל לא מוכנים לחשוב. על־פי הרצינות והצהרות הכוונות עשויה קבוצת הכדורגל לגנוב את ההצגה לכנרת.

מכבי ב„רגל וחצי" בבית הגמר הגרלה קשה להפועל חולון ות"א

מאת משה כהן

רק קבוצות הפועל חולון והפועל ת"א סבלו אמש מהגרלה קשה למשחקים המוקדמים לבתי הגמר של גביעי אירופה. קבוצות מכבי ת"א, הפועל גליל־עליון והפועל ת"א עלו לשלב השני ללא משחקים אך להפועל ת"א מצפה ירידה קשה לפני בית הגמר של גביע קוראץ'.

אף לא נציג ישראלי נטל חלק בהגרלה שנערכה במאדריד. עוד לפני ההגרלה היה ברור כי קבוצות אליצור נתניה ומכבי ר"ג, שאחרו את הרשמה למשחקי גביע קוראץ', לא יוכלו ליטול חלק במשחקים. בסך הכל יטלו השנה חלק 163 קבוצות במפעלים האירופיים בכדורסל.

ראשי הפועל חולון בוודאי מצטערים על העובדה שלא שלחו נציג לספרד, שכן נקבעה להם הגרלה מאוד קשה וספק רב אם הקבוצה תצליח לפלס את דרכה לבית הגמר של גביע קוראץ'. ב־12 באוקטובר תארח הפועל חולון בהר הגעש של פאנתינאייקוס היוונית. משחק הגומלין ייערך כעבור שבוע בחולון. אם חולון תגבור בסיכום שני המשחקים על היוונים מצפה לה שוכה קשה כדמותה של וארזה האיטלקית. המשחק הראשון בין שתי הקבוצות ייערך ב־12 בנובמבר באיטליה וכעבור שבוע יערך משחק הגומלין בחולון.

מכבי תפגוש בסיבוב המשחקים השני את המנצחת בין אוסטנד מבלגיה לפלונס מדנמרק. אם מכבי תצליח לגבור על יריבתה היא תעפיל לבית הגמר של האלופות. משחקי חצי הגמר והגמר בגביע האלופות יערכו ב־4 וב־6 באפריל בעיר מינכן.

קבוצת הפועל גליל־עליון תשחק במסגרת מחזיקות גביע מול המנצחת בין אבילס מקפריסין לאביאש מהונגריה. המשחק הראשון יערך ב־9 בנובמבר בחוץ והגומלין יערך כעבור שבוע בגליל. אם הפועל גליל־עליון תצליח לגבור בסיכום שני המשחקים על יריבתה היא תעפיל לבית הגמר של מחזיקות גביע.

קבוצת הפועל ת"א תתמודד בסיבוב השני של המשחקים המוקדמים של גביע קוראץ' עם המנצחת בין ליבורנו האיטלקית לפלובן הצ'כית. המשחק הראשון יערך ב־2 בנובמבר בחוץ והגומלין יתקיים כעבור שבוע באוסישקין.

קבוצת אליצור ת"א תשחק בגביע אירופה לאלופות בנשים מול יאדרינסבו איידה מיוגוסלאוויה. המשחק הראשון יערך ב־13 באוקטובר. מכבי ת"א תשחק במסגרת מחזיקות גביע לנשים מול אטיאס מיזון. המשחק הראשון יערך ב־12 באוקטובר.

ציבונה גברה על מכבי ת"א 84:87

קבוצת מכבי ת"א נוצחה יום שישי בפתיחת טורניר הכדורסל הבין־לאומי שנערך בלברקוזן ע"י הקבוצה היוגוסלאווית, ציבונה זאגרב, בתוצאה 84:87.

המשחק היה שקול ברוב שלביו ורק בדקות הסיום הצליחו שחקני ציבונה להבטיח את נצחונם. לצבי שרף היווה המשחק הזדמנות נוספת לבחון את סגל השחקנים המעולה העומד לרשותו.

חולון שבה מרוצה

קבוצת הכדורסל של הפועל חולון סיימה ביום שישי מחנה אימון מרוכז בקיבוץ עין־גדי. החולונים נאלצו לשוב ביום שישי בגלל חוסר מקומות בבית ההארחה של הקיבוץ. בחולון ממתינים לבואו של ארל ויליאמס כדי לקיים איתו בירור על איחורו במועד שסוכם בחוזה בין שני הצדדים.

בינתיים, ממשיכים בחולון לחפש מחליף ללארי ספייסר, שלא התאקלם בקבוצה. נודע, כי מדובר בשחקן מצטיין בעל עבר בליגת האנ.בי.איי.

אביטוב נשאר

שחקן אליצור נתניה, ניצן אביטוב, ימשיך לשחק בעיר היהלומים. כך קבע ביום שישי הבורר מטעם איגוד הכדורסל, עו"ד דוד לב. אביטוב אף חויב לשלם את הוצאות הבוררות בסך 500 שקל.

קשיים בארגנטינה

ראשי פיב"א מודאגים מהעובדה שארגנטינה נתקלת בקשיים באירוח אליפות העולם בכדורסל בשנת 1990.

מזכ"ל פיב"א, בורה סטאנקוביץ', מסר כי לארגנטינה יש קשיים כלכליים, טכניים ובטחוניים. הארגנטינאים הודיעו לפיב"א כי אין ביכולתם לבנות איצטדיון כדורסל חדש לרגל האליפות.

בפיב"א בודקים אפשרות להעתיק את משחקי אליפות העולם לפורטוריקו, קנדה או ארה"ב.

בכדורסל: מכבי – הפועל חיפה 87:95

מאת יצחק צ'יבין

במשחק אימון גברה אמש קבוצת מכבי חיפה על הפועל חיפה בתוצאה 87:95 (46:45).

המשחק היווה למאמן הפועל חיפה הזדמנות לבחון את ארבעת המועמדים הזרים לחיזוק הקבוצה. ורשיצקי עדיין מתלבט במי לבחור.

לעומת זאת החתימה מכבי חיפה את שני שחקני החיזוק לעונה הקרובה. במשחק אמש בלט בובי ואלאס ואילו תבורן דדל בריידן גילה יכולת מאופקת. בהפועל בלט ג'ורג' לאואר וטוני טיצ'י.

נקודות למכבי: ואלאס 27, אמישה 17, בריידן 15, רוזנברג, אופיר וליבש 8 כ"א, ברנע וגודדין 6 כ"א.

נקודות להפועל: יוברס 22, לאואר 17, טוני טיצ'י 12, גודס ויקסקי 11 כ"א, שם טוב 8, וילקינס 4, אלון 2.

במשחק נטל חלק לארי ספייסר שבהפועל חולון החליטו לוותר על שירותיו. נודע, כי החולונים עומדים להחתים שחקן בעל עבר בליגת האנ.בי.איי.

● במשחק אימון שנערך ביום שישי גברה קבוצת הפועל חיפה על הפועל איתן/גבת בתוצאה 66:79 (35:48).

הירבו לקלוע לחיפה: לאואר 19, ספייסר 17, וילקינס 12. הירבו לקלוע לגבת: יעקבי 25, סאבטוס 9, ברוייל 8.

ירושלים מחפשת מחליף להאדסון

מאת עידו גרונר

קבוצת הכדורסל של הפועל ירושלים עומדת להחליף את שחקנה הזר, האדסון, שלא התאקלם בקבוצה. אמנם האדסון גילה עד כה כושר קליעה טוב, אבל תפקידו לא מתאים למשחק הקבוצתי ובימים הקרובים יגיעו מועמדים להחליפו.

אמש גברה הפועל ירושלים במשחק אימון על הפועל רמת־השרון 79:109 (39:49).

המשחק היה חד־צדדי בכל שלביו ויתרון הירושלמים לא הוטל בספק.

נקודות להפועל ירושלים: הארסון 24, שפע 17, מילר 15, חזן 11, קרשר 7, אטלס 6, פיני לוי 4, כהן, שניידרמן ופפי 2 כ"א.

לרמת־השרון הירבה לקלוע: שוייצמן – 24 נקודות.

המטרה סיאול

סבסטיאן קו הוא רק אחד מהמפורסמים שלא יבואו להגן על תוארם האולימפי

מאת שבח בן־גבריאל

לא רק הרץ הבריטי הנודע סבסטיאן קו לא יגן על תוארו האולימפי בריצת 1500 מטר, אלא גם רבים אחרים, ובעיקר בשחייה ובהתעמלות, שהגיל נותן בהם אותותיו.

נציג ברשימת האלופים באתלטיקה, כשבראשה ניצב קרל לואיס מארה"ב, שיגן על שלושת תאריו ב־100, 200 ובקפיצה לרוחק, וכן ינסה להגן גם על תוארו הרביעי המשותף במירוץ שליחים 100X4 מטר.

הבא בתור, וואקים קרוז מברזיל ב־800 מטר, שהפעם ייאבק קשה מול המרוקני סעיד אוויטה, שהחליט לרוץ מרחק זה בתוספת 1500 מטר והפקיר למעשה את תוארו בריצת 5000 מטר.

בריצת 10.000 מטרים פרש האלוף האולימפי מלוס־אנג'לס, האיטלקי קובה, לאחר כשלונו, בעוד שאלוף המרתון, לופש מפורטוגל, פרש מפעילות.

הג'ף קינגדום מארה"ב, שחזר לפעילות לפני כחודשיים, לאחר שנטורל תקופה ארוכה בגלל פציעה קשה, הוכיח שוב, כי הוא כיום הטוב ביותר על המשוכות הגבוהות (110 מטר) והוא מוכן להגן על תוארו האולימפי מלפני ארבע שנים. אלוף העולם בריצה זו, בן־ארצו גרג פוסטר, כשל במבחנים באינדיאנאפוליס, אבל יש לציין, שהשבר בידו היה בעוכריו.

אדווין מוזס, הרץ הגדול בכל הזמנים ב־400 מטר משוכות, הוכיח שוב, שיהיה קשה למנוע ממנו זכיה שלישית בכתר האולימפי, מאז זכייתו הראשונה ב־1976 במונטריאול.

בריצת 3000 מטרים מכשולים לא יגן הקנייאתי קוריר על תוארו האולימפי, אבל ככל הנראה לא השאיר חלל ריק. קמו לו יורשים נאותים, שיתכן ויעשו בשבילו את המלאכה.

ארה"ב תגן, כמו בעבר, על מירוצי השליחים 100X4 ו־400X4 מטרים, אשר רק ב־1912 (בריטניה) וב־1960 (גרמניה), ניתוקו רציה ממירוץ השליחים הקצר (100X4), בעוד שב־1980 לא השתתפה ארה"ב בשל החרם ואת התואר נטלו הסובייטים.

במירוץ השליחים הבינוני (400X4), עשו זאת בריטניה (1920 ו־1936), ג'אמייקה (1952), קניה (1972) והרה"מ (1980).

הצרפתי פייר קינו, שהפתיע בלוס־אנג'לס, כשנטל את הבכורה בקפיצה במוט, ייעדר בסיאול. הוא כשל במבחני ארצו. את המאבק בגבהים התתיד לשיאן העולם לשעבר, ויניירון, שנטל מדליית ארד בלוס־אנג'לס, בצוותא עם האמריקאי בל. דיטמאר מגנבורג ממערב־גרמניה, שאף הוא זכה במפתיע בתואר האולימפי בקפיצה לגובה לפני ארבע שנים, יבוא לסיאול להגן על תוארו, מול שיאן העולם, השוודי פטריק שיוברי, שהסתפק במדליית כסף ומול הסובייטים, ואולי נגד הקובאני סוטומאיור, אם קובה תופיע.

האמריקאי ג'ויינר לא יבוא להגן על תוארו בקפיצה משולשת, אבל יהיה בסיאול, כשיתלווה לאשתו פלורנס גריפית'־ג'ויינר, שקבעה שיא עולם מדהים ב־100 מטר – 10.49 שניות.

האיטלקי אנדריי בברזיל, המערב־גרמני דאנברג בדיסקוס והיילי תומפסון מבריטניה בקרב עשרה, יבואו להגן על תוארם האולימפי.

אצל הנשים רק מעטות יבואו להגן על התואר האולימפי, כמו אשפורד מארה"ב ב־100 מטר, הרומניה מליניטה ב־800 ובת־ארצה פוייקה ב־3000 מטר, המערב־גרמניה לויש בכדור־ברזל ואולי טסה סאנדרסון, שזכתה בעוד, מבריטניה בהטלת־כידון. אליהן יש לצרף כמובן את ארה"ב במירוצי השליחות, אבל בשינוי ארחת.

מבין אלה שכשלו במבחנים, יש לציין את האלופה הכפולה, בריסקר־הוקס ב־200 וב־400 מטר, בעוד שכמה מן האחרות פרשו. הגרמניה מיישארט בנוגה המרוקנית אל מוטא קוזיל. ב־400 משוכות ובנזיס מארה"ב במרתון.

לקוצת האלופים האולימפיים באתלטיקה, שיבואו להגן על תאריהם, לא כן הדבר בשחייה, שבגיל היה בעוכריהם.

האמריקאי ראודיניינס כ[illegible] ב־100 מטר חופשי וכך גם ב[illegible] קאריי, ב־100 וב־200 גב, [illegible] שלנרקויסט (100 חזה) [illegible] בני־ארצו דיקארלו (400) והארבר (1500).

השחיין המערב־גרמני תבור מיכאל גרוס, יבוא להגן על תוא[ריו] ב־200 חופשי ו־100 פרפר. האוסטרלי סיבן (200 פרפר), הקנדי דייויס (200 חזה) והאמריקאי [illegible] ב־400 מעורב. האמריקאי להגא[ניס] בצלילה ממקפצה וממגדל. הבכו[רה] הכדורים של יוגוסלאביה.

ברור, שארה"ב תגן על שלו[שת] תאריה במשחי השליחים – 100X4 חופשי, 200X4 חופשי ו־100X4 מעורב, אבל בשינוי משמעו[תי] בהרכב שחייניה, שלמעשה רק א[חד] נותר בלהקה זו, מאט ביונ[די] שהשתתף בלוס־אנג'לס ב־100X4 מטר חופשי.

אצל הנשים אפשר להצביע על אחת, שתבוא להגן על תואר ה"פרפרית" הנפלאה מרי מיה[ר] שזכתה ב־100 וב־200 פרפר ועד מחזיקה בשיאי העולם למרחקי אלה. כך גם במשחי השליחות, [illegible] מיגר השתתפה באחד מהם 100X4 מעורב.

בהתעמלות רק הסיני ניונג[illegible] והרומניה אקטרינה סאבו יבו[או] לשמור על התארים האולימפיים בהם זכו בלוס־אנג'לס. הסיני [illegible] מדליות הזהב בתרגילי הקרק[ע] הטבעות (יחד עם היפאני גושי[illegible] וסוס המשוכות (יחד עם האמריק[אי] וידמאר). סאבו עשתה זאת בקפיצ[ה] על סוס, קרקע ובקורה, יחד [עם] בת־ארצה פאופה.

צרפת לא תגן על תוארה בכדורגל, מאחר שהפסי[דה] במוקדמות, אבל ביתר ענפי הכד[ור] יבואו כל הנבחרות להגן על התוא[ר] מכיוון שלא נזקקו לתחרויו[ת] מוקדמות. ארה"ב בכדורסל לגבר[ים] ונשים; ארה"ב בכדורעף לגברים ו[סין] לנשים; יוגוסלאביה בכדוריד לגב[רים] ונשים; פקיסטאן בהוקי לגבר[ים] והולנד בנשים.

באיגרוף אף אמריקאי לא יב[וא] להגן על תוארו. כל התשעה [עברו] למקצוענות או פרשו, בעוד שגם [עתידם] של שלושת האלופים האחרים [לא] ידוע. הכוונה לנציגי איטליה, דרום־קוריאה ויוגוסלאביה. כך [גם] בהרמת־משקולות, למעט הסיני[ם] וכן גם בהיאבקות ובג'ודו, וביתר ענפי הספורט הפחות פופולאריים.

בלוס־אנג'לס נטלה ארה"ב [83] מדליות זהב, לפני רומניה (20), גרמניה (17), סין (15), איטליה (14), קנדה ויפאן (10 כ"א).

המשלחת האולימפית תצא מחר לסיאול

מאת ברוך דגון

המשלחת האולימפית הישראלי[ת] הכוללת 19 ספורטאים, תצא מ[חר] לסיאול. עשרת הימים שלפני [ה]פתיחת האולימפיאדה יוקד[שו] להתאקלמות לשינויים "בשעון הביולוגי" ולתנאים המיוחדים [של] בירת קוריאה.

ההכנות לקראת המשחקים הושלמו בסוף השבוע. בחודשים האחרונים שהו רוב הספורטאים במחנות אימונים רצופים בא[רה"ב] וקיימו ביחד של אימונים ותחרויות לאירופה.

ספורטאי המשלחת: התעמלות: רוניטל שרון, שולמית גולדשטיין, רקפת רמי־גולסקי (המאמנות: זה[בה] דיסמן, אילנית לורי; קליעה – יצ[חק] ינוסי, אדי ספירדוב (המאמן: יא[ן] דווידוביץ'); היאבקות – [illegible] גרונדמן, אבנר ברנשטיין (המאמ[ן] דוד גייטסמן); שייט – רן ודן טורי[ן], יואל סלע, אלדד אמיר (המאמנ[ים]: אברהם פישר, הלל עמית); אגרוף: יהודה בן־חיים, יעקב שמואל, א[ב]י יעקבשווילי (המאמן: פי[ני] ליפובביץ'); שחיה – איל ססי[ן] (המאמן: נח רכס); טניס – עמוס מנסדורף, גלעד בלום, שחר פרקי[ס], אילנה ברגר (המאמן: שלו[ם] גליקשטיין).

הטניסאים מנסדורף ובלום שהשתתפו באליפות הפתוחה של ארה"ב, יגיעו לסיאול בנפרד.

המטרה של מזרח גרמניה: מאה מדליות מהן 50 זהב

מאת שמואל טל

המכונה המזרח־גרמנית המשומנת, מוכנה לקראת התחרות על המדליות והתהילה האולימפית בסיאול. שלטונות הספורט המזרח־גרמניים אינם מסתירים את שאיפותיהם. המטרה: 100 מדליות, מהן 50 מדליות זהב והתייצבות בין שלוש הראשונות בטבלת המדליות, יחד עם הסובייטים והאמריקאים.

בשביל מדינה קומוניסטית קטנה, נבחרות ספורטאיה היא ההוכחה הטובה ביותר לשיטה הסוציאליסטית שלה. ובכל הנראה הם יזכו בהרבה נצחונות. פשוט, משום שעומדים לרשותם כמה מן הכוחות הטובים ביותר בזירה העולמית. על מסלולי האתלטיקה יש להם את הייקה דרשלר, אולף טימרמן, תומס שונבלה, סילקה גלאדיש־מולר, ספורה מולר, פטרה פלקה וטורסטן וום.

ובבריכה – חבורה מצטיינת של שחייניות ע"י קריסטין אוטו והייקה פרידריך.

ויש גם הרבה מועמדים אחרים וטובים ברשימת 400 הספורטאים, שייצגו את מזרח־גרמניה במשחקי 1988.

מזרח גרמניה הופיעה לראשונה עם נבחרת נפרדת מאחותה המערבית, באולימפיאדת מקסיקו 1968. מאז ועד היום זכו ספורטאיה ב־116 מדליות זהב, המציבות אותה במקום השמיני בתולדות המשחקים האולימפיים החדשים. הצריך לזכור, כל השלל הזה הושג בארבע אולימפיאדות בלבד, שכן כמו רוב מדינות הגוש הקומוניסטי נעדרו המזרח־גרמנים ממשחקי לוס־אנג'לס, לפני ארבע שנים.

במשחקי מונטריאול 1976, האחרונים לפני החרם הכפול, הדרגו המזרח־גרמנים במקום השני בטבלת המדליות הזהב (40) ופיגרו רק אחרי הסובייטים. האמריקאים, הגאים, הסתפקו במקום השלישי עם 34 מדליות זהב בלבד.

לבד מהאתלטיקה והשחיה, מצטיינים המזרח־גרמנים גם בענפי ספורט אחרים, לא כל כך מוכרים לקהל הרחב. סילביה שמידט, למשל, זכתה עד היום ב־13 תארים עולמיים בחתירה. במקצועות הקבוצתיים, הם מקווים להגיע להישגים בכדוריד, איגרוף, אופניים ותחירה.

הגורם העיקרי להצלחה המזרח־גרמנית הוא ללא ספק התייחסות השלטונות לספורטאים. בתי ספר לספורט בכל רחבי המדינה, אקדמיות ותנאים מעולים, מאפשרים לספורטאים להתאמן בראש שקט. הטובים ביותר נבחרים לאחר סינון קפדני ורק אלה המועמדים להתמודד על מדליות אולימפיות, זוכים לסגל הרחב. גם שיאן לאומי עדיין לא מבטיח מקום במטוס לסיאול.

בגלל סטנדרטים גבוהים אלה, לא הציבה מזרח־גרמניה שום נציג בבריכה במשחי הפרפר (100 ו־200) והחזה (200).

שיטה, בקפיצות זו של סינון, מסבירה כיצד מדינה בת פחות מ־17 מיליון תושבים מצליחה לזכות בכל כך הרבה מדליות אולימפיות. המנצחים מוכתרים בגיבורים לאומיים וזוכים לא רק לתהילה, אלא גם לפינוקי כספי, המאפשר רמת חיים גבוהה. כדאי להיות ספורטאי במזרח־גרמניה ובעיקר ספורטאי ברמה אולימפית.

נידחה ערעור אנג'ל מאיירס על השעייתה ממשלחת ארה"ב

השחיינית האמריקאית אנג'ל מאיירס תיאלץ להשקיף על תחרויות השחיה בסיאול מעל מסך הטלוויזיה. ערעורה על השעייתה מהמשלחת לאולימפיאדה נידחה.

מאיירס, שעמדה להשתתף בשלושה משחקים אישיים ובמשחי שליחים, הואשמה בנטילת סמי מרץ אסורים. היא ערערה על השעייתה בפני מוסדות הוועד האולימפי האמריקאי.

ועדת בדיקה מיוחדת, שכללה שלושה חברים, דנה בערעור אל תוך הלילה ודחתה אותו. "אני מאוכזבת. לא ציפיתי להחלטה כזאת", אמרה מאיירס הבוכיה.

חברי הוועדה לא מסרו שום נימוק להחלטתם. מאיירס ציינה, כי העידה בפני הוועדה במשך עשר דקות. "אמרתי להם את האמת, כי להשרכתי לא נטלתי סטרואידים אסורים".

תעלומה בסיאול סביב תחמושת

משטרת סיאול פתחה בחקירה בעקבות העלמות תחמושת, המיועדת לתחרויות הקליעה.

המשטרה סברה, כי המטכסים בעיר בנמל פוסאן מבצע ארגוני תחמושת פרוצים בתוך מטען, שהגיע מבריטניה. המשטרה חוששת מהעברת התחמושת לידי טרוריסטים.

נפתח הכפר האולימפי

הכפר האולימפי נפתח אתמול. 171 ספורטאים מ־14 מדינות כבר נרשמו ושוכנו בכפר.

הבכורה היתה שייכת ל־19 מלווים של המשלחת הצרפתית.

שרות הרכבת התחתית בסיאול החל כבר במסירת הודעות באנגלית לטובת התיירים הרבים, שכבר מוקפים את העיר ערב פתיחת האולימפיאדה.

כדי לסייע לתיירים ניתלו גם על האוטובוסים מודעות באנגלית וסימנים על יעדי הנסיעה שלהם למתקנים האולימפיים.

השמחה והכאב ב"פלשינג־מדו"

האוסטרלי דארן קאהיל מניף ידו לעבר קהל הצופים, לאחר שניצח את המדורג הרביעי, המערב־גרמני בוריס בקר, המכה במחבטו על כף רגלו הפגועה. בקר, שנוצח 6:3, 6:3, 6:2, סירב לנטוש המשחק, במהלכו נפגע ברגלו, באליפות הבינ"ל הפתוחה של ארה"ב בפלשינג־מדו

מנסדורף ובלום נוצחו בזוגות

הצמד הישראלי עמוס מנסדורף וגלעד בלום נשר כבר בסיבוב הראשון בתחרויות הזוגות במסגרת האליפות הפתוחה של ארה"ב.

הישראלים גברו במערכה הראשונה על קלי אוורנדן מאוסטרליה ועל יוהאן קריק מארה"ב 1:6, אך נוצחו בשתי המערכות הבאות 6:3, 6:2.

בלום נוצח בסיבוב השני בתחרויות היחידים ע"י האמריקאי הוותיק ג'ימי קונורס 3:1.

טייסון – ברונו ב־22 באוקטובר

הקרב על התואר העולמי במשקל כבד בין האלוף מייק טייסון לבין הבריטי פרנק ברונו נידחה מה־8 ל־22 באוקטובר.

ההחלטה לדחות את הקרב באה בעקבות פציעתו של טייסון בקרב־רחוב, ידו של האלוף נחבטה.

רופאיו של טייסון אמרו אתמול, כי היד נרפאה והוא יהיה כשיר לבוא קרבות החל ב־25 בספטמבר. טייסון יתלווה לרעייתו רובין גיבנס להסרטת פרק בסדרת הטלוויזיה שלה [illegible] לקראת קרב הבא.

ליזה מינלי והטניס

שחקנית הקולנוע ליזה מינלי ובעלה מארק גרו מחייכים לעבר הצלם, שהנציח צפייתם במגרש המרכזי בפלשינג־מדו

צהלת מנצחים

כדורגלני מילאן צוהלים, לאחר שניצחו את ריאל מאדריד בתוצאה 0:3 וזכו בגביע לזכרו של סאנטיגו ברנאבאו, הנשיא לשעבר של המועדון הספרדי הנודע

עשיה

שחייני הפועל גבולות הצטיינו באליפות חבל אשכול, כשצברו 231 נקודות והקדימו את הפועל בארי – 161 נקודות.

השחיין המצטיין, רויאל רימר מאורים, שחה 50 מ' חפשי ב־23.84 שניות ו־100 מ' חזה ב־1:14.11 ד'. בלער רפאלי מגבולות עבר 100 מ' על גבו ב־1:03.63 ד' ואילן בתומוביץ ממושב בני ניצן ניצח ב־100 מ' חפשי לגילאי 15 ב־58.76 שניות.

150 שחיינים השתתפו בתחרות, שנערכה בקיבוץ בארי.

● קבוצות בני־יהודה ומכבי שעריים נפרדו בתיקו אפס במשחק אימון. לבני־יהודה היו יותר הזדמנויות, אולם לא מצאה רגל מסיימת. המשחק היה חלש.

המרתוניסטית רוזה מוטה – בכושר שיא לקראת היום הגדול בסיאול

מאת שמואל טל

אתלטית הצמרת של פורטוגל, המרתוניסטית רוזה מוטה, מצויה בכושר שיא לקראת הופעתה במשחקים האולימפיים. מוטה, שהוכתרה אשתקד כאלופת העולם בריצה הקשה והמפרכת וניצחה בתחילת השנה במרתון של בוסטון, היא, לפחות על הנייר, המועמדת לנצחון בסיאול.

המכשול העיקרי הניצב בפני מוטה, הוא לא יריבותיה בבירת קוריאה, אלא אי־הסדר והמתח החמור שנוצר בינה ובין ראשי האתלטיקה בארצה, בנושא האימונים. היא הגיעה למצב, בו עמדה לנטוש את הנבחרת האולימפית הפורטוגזית, לאחר ויכוח מר עם ההתאחדות בארצה, בנושא לוח התחרויות שלה.

הויכוח היה כה מר, עד כי נשיא פורטוגל, מריו סוארז, נאלץ להתערב ולהבטיח לאתלטית הצנומה, כי יפתור את כל בעיותיה.

מוטה נתקלה בבעיות, מאז החלה לרוץ בגיל 14. היא נאבקה במחסור כלכלי, שמנע ממנה לרכוש בגדי ונעלי אימון, כמו גם מזון מתאים לרצי מרתון. והיו גם הבעיות האחרות, הפוגעות בנשים, אתלטיות, בארץ קתולית, כמו פורטוגל.

כאשה לא נשואה, נתקלה ביחס עויין מצד שלטונות הדת, כאשר יצאה לרוץ ברחובות עיר הולדתה פורטו. הגברים, שראו אותה חולפת על פניהם ברחוב, קראו לעברה שמקומה של האשה בבית.

היום, כמובן לא חולם מישהו לומר דברים כאלה לאלופה, שהפכה לגיבורה לאומית ותרמה לגאווה הפורטוגזית. אבל הבעיות לא תמו. היום הן פשוט מסוג אחר.

מאז הפכה לדמות ציבורית, ניהלה מוטה, בת ה־30, מאבקים עם ראשי התאחדות האתלטיקה בארצה. [illegible] היא שקלה וקרה מגע ומאבקה מתנהלים ברוך כלל במישור של אתלטית מקצוענית, הקובעת את לוח תחרויותיה על פי צרכיה ובין מחשבתם הפרובינציאלית של ראשי ההתאחדות.

הסיפור התחיל לפני משחקי 1984 בלוס־אנג'לס. מאמנה, דר' חוזה פדרוסו, שהוא גם בן־זוגה לחיים, החליט להוציא את מוטה אל מחוץ לכפר האולימפי כדי לשפר את תנאי אימוניה. השלטונות הפורטוגזים האשימו אותה שהיא מתנהגת כמו פרימדונה. תשובתה היתה – מדליית ארד, אותה הביאה הביתה לפורטוגל.

גם הפעם, לפני משחקי סיאול, מתנהל הויכוח על דרך ההכנות. עוד בשנה שעברה הבהירה מוטה, כי כל הכנותיה יהיו מתוכננות לקראת זכיית במדליית זהב אולימפית בריצת המרתון. היא תקבע את צורת האימונים ואת התחרויות, בהן תיקח חלק.

כחברה בהתאחדות הפורטוגזית, היה עליה לייצג את ארצה במספר תחרויות. אולם, כשנקבעה לה השתתפות במרוץ דרכים במונטה־קרלו, סירבה להשתתף בו. היא טענה, כי המירוץ יפריע לה בהכנותיה וכי היא עלולה להפגע בעקב האכילס, נקודת תורפה, ממנה היא סובלת כבר זמן רב.

ההתאחדות החליטה להחמיר עימה והשעתה אותה מתחרויות לתקופה של ארבעה חודשים, בטענה כי "אתלט אינו יכול לבחור לו את תחרויותיו. הוא צריך לייצג את ארצו בכל עת שיידרש".

עוד טענו ראשי ההתאחדות, כי מוטה נוטלת חלק בריצות, רק כאשר מימנים בצידן פרסים כספיים גדולים וכי היא מוחרת מיריבותיה.

ההשעיה היתה עלולה למנוע ממוטה את השתתפותה בסיאול, אולם, כאמור, בהתערבותו של הנשיא סוארז בוטל החרם ומוטה הורשתה להכלל במשלחת לדרום־קוריאה. לצידה גם עמדה העובדה שהיו לה קשרים טובים עם הועד האולימפי הפורטוגזי, האחראי על שיגור המשלחת.

קשה להבין מה טמון ברצה הפורטוגזית. היא שוקלת קצת פחות מ־44 ק"ג וגובהה 1.56 מ'. אולם, מסתבר, כי בגוף הקטן הזה יש כוח סיבולת בלתי נדלה. כאשר נשאלה פעם מדוע היא רצה ענתה: "משתי סיבות. האחת עבור ארצי, פורטוגל, והשניה משום התענוג שבריצה".

את השנה האחרונה בילתה בבולדר, קולורדו, שם התאמנה יחד עם ספורטאים רבים ממדינות אחרות. למרות שמבחינה פיסית היא מרגישה עצמה מוכנה למשימה, הרי שנפשית היא סובלת עדיין מהסכסוך עם ההתאחדות: "זוהי שנה אולימפית – היא אומרת – והיא מאד משמעותית עבורי. במקום להשריש את כולי לאימונים, הפעל עלי לחץ פסיכולוגי שגרם לי לבזבז הרבה אנרגיה וזמן".

רוזה מוטה רואה עצמה כמועמדת לנצחון. יריבותיה העיקריות, לדעתה, הן האוסטרלית ליזה מרטין, הנורווגית גרטה וייץ, המזרח־גרמניה קטרין דורה, הסובייטית זויה איבנובה והסינית זאו יודפנג. כולן רצות טובות, אך היא מקווה להתגבר עליהן ולחתוך ראשונה את קו הסיום.

רוזה מוטה – אחרי הויכוחים עכשיו צריך רק לנצח.

מולבי העניק לליברפול נצחון על היונייטד מהנקודה הלבנה

הקרב בין האלופה האנגלית, ליברפול, לבין סגניתה, מנצ'סטר יונייטד, הוכרע אתמול ב"אנפילד" לזכות האלופים בבעיטת 11 מ' מעוררת מחלוקת.

ליברפול לא השכילה לנצור בביתה על היונייטד בשמונה השנים האחרונות. שערו של הדני יאן מולבי בדקה ה־38 עצר, איפוא, את הבצורת ואיפשר לליברפול לשמור על תנופת הפתיחה שלה.

ליונייטד היו טענות קשות על השיפוט ומנהלה, אלכס פרגוסון, טען, כי בעיטת העונשין היתה מוטעית. איאן ראש ישב על הספסל והחליף את ג'ון אולדריג' 13 דקות מהסיום.

לליברפול שש נקודות משני משחקים והיא מקדימה בהפרש שערים את אברטון וסאות'המפטון.

אברטון שבה לביתה עם נצחון חוץ על קובנטרי 0:1 וסאות'המפטון גברה על קווינס פארק ריינג'רס באותה תוצאה.

ארסנל, אחת המועמדות לכתר, נחלה הפסד ביתי לאסטון־וילה 3:2. ב"דרבי" לונדוני ניצחה צ'רלטון את ווסטהאם 1:3 ואילו לונדונית אחרת, טוטנהאם, סיימה בתיקו 2:2 בניוקאסל.

שאר התוצאות: לוטון – ווימבלדון 2:2; נוריץ' – מידלסבורו 2:3; מילוואל – דרבי 0:1; נוטינגהאם – שפילד וונסדיי 1:1.

בליגה הסקוטית הכניעה האלופה סלטיק את המילטון 1:2 ורייג'רס ניצחה את מאטרוול 0:2.

אורדינגן בראש בגרמניה

קבוצת באייר אורדינגן מוליכה בראש הכבלה הגרמנית לאחר שצברה 9 נקודות בששה משחקים. אתמול היא גברה בחוץ על קרלסרוהה 0:1.

באיירן מינכן, שסיימה בתיקו 1:1 בלברקוזן, כדורגת שניה עם שמונה נקודות מחמישה משחקים.

שאר התוצאות: המבורג – סט.פאולי 1:1; שטוטגארט – קלן 0:2; פרנקפורט – נירנברג 0:1; קייזרסלאוטרן – שטוטגארט קיקרס 0:6; בוכום – מנהיים 2:2; מנשנגלדבך – האנובר 0:2.

4 נציגים חדשים להפועל בכדורסל

מאת משה כהן

ארבעה נציגים חדשים יהיו להפועל בהנהלה החדשה של איגוד הכדורסל. כך התברר ביום שישי לאחר שוועדת הסקר המינויים קבעה את 16 נציגי ההתאגדות להנהלה החדשה.

מינויו של אברהם פלדה עורר בעייה מאחר שעל־פי חוק העמותות, שאושר בוועדה המרכזת של ההסתדרות, אסור לחבר עמותה לייצג את הפועל בסוכנות הספורט. ועדת המינויים החליטה לשבץ את פלדה כנציג ת"א, אבל רק הבוקר, לאחר קבלת חוות דעת משפטית, יקבע מעמדו.

החברים החדשים האחרים הם: יעקב אבימור, מרדכי נהרי ורחל שרת.

במהלך ישיבת הוועדה מסר יו"ר איגוד הכדורסל, יורם אוברקוביץ', כי כל חברי הנשיאות היוצאת ימשיכו לכהן גם בנשיאות החדשה. סיכוייו של אברהם פלדה להיבחר לנשיאות קלושים מאחר שעל מקומו של דני קורן שפרש מתחרה גם מישקה לפרוז, שהוא בעל סיכויים עדיפים.

אלה 16 נציגי הפועל להנהלת האיגוד: יורם אוברקוביץ', איתן חפר, חמי גיטלמן, גרשון פורמן, יהיב גלסמן, מיכאל לפרוז, רחל שרת, בני בצר, יהודה סקפה, מיכה שמבן, אמנון כהן, עמירם הלוי, יעקב אבימור, מרדכי נהרי, איתמר אמיתי, אברהם פלדה. בישה מייעצת ישמש מרדכי גוזר מירושלים.

מרכז "הפועל" מודיע:
כנס נציגי אגודות "הפועל" לאסיפה כללית של איגוד הכדורסל,
ייערך ביום שלישי 6.9.88 בשעה 15.00
במרכז "הפועל" רח' הארבעה 8 תל־אביב.

פסק זמן

עם: אהרן להב

"בנק מרכז הפועל" – הבנק שיגדל עם הזמן

טלטלה אדזה בשבוע האחרון את צמרת הפועל. הצורך להציל את ספינת הדגל – הפועל ת"א – שיבשה את הילכות הדיים במסדרונות המרכז ואת הלאוים שאימצה לעצמה ההתאגדות, ביחסיה עם האגודות והסניפים. מעולם לא התחייב מרכז הפועל להיות ערב לאגודה כלשהי בסדרי גודל של מיליוני שקלים. מאז שהאחריות על קבוצות הייצוג עברה לפני שנים רבות ממרכז הפועל אל מועצות הפועלים, היו כל הסידורים הכספים עם ספקים ולקוחות ושלטונות המס מעניינם של הסניפים, באמצעות מועצות הפועלים.

אבל דווקא בספינת הדגל, שאמנם נטלה את אליפות הליגה הלאומית בצורה לגמרי לא מתוכננת, קרה השבר הגדול. קברניטי הספינה חתמו חוזים עם השחקנים (כפולים ומכופלים, תרתי משמע) בלי שום חשבון. ומותר לומר, בלי הכיה, גם בכדורגל וגם בכדורסל. וכאשר הגיע זמן פרעון ההתחייבויות, לא היה לשלם לנותני השרות (השחקנים) וגם לא למס־הכנסה (ניכויים במקור).

את "המטור" החלו להטיל אל כל הפתחים, כאשר כל "בעל מאה" מוכן היה לנדב רק רעה – את רעתו על התנהגות חסרת האחריות. אך להוציא את העגלה מהבוץ סירבו כולם: מהמסד (מזכיר מועצת הפועלים) ועד הפסגות (מזכ"ל ההסתדרות). והנושא העיקרי, נציב המס יאיר רבינוביץ, עשה לו מנהג בכל שבוע לאיים בפירוק האגודה, אם החוב העצק לא יכוסה.

ואז בא גם "מעמד הר (משה) סיני" אצל מ"מ ראש הממשלה ושר האוצר, שמעון פרס, אשר יועצים וזריזים טיפטפו לאוזניו, כי פירוק ספינת הדגל יקלף שנים־שלושה מבוטים מסיכויי מפלגת העבודה בבחירות המשמשות ובאות. וכך בדלת האחורית, אחרי הרבה שנים, חזרנו אל "מולך הספורט", שכאילו גורף קולות בטוחים וצפים במקומותינו. ואת מי רתמו למבצע ההצלה – את מרכז הפועל. פעם היו אלה "פלוגת הפועל" והיום "רוזיות המטוחים".

על פי הסיסמה המנצלת "מה יהיה – יהיה טוסו" הפילו את כל התיק על "הבטן הרכה" מזכ"ל הפועל. "האחריות לבחירות עליך ועל ראשי חבריך בהפועל", אמרו לו. גבהל האיש, קיבל פיק ברכיים, כופף את חבריו להצהרות ולהבטחות שנתן והיום אפשר לבכך על הסוגבד תחת הסיסמה "הפועל הוא לא רק מרכז הוא גם בנק". כן, מהיום, יום א' 4 בספטמבר, תוכל כל אגודה מסובכת עם שחקנים ועם מס־הכנסה, לפנות למרכז (עוד אין טופס מתאים, אבל המנוף יורדת להנפיק על המושב) ולבקש ערבות. למה רק לספינת הדגל? בצדק מגיע גם לאגודת האחרות בצד.

אפילו במס הכנסה ינהגו "בליבראליות". פקידי השומה, אמנם יקשו על האגודות, אך יותנו בידם המלצה חמה לערבות של "בנק מרכז הפועל" הבנק שיגדל עם הזמן...

זה עתה אישר מרכז הפועל את תקציבו לשנה הקרובה, בסדר גודל של 20 מיליון ש"ח. נראה תוך איזה תקופה יהפוך החלק מהכסף הזה להחזר הלוואות, בגין הערבויות שינתנו לספינת הדגל ולאניות. כי שיעבוד החלק הענקי לצי הזה מעוגן התקציב והטוטו, הוא החלק האדי של קיומם. במהירות יגיע המשבר הבא ואז ישלם "בנק מרכז הפועל" פעמיים – פעם את ההקצבה המשועבדת ופעם את התשלום לבנק, מכח הערבות. כי בין היתר ימשיכו באגודות "הפשלונרים" מן העבר לעשות אותם דברים בחוזה.

וברבות הימים לא יעסוק מזכ"ל הפועל בעשיית ספורט וטיפוחו, אלא ב"בלדרות חדשית" לאשנבי "הבנכל" לפרוע התחייבויות/ערבויות/תשלומים וחוזר חלילה, בכל סדר שתידרש והכלנו נזכר בבחירות 1988.

וכך יוכל דור לספר לדור הבא, כי מרכז הפועל היה לא רק בנק – אלא גם ידיד ("פראייאר").

בחירות 88 ○ בחירות 88 ○ בחירות 88

המערך: הליכוד מעוות ואלים; הליכוד תוקף 'האינתיפלאציה'

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

אחד הקווים באסטרטגיית ההסברה של המערך יהיה הדגש על כך שהליכוד הוא מפלגה המעוותת כל דבר. את הטענה הזאת ידגים המערך בכך ששרון מעוות את תוכנית השלום של יגאל אלון, ארנס מעוות את רעיון האוטונומיה של משה דיין, שמיר מעוות את הסכמי קמפ־דייוויד של בגין ונסים מעוות את התוכנית הכלכלית של פרס. "כולם יחד", יאמר המערך, "יוצרים מפלגה, המצביעה תמיד באיוולת, לא לעניין, בעיוות ובאלימות".

הליכוד תוקף את האינתיפלאציה

אמש פרסם הליכוד הודעה חריפה נגד 'מבצע האינתיפלאציה', שיזם המטה הצעיר במערך. כרוזים של המערך מפנים את הציבור למספר טלפון, ממנו בוקעים קולות מפחידים של מלחמה וקול מאיים תולה את האשמה בה בשמיר. מטה הבחירות של הליכוד הגדיר את הגימיק כסגנון תעמולה ארסי, הזהה לתעמולת ההסתה של הערבים נגד ישראל.

"מי שרוצה לשמוע תעמולה כמו זו", אמר אמש דובר מטה הבחירות של הליכוד, "יכול להאזין לתחנות השידור של אש"ף, סוריה או עיראק. חמור ביותר שמפלגה בישראל מצטרפת להסתה של אויבינו נגד כוח מרכזי בארץ, הליכוד. סגנון ברוטאלי ואגרסיבי זה נועד לדרדר את מערכת הבחירות, אך הליכוד לא ייגרר אחריו".

בס"ד

העברה

כל עוד בלבב פנימה
נפש ערבי הומיה
ולפאתי מערב קדימה
עין לערב צופיה
נקדים תרופה למכה
הערבים עוברים למכה
נקים שם מדינה
דינא דמלכותא דינה

דן בן מאיר לביא אדר, תשמ"ו
מכה אשר לא בריבונה בתורה

הצביעו כך

דובר מפ"ם דני פלג ומועמד מפ"ם לכנסת במקום השני חיים אורון הגישו ביום ה' בערב תלונה במשטרת מרחב הירקון בתל־אביב בעניין הכרוז המצורף. המתלוננים תובעים מהמשטרה לחקור מי אחראי לניסוח, להדפסה ולשכפול של הכרוז המצורף. כן תובעים הם לבדוק האם אין השימוש בהמנון הלאומי או בחלקים ממנו למסורה של תעמולת בחירות בבחינת עבירה. פלג ואורון תבעו לנקוט צעדים נגד האחראים על הכרוז הנ"ל, בהיותו כרוז המבזה את ההמנון הלאומי.

שמיר לא רוצה בהורביץ — ולכן מוכן להפרת הסכם רפ"י־'אומץ'

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

על אף הרמזים, כי שרי הליכוד שוקלים להפר את ההסכם עם רפ"י־אומץ, מחשש שולמן שובל יעבור עם הסנראוס למערך, מיועד המהלך בעצם נגד יגאל הורביץ. אחד האישים המקורבים ביותר לראש הממשלה יצחק שמיר אמר לא מכבר, כי שמיר מעוניין באי־הכללת הורביץ ברשימת הליכוד לכנסת, בגלל הפגיעה ביוקרתו עקב הסתבכות בניו בעסקיהם.

מקורביו של שמיר יעצו לו לכבד את ההסכם עם רפ"י־אומץ ככתבו – כלומר שיבוץ זלמן שובל בעשירייה השלישית – וגם השרים שרון, ארנס וקצב תמכו בגישה זו. מישיבת שרי הליכוד בשבוע שעבר, שבה הוחלט לא לכבד את ההסכם, נעדר ארנס, אך שרון טען, כי גם בעתיד יצטרך הליכוד לחתום על הסכמים עם גורמים פוליטיים, והפרת ההסכם עם רפ"י־אומץ תפגע באמינות הליכוד.

יגאל הורביץ אמר אמש ל'דבר', כי בישיבת הנהלת רפ"י־אומץ ביום רביעי יציע למפלגתו לא להשתלב ברשימת הליכוד, בעקבות הפרת ההסכם על מיקומו של שובל.

קיסר: תחת השלטון של הליכוד הפכו ערי הפיתוח לערי הקיפוח

בכינוס היערכות ראשון של מטה הבחירות של המערך במרחב הנגב, שהתקיים בסוף השבוע בסניף מפלגת העבודה בדימונה, תקף מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר את יחסם העוין של שרי הליכוד בממשלה לערי הפיתוח בדרום ובצפון הארץ. הוא קרא תיגר על מדיניות ההערפה של השרים, המחזיקים בתיקים הכלכליים והחברתיים המרכזיים (אוצר, תעשייה ומסחר, שיכון, ועבודה ורווחה) כלפי ההתנחלויות ביהודה, בשומרון וברצועת עזה.

"בתקופת שלטון הליכוד בשנים 1977 – 1984 ובימי כהונתם של השרים הכלכליים מהליכוד בממשלת האחדות הלאומית הפכו לנגד עינינו ערי הפיתוח שלנו לערי קיפוח", הודיע קיסר.

מזכ"ל ההסתדרות ציין שבמשך שנים הובילו ההסתדרות וחברת העובדים בפיתוח הנגב והצפון, הן מבחינת פיתוח מקורות התעסוקה היציבים והקמת מפעלים חדשים של חברת העובדים, שהופנו בלעדית לאזורי הפיתוח, והן מבחינה תרבותית וחברתית בהקמת מרכזי ספורט ונופש, היכלי תרבות מקומיים, מרכזים קהילתיים וכיו"ב.

58 יום לבחירות

קיסר התייחס להלן לנתונים על תוצאות הבחירות לכנסת האחרונה, שלפיהם הצביעו לליכוד כ־52 אחוזים מתושבי ערי הפיתוח, ואמר: "תושבי ערי־הפיתוח לא קראו, לצערנו, נבוחה את הצפוי להם משלטון הליכוד ונתפסו לאשליות לאומיות ולדמאגוגיה סוציאלית, שעה שהצביעו כפי שהצביעו, וכאשר התוצאות המגוחות באזורי הפיתוח מדברות בעד עצמן".

סיסמת המערך: המערך – הדרך לפריצת הדרך

אמש פרסמה מפלגת העבודה את סיסמת הבחירות שלה: 'המערך – הדרך לפריצת הדרך'. בתחילה תכננו במערך לפרסם את הסיסמה רק מחר בכינוס ההיערכות הפותח את מערכת הבחירות, אלא שבסוף השבוע שעבר היה ברור שלא יהיה אפשר לשמור את הסיסמה בסוד, אפילו יום נוסף, מכיוון שהיא נודעה ליותר מדי אנשים במערכת המפלגתית.

פרס ביקש מראש מועצת מצפה־רמון לא 'לרוץ' עצמאי

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

יו"ר מפלגת העבודה שמעון פרס ביקש מראש המועצה המקומית מצפה־רמון שמואל כהן לשקול שנית את החלטתו לרוץ בבחירות לרשויות המקומיות בראש רשימה עצמאית, המנהלת מגעים להתמודדות משותפת עם רשימת הליכוד ביישוב.

כהן, חבר ותיק במערך, החליט על כך, לאחר שסניף המערך במצפה־רמון העדיף להעמיד בראש הרשימה את סמי שושן, המכהן היום כמזכיר מועצת הפועלים במקום. בביקור שערך פרס במצפה־רמון ביום חמישי, במהלכו חנך את משכנת האמנויות והשתתף בפסטיבל הפנטומימה לזכרו של שייקה אופיר, הביע פרס אכזבה מ'עריקתו' של כהן וביקש ממנו לחזור בו מהחלטתו לרוץ ברשימה עצמאית.

עמותת אנשי משק למען שמעון פרס

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

קבוצה גדולה של אנשים מרכזיים במשק הישראלי הקימה בשבוע שעבר 'עמותה למנהיגות כלכלית', שתעשה נפשות למען בחירתו של שמעון פרס לראשות הממשלה. יו"ר העמותה הוא המלונאי יקותיאל פדרמן ועם חבריה נמנים, בין השאר, אלי הורביץ, צבי (צ'רה) צור, אריה שור, נתי שרוני, עמיר מקוב, יורם רדושיצקי.

חברי העמותה עוקבים בדאגה ובחומרה אחר "הקיפאון והניוון המחשבתי שהמשק שרוי בו בשנתיים האחרונות וחוששים מפני תהליכים כלכליים וחברתיים הרסניים". לדברי חברי העמותה, השוואת שתי שנות כהונתו של שמעון פרס כראש ממשלה למצב הקיים היום הביאו אותם לתמיכה ב"איש שיזם וביצע את תכנית ההבראה הכלכלית, שהצילה את המשק מכליה, והוא האיש להנהיג את ישראל לפריצת דרך חדשה ולצמיחה כלכלית".

הנוצרים פרשו ממד"ע והניחוה למוסלמים

מאת מוחמד והיליה, סופר "דבר"

ד"ר ג'רייס חורי, יועץ חינוך מהכפר עראבה שבגליל, ואשתו, עו"ד אמל חורי, הודיעו על פרישתם מהמפלגה הדמוקרטית הערבית – מד"ע. ד"ר חורי ורעייתו הם ממייסדי מד"ע.

בבחירות הפנימיות, שהתקיימו לפני שבוע במפלגה הדמוקרטית הערבית, נכשל ד"ר חורי בהתמודדות על המקום השני ברשימת המפלגה לכנסת.

מסקנת חוקרי המשטרה בתום מבצע איסוף ממצאים:

מופרע או פסיכופאט שפעל לבדו זה הרוצח המבוקש בקריית־טבעון

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

שבוע לאחר מציאת גופתו של הילד חגי זהרי, כ־100 מטר מביתו שבשכונת אירוס בקריית־טבעון, ערכה אתמול משטרת מרחב חיפה מבצע מיוחד באיזור קריית־טבעון, לבדיקה מדוקדקת ולתחקור בשטח.

במבצע, המכונה בעגה המשטרתית 'שבת מול שבת', הופעלו יותר מ־60 קצינים, שוטרים ובלשים ובראשם עמדו מפקד מרחב חיפה, תנ"ץ עקב חביב, וראש צוות החקירה המיוחד לפענוח הרצח, רפ"ק יצחק סיילה.

כוונת החוקרים היתה לנסות להתחקות אחר עקבותיהם של תמהונים, שלפי השערת צוות החקירה הם נוהגים להסתובב באיזור זה ובאזורים אחרים דווקא בימי שבת. ככל שנודע לסופר 'דבר', הצליחו החוקרים לאסוף מידע חדש, שלא היה ידוע קודם לכן.

מניתוח הממצאים נראה, שמדובר ברוצח אחד שפעל לבדו. צוות החקירה נוטה להאמין, כי הרצח אירע על רקע פלילי.

קיימת סבירות גבוהה, כי הרצח בוצע בידי מופרע או פסיכופאט, שתכנן היטב את הרצח. הצוות מתבסס, בשלב זה, על הנחה זו, בעיקר בגלל הצורה הברוטאלית שבה נרצח הילד. עד כה, ככל הידוע, לא נמצא בידי צוות החקירה ולו ממצא משמעותי אחד שיכול לבסס הנחה זו.

במהלך המבצע בסוף השבוע נחקרו כמה עשרות אנשים, חלקם נחקרו פעם שנייה, כדי לוודא פרטים שנמסרו למשטרה.

על מהלך החקירה עדיין מוטל איפול.

המלצה לשינוי מהפכני בשיטת ההגשה של התביעות לבתהמ"ש

(עש"ת).– הוועדה לסדרי־דין אזרחי, שהוקמה בידי שר המשפטים, וסיימה בימים אלה את עבודתה, הציגה ביום ו' את המלצותיה בפני עיתונאים בירושלים.

עיקר ההצעות: שינוי מהפכני בשיטת הגשת התביעות, כתבי ההגנה והתצהירים. לכל תביעה יצורף, על־פי התקנות החדשות, תצהיר של התובע, המפרט ומאמת את כל העובדות שביסוד התביעה. התובע יצטרך להציג בכתב התביעה מסכת עובדות שלמה ואסור יהיה לו לטעון טענות עובדתיות חלופיות. לכל כתב תביעה תצורף, על־פי התקנות החדשות, רשימת מסמכים, הנוגעים לאימות התביעה וכן רשימה מלאה של עדים שברצות התובע להביא לבית המשפט.

גם לכתב ההגנה של הנתבע או הנתבעים יצורפו תצהירים, רשימת מסמכים רלוונטית ורשימת עדים.

בוועדה חברים נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר ושורה של משפטנים ושופטים, מהבולטים בתחומם.

חברי הוועדה ציינו בדברי ההסברה שצורפו למסמך, כי ההליכים החדשים יביאו לקיצור ההליך המשפטי האזרחי ויפתרו כמעט לגמרי את הסכנה של תביעות אזרחיות סתמיות ובלתי־ברורות, המוגשות חדשות לבקרים לבתי המשפט. כעת, לדעת חברי הוועדה, נוצר מצב, לפיו בחלק גדול מכתבי תביעה וההגנה לא מופיעות העובדות הרלוונטיות לניהול הדיון המשפטי.

חברי הוועדה מציינים, כי התקנות החדשות יכריחו למעשה את ציבור עורכי הדין להתכונן טוב יותר, ולהכין בצורה טובה יותר את התיק עוד בטרם הגשת התביעה או כתב ההגנה, ולא לדחות את ההכנות לתקופת זמן קצרה לפני הישיבה הראשונה של בית המשפט.

טיוטת ההצעה נשלחה בימים אלה לכל השופטים, ללשכת עורכי הדין ולראשי הפקולטות למשפטים, כדי לקבל את חוות־דעתם. חברי הוועדה מצפים לקבל הערות ותגובות עד ה־15 באוקטובר, ואז־יתכנסו מחדש, כדי לבחון את הנושא.

התקנות החדשות ייכנסו לתוקף בתוך כשנה.

תושבים בצפת מתארגנים למנוע מכירה של דירות בעיר לערבים

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

תושבים בצפת, ביניהם נציגי שכונות ונציגי מפלגות שונות, התכנסו באחרונה לדיון חירום, כלשונם, כדי לדון במציאת דרכים למנוע מערבים להתיישב בעיר.

נודע, כי בין ההחלטות שנתקבלו, היו דרישות מהעירייה לבדוק את חוקיות מכירת דירות לערבים, הוצאת חוק עזר עירוני, שיבטיח את שמירת ייחודה של צפת כעיר יהודית, פנייה למחלקת החינוך בעירייה, שלא תקלוט תלמידים ערבים, ובקשה להפנותם לבית הספר בכפר הערבי עין־זיתון.

ועד הפעולה נגד התיישבות ערבית בצפת, כפי שהוא מכונה, טוענים שאם לא תחול תנועה בנושא והעירייה לא תענה לתביעותיו, יתכנסו חבריו שוב ויפתחו בצעדי מחאה וגיוס דעת הקהל בעיר. בין השאר, הם מתכוונים לערוך הפגנות, להתעמת על עצמה ולנקוט צעדים אחרים. לדברי אנשי ועד הפעולה, חלה בתקופה האחרונה עלייה משמעותית במספר המשפחות הערביות העוברות להתגורר בצפת, לאחר שרכשו דירות מיהודים העוזבים את העיר.

בצפת טוענים, כי ההיצע הרב במכירת דירות בימים אלה, מקשה על מכירתן במחירים ריאליים ובסופו של דבר נאלצים התושבים היהודים למכור את דירותיהן למשפחות ערביות, המוכנות לשלם כסף רב בעבור הדירות. כיום גרות בצפת כ־60 משפחות מוסלמיות, נוצריות ודרוזיות, בהן משפחות דרוזיות מהגולן. בכמה גני ילדים, בהם גן דתי אחד, לומדים ילדים ערבים. כמה משפחות ערביות אף הגישו בקשה לוועדה העירונית להנחות במסים, להעניק להן הנחות במיסוי המוניציפאלי בהיותן משפחות מרובות ילדים.

בצפת יש כיום כ־700 יחידות דיור ריקות העומדות למכירה ואין כמעט תושבים יהודים המעוניינים בהן.

ערבית תהיה בהדרגה לשפת חובה בבתה"ס

(עש"ת). – שר החינוך והתרבות יצחק נבון החליט לעשות את לימוד השפה הערבית למקצוע חובה החל בשנת הלימודים הנוכחית. התוכנית תיושם בהדרגה במשך שש שנים, תחילה בכיתות ה', ואחר־כך בכיתות החטיבה העליונה.

השר נבון ציין, כי בצד העיסוק המרכזי של בית־הספר בלימוד המורשת היהודית, הציונית והלאומית, יש גם ללמד את התלמידים להכיר את לשון שכנינו ואת תרבותם.

סולידאריות

עובדים במספנות 'לנין' בגדאנסק עוזבים את המפעל בסיומה של שביתה שנמשכה 11 יום. השביתה הופסקה בעקבות פנייתו של מנהיג 'סולידאריות' לך ואלנסה אל השובתים. (צילום: א.פ.)

ואלנסה ספג קללות אך השביתה הסתיימה

יסטרזאביה, פולין (ע"ד).– הכורים השובתים בפולין קיימו ויכוחים מרים עם מנהיג 'סולידאריות' לך ואלנסה ואף קיללו אותו לפני שנענו לבקשתו אתמול להפסיק את שביתתם.

בסופו של דבר הפסיקו 200 השובתים בשלזיה את שביתתם וצעדו אל מחוץ למכרה בהניפם את דגל 'סולידאריות'. סיום השביתה במכרה היא בבחינת נצחון לוואלנסה שיצא בקריאה לשים לה קץ ביום רביעי בשבוע שעבר. כן נמסר כי גם השביתות בנמל שצ'צ'ין ובמוסך האוטובוסים הגדול בעיר יסתיימו.

הפסקת השביתה הושגה לאחר ששלטונות פולין הסכימו לשתף את ואלנסה בשיחות סביב שולחן עגול עם ראשי האופוזיציה וארגונים אחרים בהמשך ספטמבר, כדי להגיע להסכמה על עתידה של פולין.

4500 השובתים בשצ'צ'ין דרשו, כתנאי להפסקת השביתה תשלום עבור ימי השביתה, הבטחת מקומות עבודה, ערובות נגד רדיפות בגין השתתפות בשביתות והכרה באיגוד המקצועי 'סולידאריות'.

מה אמר אברשה

מאת סופרו המדיני של "דבר" וסופר "דבר" לענייני ערבים

לשכת שר החוץ בירושלים אומרת, כי מה שמנכ"ל המשרד אברהם טמיר אמר בוואשינגטון הוא, שבעיני הפלשתינים אש"ף נתפס כתנועת שחרור לאומית – וכל הציטוטים האחרים, כביכול, ממנו אינם נכונים.

הלשכה הכחישה ציטוטים בעתונות מפי טמיר, כי אש"ף הוא תנועת השחרור הלאומית של הפלשתינים, וכי אתו צריכה ישראל לנהל משא־ומתן לשלום. לפיכך, אומרת לשכת פרס, כל הדרישות לפיטוריו של טמיר שבאו מלשכתו של יצחק שמיר, הן בבחינת סערה בצלוחית מים, והן מוכיחות כי הליכוד היסטרי.

מזכיר הליגה הערבית שאדלי קלייבי וכן דוברים מצרים שיבחו בסוף השבוע את ההצהרות של מנכ"ל משרד החוץ אברהם טמיר בוואשינגטון, בדבר מעמדו של אש"ף כמייצגם האותנטי של הפלשתינים.

אל־חסן לישראלים בז'נווה

מו"מ בלי ועידה תמורת הסכמת ישראל למדינה

(עש"ת).– 30 ישראלים נפגשו ביום שישי בערב עם האלד אל־חסן, מבכירי אש"ף במרכז או"ם בז'נווה.

הפגישה התקיימה במסגרת ועידת האו"ם על השאלה הפלשתינית, שבה הופיע אל־חסן בפני באי הוועידה.

בין המשתתפים הישראלים, היו ח"כ מוחמד מיעארי, מהרשימה המתקדמת לשלום, וכן נציגים מתנועות מחאה שונות בגון 'די לכיבוש', 'נשים למען אסירות פוליטיות', 'הלאה לכיבוש', ו'קו אדום'.

האלד אל־חסן הוא יו"ר ועדת החוץ של המועצה הלאומית הפלשתינית, שהיא מעין פרלמנט בגולה של הפלשתינים, ועומד עכשיו בראש ועדה מיוחדת אשר דנה בהשלכות המשפטיות והפוליטיות של הכרזת מדינה פלשתינית עצמאית ושל הקמת ממשלה פלשתינית זמנית או ממשלה בגולה. ועדה זו צריכה להגיש את מסקנותיה למועצה הלאומית הפלשתינית בתוך כשבועיים.

האלד אל־חסן אמר לישראלים, כי אם תודיע ממשלת ישראל על הכרה בזכות ההגדרה העצמית של העם הפלשתיני ועל הסכמתה להקמת מדינה פלשתינית לצד מדינת ישראל, יהיה אש"ף מוכן לנהל עמה מו"מ ישיר, גם ללא ועידה בין־לאומית. גם ללא הצהרה כזו יהיה אש"ף מוכן לנהל מו"מ עם ישראל, אולם רק במסגרת ועידה בין־לאומית.

ארבעה סרבני שטחים מיחידה אחת למאסר

מאת טובה צימוקי, סופרת "דבר" בירושלים

ארבעה חיילי מילואים, המשרתים באותו גדוד שריון, נידונו בסוף השבוע לתקופות מאסר של 22 יום, בגין סירובם לשרת בשטחים.

הארבעה הם: רב"ט יונתן טלמון מת"א, רב"ט הווארד כהן מקיבוץ בית־העמק, רב"ט ויקטור ברנסקי מקיבוץ געתון, וסמ"ר, המעוניין בעילום שמו.

זו הפעם הראשונה מתחילת האינתיפאדה שארבעה חיילים מאותה יחידת מילואים מסרבים לשרת בעת ובעונה אחת. אחד מהארבעה, יונתן טלמון, שלח מכתב לשר הבטחון, בו נאמר בין היתר:

"הדבר המדיר שינה מעיני אינו המחיר האישי, אותו אני עלול לשלם עקב החלטתי לסרב, אלא עתידה של ארצי ומולדתי... כבוד שר הבטחון, אין לי אלא לקבוע, כי מדיניותה הנוכחית של ממשלת ישראל לא רק שאינה מוסרית, אלא היא שומטת את הקרקע מתחת לבסיס הלגיטימיות של מדינת ישראל, אף ישראלי לא יהיה חופשי כל עוד יהיו בארץ מתנות".

כיום מצויים שישה חיילי מילואים בכלא הצבאי, בשל סירובם לשרת בשטחים.

עם הפנים לקהילה - במרפאות קופ"ח הכללית - השבוע

אחיות קופ"ח מזמינות את הציבור ל-

מבצע לאיתור יתר לחץ דם

בדיקות והרצאות

מיום שני 5.9.88 עד יום חמישי 8.9.88 - בשעות 4-7 אחה"צ

יתר לחץ דם היא מחלה שכיחה, כ-15% מהאוכלוסיה הבוגרת חולים בה. זוהי מחלה שבה לחץ הדם גבוה מהתקין באופן תמידי.

ניתן לטפל ביתר לחץ דם ולהורידו לרמה תקינה בתנאי שמקפידים על הוראות הטיפול. הצלחת הטיפול מותנית בשיתוף הפעולה בינך לבין הצוות המטפל ובנכונותך להתמיד בטיפול ובמעקב.

על מנת להבין את חשיבות הטיפול וההקפדה על ההוראות שתקבל/י, חשוב לדעת מהו יתר לחץ דם, מה תפקידה של מערכת כלי הדם, מהם הדרכים לטיפול ביתר לחץ דם ומה עליך לעשות כדי לסייע לטיפול.

אחיות ומתנכות לבריאות יבדקו את לחץ הדם במוקדים מיוחדים.

רשימת המרפאות המשתתפות במבצע:

ירושלים - קרית משה • תלפיות מזרח • נוה יעקב • תל אביב - הירקון - רח' ברודצקי 19 רמת אביב א' • פלוטקין - רח' מקור חיים 35 • הנהלה מחוזית - בן עמי 14 • חיפה - רוממה - רח' מרטין בובר 3 • קרית אליעזר - רח' צה"ל • באר-שבע - מרפ. י"א - רח' השילה • יסקי - רח' דוד המלך • מצדה - רח' מבצע עובדה • נתניה - קרית נורדאו - נורדאו • סמילנסקי - סמילנסקי 13 • אשקלון - ברנע - רח' צבי סגל • פתח-תקוה - ברקמן - רח' חיים עוזר • ראשון לציון - מלדרזון - רח' ולפסון 31 • רחובות - מרפ. בני משה - רח' בני משה 16 • כפר-סבא - מרפ. שכונת אליעזר • עפולה - עומר - רח' שניבוים • חדרה - מרפ. אזורית - רח' רוטשילד • הרצליה - גודפריד - רח' טשרניחובסקי • אשדוד - רובע א' - רח' שבי ציון 12 • קרית גת - קרית גת א' - שדרות העצמאות • קרית שמונה - מרפ. קנב • טבריה - איזורית - רחוב הפרחים • רקטי • בת-ים - המלך נוי - רח' קדושי קהיר 20 • בית שאן - מרפ. ג' • רמת גן - הרצל - רח' הרצל • גבעתיים - מרפ. המעורר - רח' המעורר 24 • חולון - י"א אדר - רח' כפר גלעדי 5 • האשל ג' - רח' האשל 12 • רמת השרון - מוריה - רח' מוריה • רעננה - הנטרים - רח' הגדוד העברי • רמלה - רמלה צפון - רח' פנקס 13 • לוד - שיכונים - נווה זית • נס ציונה - ביאליק - רח' ביאליק 14 • יבנה - באולים - רח' ממזריץ 36 • קרית ים - רסקו - שדרות בן צבי • ק. אתא - עוזיאל - רח' עוזיאל • חצור - מרפ. חצור • רמת הגולן - בני יהודה • קצרין • בנימינה - מרפ. בנימינה • נהריה - יוספטל - רח' השרון • עכו - חומש - רח' שלמה בן יוסף 8 • דימונה - דימונה ב' - רח' לאון בהנהיים • כפר יאסיף - כפר יאסיף • כרמיאל - מרכז בריאות • מגדל העמק - מגדל העמק •

השתתפו בהרצאה המסכמת ביום ה' אחה"צ במרפאה.

קופת חולים הכללית

בריאות היא ענין רציני

صكذا من الاصل

שפכו דלק על דלת הכניסה וניסו להצית ביתו של בן אמוץ

(עו)– אלמונים ניסו אתר ליום ו' להעלות באש את ביתו של העיתונאי והסופר דן בן אמוץ ביפו.

על נסיון ההצתה סיפר דן בן אמוץ לכתב עתי"ם: "סמוך לשעה 4 שמעתי דפיקות בדלת, התעוררתי משנתי, פתחתי את הדלת ומולי ניצבו מספר שוטרים. רק כאשר הבחנתי כי דלת הכניסה חרוכה הבנתי שנעשה נסיון להצית את ביתי".

מן החקירה התברר, כי האלמונים שפכו דלק על הדלת הראשית וכן על דלת העץ, שמאחוריה ניצבו בלוני הגז. שכן של בן אמוץ סיפר לו, כי שמע קול פיצוץ, וכאשר יצא הבחין בשלולית של דלק, שהשתרכה מפתח המדרגות המובילות לבית ועד לדלת הכניסה. הוא סיפר, כי הצליח לכבות את הדליקה באמצעות צינור מים ומיהר להזעיק את המשטרה.

דן בן אמוץ אמר, כי הוא סבור שמדובר בהצתה מכוונת על רקע מאמרים שפרסם לאחרונה נגד חוגים דתיים ולאומניים. המשטרה פתחה בחקירת הרקע למעשה.

ההסתדרות תפסוק היום גובה הפיצויים ל־113 מפוטרי חמת

נאסר על עובדי ,סנפרוסט' להוציא סחורה מהמפעל

מאת חיים ביאור, סופר ,דבר'

ועדה בראשותו של סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, מאיר גת, תפסוק היום בחילוקי הדעות שהתגלעו במפעלי ,חמת' בחולון סביב תנאי הפרישה ל־113 עובדים שיפוטרו מקבוצת המפעלים.

קבוצה זו של מפוטרים מהווים 22 אחוז מכלל המועסקים במפעלי ,חמת', השייכים ל,כור מתכת'. אשתקד פוטרו מ,חמת' 170 עובדים.

ההנהלה של ,חמת' מציעה, שמפוטר המועסק עד חמש שנים יקבל פיצויים רגילים; אם הועסק בין שש ל־10 שנים יקבל 75 אחוז מעבר לצבירה בקרנות; בין 11 ל־15 שנה – 90 אחוז מעבר לצבירה; בין 16 ל־20 שנה – 100 אחוז מעבר לצבירה; בין 21 ל־25 שנה – 115 אחוז מעבר לצבירה; בין 26 ל־30 שנה – 135 אחוז מעבר לצבירה ומעל 31 שנה – 140 אחוז מעבר לצבירה בקרנות.

לעומת זאת דורשים נציגי העובדים מענק חד פעמי לכל פורש, שהועסק 30 שנה ושהגיע לגיל 60, בסך 20,000 דולאר, בעוד שליוצאים לפנסיה תקציבית הם דורשים 70 דולאר בחודש עד הגיעם לגיל 65. זאת, בנוסף לפיצויי פיטורים בשיעור של 150 עד 200 אחוז מעבר לצבירה בקרנות. עבור מי שהועסק 16 שנה ויותר תובעים העובדים פיצוי בשיעור 200 אחוז לכל שנת עבודה.

מו"מ ב,סלרד'

היום יוחל בלשכתו של מאיר גת משא ומתן על קידומם בדירוג של 800 המהנדסים, הטכנאים והפקידים במפעל האלקטרוניקה ,סלרד' שבלוד. המו"מ יוחל בעקבות פסיקתו של גת, שלפיה קבוצת עובדים זו תקבל תוספת שכר במסגרת עלות של 4 אחוז.

שיבושים ב,סנפרוסט'

בית המשפט המחוזי בתל אביב הוציא ביום ו' צו נגד עובדי ,סנפרוסט', האוסר עליהם למנוע הוצאת סחורות מהמפעל ולהשתמש שלא ברשות בכלי הרכב של החברה.

הסכם עבודה קיבוצי לעובדי התעשייה הזעירה

הסכם עבודה קיבוצי המסדיר את תנאי השכר והעבודה וכן זכויות סוציאליות של כ־30,000 העובדים המועסקים על־ידי חברי התאחדות בעלי מלאכה תעשייה זעירה – נחתם בסוף השבוע בין הסתדרות עובדי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה לבין המעסיקים.

מזכ"ל הסתדרות עובדי המתכת, יצחק גלעדי ומזכיר חטיבת עובדי התעשייה הזעירה, עזרא שלום, ציינו, כי תנאי העבודה והשכר והסעיפים הסוציאליים בהסכם הבסיסי החדש מקבילים פחות או יותר לאלה הקבועים בהסכם שבין הסתדרות עובדי המתכת לבין התאחדות התעשיינים.

ששה ק"ג הקוק־הפרסי התגלו בחבילות מתחת למושב הנהג

מאת שמעון וייס, סופר ,דבר' בצפון

שוטרי היחידה המיוחדת למלחמה בסמים של מרחב הגליל בסיוע שוטרי יחידת הסיור המיוחדת של המרחב, לכדו בליל שבת שישה ק"ג של קוק־פרסי, ששווים מיליוני דולר ואשר הוטמנו במכונית סמוך לגבול הצפון, ליד קרית שמונה.

זוהי כמות הסם הגדולה ביותר שנתפסה אי־פעם בצפון, ומדובר בסם ממין משובח. מהסם שנתפס שלשום, אפשר להערכת המשטרה להכין כ־60,000 מנות סם, כמות המספיקה ל,פרנס' את שוקי הסמים בצפון ובמרכז הארץ לתקופה ארוכה.

הסם נתפס לאחר שבלשי המשטרה הבחינו בכלי רכב פרטי, שעורר את חשדם בנסיעתו המהירה סמוך לגבול הצפון, ליד קרית שמונה. הבלשים פתחו במעקב אחרי המכונית ועצרו את נהגה. לאחר חיפוש מדוקדק בכל חלקי המכונית, מצאו השוטרים את כמות הסם האדירה כשהיא מסודרת בחבילות של חצי ק"ג, תחת מושבי המכונית. החוקרים נדהמו מכך, שהנהג לא טרח להחביא את הסם בצורה מתוחכמת. הנהג, ערבי תושב הכפר מכר בגליל המערבי, נעצר לחקירה, ובמשטרת מרחב הגליל סבורים כי הוא אחד מסוחרי הסמים הגדולים באזור.

מפקד מרחב הגליל, נצ"מ יעקב גנות, אמר בסוף השבוע, כי המשטרה תוסיף להילחם בכל דרך נגד נגע הסמים ונסיונות החדרת סמים מלבנון לישראל. הוא ציין, כי לכידת "מכונית הקוק־פרסי" בליל שבת היא תחילתה של חשיפת פרשת עיסקת סמים גדולה ומסועפת בין ישראל ולבנון, וצפויים מעצרים נוספים בימים הקרובים.

העובדים עשוים לרכוש את 'בגד עור' תמורת שקל אחד – ולהפעילו

מאת יצחק מרירוד, סופר 'דבר' בעמק

מפעל 'בגד עור' שבמגדל העמק, שנסגר על ידי חברת 'כלל' בשל הפסדים כבדים, עשוי להיפתח מחדש אחרי החגים, הפעם בניהולם של העובדים, שהחליטו על כך פה אחד.

בפגישה שנערכה בין נציגי מועצת פועלי מגדל העמק והנהלת 'כלל' נענתה הנהלת הקונצרן לבקשה לאפשר לעובדים להשתמש, לתקופה של חמש שנים, בשם רב המוניטין, 'בגד עור' לשיווק תוצרתם. עתה מחכים במועצת הפועלים במגדל העמק, שגם שימחה פולוף, מייסדו ובעליו הראשון של 'בגד עור', השוהה באיטליה, יתן גם הוא את הסכמתו לשימוש בשם. לאחר מכן יפנו העובדים לבית המשפט בבקשה לרכוש את המפעל הסגור תמורת שקל אחד, כדי שאפשר יהיה להפעילו לאלתר.

120 העובדים המפוטרים איתנים באמונתם, שבסיוע הקרן המשותפת להסתדרות ולממשלה להפעלת מפעלים כושלים בניהול עצמי של העובדים, יעלה בידם להפעיל את המפעל בצורה רווחית ולהמשיך להתפרנס ממקום עבודה זה, שרבים מהם קשורים בו עשרות שנים.

מקדש נדיר לאל פאן התגלה בחפירות פאניאס

מאת צבי אילן, סופר 'דבר'

מקדש לאל פאן הולך ונחשף בחפירות הנערכות בפאניאס בקרבת המעיין. מקדשי האל פאן נדירים ביותר בעולם היווני־רומי בכלל ובשל כך יש חשיבות רבה ביותר לתגלית, מעבר לחשיבותה לתולדות פאניאס וארץ ישראל.

המקדש נתגלה בחפירות שעורך צבי מעוז, מטעם אגף העתיקות והמוזיאונים במשרד החינוך ורשות שמורות הטבע, במסגרת פיתוח שמורת הטבע במקום, הכולל גם חשיפת מבנים מרכזיים באתר. העיר פאניאס קרויה על שם האל פאן, שפולחנו נהג במקום החל מתקופה ההלניסטית. על מטבעות העיר נראה מקדש פתוח לשמים, בנוי בצורה עגולה למחצה כנגד קיר הסלע.

שמורת פניאס היא מהאתרים המבוקרים ביותר שמחזיקה רשות שמורות הטבע. חשיפת האתרים הארכיאולוגיים בה, שהחלה כבר לפני שנים אחדות בידי ד"ר אהוד נצר מהאוניברסיטה העברית וד"ר וסיליוס צפירים מאגף העתיקות, יוסיפו עניין לביקורי הקהל באתר זה שליד אחד ממקורות הירדן.

יוזרמו עגבניות לשוק כדי להוזיל את מחירן

מאת דויד מרשיוב, סופר 'דבר' לענייני חקלאות

משרד החקלאות יורים החל מהבוקר 2,000 טונות של עגבניות מהזנים המיועדים לתעשייה כדי להתגבר על המחסור בעגבניות בשווקים.

במשרד מקווים, כי הכמויות הגדולות של עגבניות תעשייה, שיוזרמו לשווקים לפני ראש השנה, יוזילו באורח משמעותי את המחירים לצרכן. סופר 'דבר' מציין, כי בשבוע האחרון התייקרו מחירי העגבניות והמלפפונים. ברשות השיווק נמכרו העגבניות במחיר של שלושה עד שלושה וחצי ש"ח לקילו, ואילו בשווקים נע מחירם בין שני שקלים לשניים וחצי שקלים. גם מחיר המלפפונים התייקר בימים האחרונים והוא נע בין שלושה לארבעה שקלים הקילוגרם.

אסיר נרצח בכלא איילון

(ע)– צעיר תושב לוד, שנדון לחמש שנות מאסר בכלא איילון בגין גניבות, נרצח ביום ו' בבוקר בסכסוך שפרץ בין האסירים העובדים במטבח בית הסוהר.

הצעיר בן ה־23 ששהה בכלא מאז דצמבר 1986 החל את עבודתו במטבח האסירים בשעות הבוקר המוקדמות. לפתע פרץ סכסוך בין העובדים במקום – כולם אסירים – והאיש נדקר בליבו.

מאמצי רופא בית הסוהר להחיותו עלו בתוהו. שלושה חשודים נחקרים בקשר למעשה.

התושבים היהודים והערבים של חוף העליה ביפו הפגינו אתמול נגד הפקדת התוכנית המתאר לאיזור, הכוללת בין שאר את יבוש חלק מהים. התושבים טוענים, שהתוכנית תפגע בחוף הים, ולדבריהם היא נועדה לנשל אותם מבתיהם כדי להקים עליהם שכונת וילות. (כתב: נתן רועי; צילום: ישראל סימיונסקי)

קואופרטיב 'דן' בקשיים כספיים עקב ירידה של 12 אחוז במספר הנוסעים

מאת דויד מרשיוב, סופר ,דבר'

קואופרטיב 'דן' נקלע לאחרונה לקשיים כספיים עקב ירידה בהכנסות, וזאת בגלל ירידה בשיעור 12 אחוז במספר הנוסעים בו.

ההערכה היא, שהירידה בהכנסות הקואופרטיב מסתכמת ב־20 מיליון ש"ח בשנה. החברה מתקשה לתפעל באופן שוטף את קווי השירות. הנהלת 'דן' פנתה למשרדי האוצר והתחבורה בבקשה לסיוע כספי, ושני הצדדים מנהלים שיחות בדבר תביעות הקואופרטיב לתיקון סל התחבורה הקיים.

דובר 'דן' גברוש שמש אמר, כי הירידה חלה בגלל פקקי תנועה, ריבוי מספר כלי הרכב הפרטיים וסיבות אחרות. לדבריו, ההסכם בין הנהלת 'דן' ומשרדי התחבורה והאוצר יישאר בתוקף עד 1991, אולם בהסכם יש סעיפים, המאפשרים את שינויו אם חלו שינויים שאינם תלויים בקואופרטיב.

הדובר טען, כי הסיבות לירידה במספר הנוסעים אכן לא תלויות בקואופרטיב, ולכן הוא תובע מהאוצר לכסות את הגרעון.

הנהלת 'דן' נקטה צעדי יעול, כדי לצמצם את הוצאותיה. במסגרת פעולות אלה היא הקפיאה קבלת חברים חדשים לקואופרטיב, וכן צמצמה את מצבת כוח האדם ב־200 איש, חלק מהם על ידי פרישה לגימלאות, וחלק על ידי פיטורי עובדים זמניים.

בימים האחרונים הגיעו לנמל אשדוד 34 שלדות של אוטובוסים חדשים המיועדים לקואופרטיב 'אגד', בנוסף ל־23 שילדות שהגיעו בחודש שעבר. השילדות הועברו למפעלי ההרכבה 'מרכבים' ו'הארגז', ותוך זמן קצר ייכנסו חלק מהם לשירות בקווי 'אגד'. 'אגד' הזמין בסך הכל 200 אוטובוסים חדשים.

כמו כן הגיעו אב טיפוס של אוטובוס מפרקי וכן אב טיפוס של אוטובוס עירוני.

עקרות הבית מב"ש לא ידעו שבתוך החבילות מוסתרים משלוחי הרואין

לפי החשד, רכז המודיעין לשעבר במשטרת ב"ש ארגן את משלוחי החבילות

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר" בנגב

פרקליטות מחוז הדרום הגישה שלשום בבית המשפט המחוזי בבאר שבע כתב אישום נגד מי שהיה רכז המודיעין במשטרת באר שבע, מרדכי שכיני, אשתו ארלט ושותפתם קרן גריס, וכי הם מואשמים בניהול רשת בינלאומית להברחת הרואין מאירופה לישראל. השלושה נעצרו לפני כשבועיים, ולאחר שהמשטרה סיימה את חקירתה בפרשה, הועברו ממצאי החקירה בשבוע שעבר לפרקליטות.

מחקירת המשטרה עולה כי שכיני, אשתו ארלט וקרן גריס (המכונה קריסטינה) הפעילו כעשר עקרות בית מבאר שבע, אשר לכתובותיהן בארץ נשלחו חבילות מהולנד עם מכשירים חשמליים ובובות, ובתוכן הוטמנו משלוחי הרואין. חברי הרשת נהגו לדחוק את ההרואין מהמכשירים והעניקו אותם לעקרות הבית, שלא ידעו מה יש בתוך החבילות, כשכר על טרחתן.

בכתב האישום נאמר, כי במארס [illegible] לשעבר שוטר מצטיין במחלק המודיעין במשטרת באר שבע, קשרים עם חברי רשת הסמים בהולנד ובישראל. שכיני הציע לייבא את ההרואין בחבילות ולמכור אותו בארץ. אשתו ארלט חשודה, שהסכימה לסייע לו בסידורים הקשורים בקבלת החבילות, אף שידעה את תוכנן.

מרדכי וארלט שכיני תכננו את המבצע בקפידה רבה. הם העבירו להולנד רשימת כתובות של נשים בבאר שבע, והורו לאנשי הקשר שם לשלוח את החבילות לכתובות אלה. בצורה זאת הגיעו לארץ תשע חבילות. את שתי החבילות האחרונות תפסה המשטרה עוד לפני שנאספו על ידי שכיני מהבלדריות. אחת מהן נתפסה ב־16 באוגוסט אצל ימנה אלמקיים, בת 75 מבאר שבע. החבילה כ־500 גרם [illegible] החבילה כ־50 גרם הרואין.

הנשים הנמענות הסכימו להעיד נגד בני הזוג שכיני. גם קרן גריס העידה במשטרה עדות מפלילה נגד השניים ונוכה כנראה לעסקת טיעון עם הפרקליטות, למרות מעורבותה בפרשה.

על פי כתב האישום, מעורבות זו החלה שנה לפני שנכנסו לתמונה בני הזוג שכיני. במארס 1987 יצרה קרן קשר עם אדם בשם חיים אלפסי, כדי לייבא עמו הרואין מאירופה לישראל. במרוצת השנה טסה עמו שלוש פעמים לאירופה, ובכל פעם חזרה עם מטען הרואין, שהוסתר בחבילות ובתוך בובות. היא גם קיבלה לכתובתה בבאר שבע חבילת הרואין מהולנד [illegible] ומסרה אותה לאלפסי.

באפריל השנה, נוצר הקשר בין קרן גריס, עולה חדשה מרומניה שעבדה כמטפלת בילדים, עם מרדכי שכיני. היא הסכימה לקבל לכתובתה את החבילות וגם נרתמה לגיוס נשים אחרות, שנאותו לקבל חבילות לביתן, מבלי שידעו כי הן מכילות סמים. היא נהגה לקבל עבורן את החבילות ולהעבירן לידיו של שכיני.

פרקליטות מחוז הדרום בקשה לעצור את השלושה עד תום ההליכים המשפטיים נגדם, ובית המשפט דחה את הדיון בבקשה ל־9 בספטמבר.

יקירנו

יהושע צמחי

איננו

הלוויה תתקיים היום יום ראשון 4.9.88 כ"ב באלול תשמ"ח בשעה 16.00 בבית העלמין בנחלת יצחק.

התבורה תעמוד לרשות המלווים מבית המנוח, רחוב מצולות ים 19, גבעתיים, בשעה 15.30

יושבים שבעה בבית המנוח.

רעייתו: מרים
תמי קושניר (לבית צמחי)
אסנת (לבית צמחי) ודב לוז
חגית (לבית צמחי) ואבינעם תירוש
אריאלה וויקטור גסמן
פזית מדסקי
ליזה קובריק
נכדיו וכל המשפחה

במלאות שלושים לפטירתו של
יקירנו

אברהם פייגלמן ז"ל

נערוך אזכרה וגילוי מצבה ביום שני כ"ג אלול תשמ"ח 5.9.88 בשעה 15.00 אחה"צ בבית העלמין בחולון.
נפגשים ליד השער הישן

המשפחה האבלה

קבלת מודעות 24 שעות ב,דחף'
מודעות
משפחתיות ויפות
וכל יתר סוגי המודעות ל־
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב' ,דחף' דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

משרד החקלאות
נציבות המים

הודעה על הפקדת תכנית החדרה

נמסרת בזה הודעה, כי תכנית החדרת מים לשנים 1990–1988 של חב' לפידות, הופקדה לעיון הציבור בתאריך 4.8.88, במקומות המפורטים להלן:

1. בנציבות המים – אגף הקצאות ורישוי.
2. במועצה האזורית חוף אשקלון.

הציבור רשאי לעיין בתכנית הנ"ל במקומות בהם הופקדה וכל מפיק, ספק או צרכן באזור ההחדרה, רשאי להגיש הצעות, טענות או התנגדויות מנומקות בכתב לתכנית, תוך 60 יום מהפקדתה, לפי הכתובת: נציבות המים, רח' קלמן מגן 8, הקריה, ת"א, ת.ד. 7043, מיקוד 61070.

נציב המים

בצער רב הננו מודיעים על פטירתו של

אהרון מוסיוב (בלשאי)

על מועד הלוויה ניתן לקבל פרטים בטלפון: 9661694, 9668955 ו־9668846.

מתאבלים: בניו ובנותיו
אחיו ואחותו

אנו מודיעים בצער על פטירתה של יקירתנו

הרטה יפה

הלוויה תתקיים היום יום ראשון כ"ב באלול תשמ"ח 4.9.88 ותצא מבית התרבות בשעה 4.00 אחה"צ

המשפחה
ובית יפעת

בית התנ"ך
מודיע בצער ובכאב עמוק על מותו של
חבר ההנהלה וגזבר הכבוד

יהושע צמחי ז"ל

אנו מתאספים בבית העלמין בנחלת יצחק ביום א' ב־4.9.88 בשעה 16.00 אחה"צ.

תנחומים לרעיית המנוח, הבנות וכל בני המשפחה.

הנהלת בית התנ"ך.
העובדים והמתנדבים

מהלך חדש בהסתדרות

אנו מודיעים בצער עמוק
על מותו של בעלי,
אבינו וסבנו היקר

ישראל מישאל

הלוויה ביום ראשון כ"ב אלול תשמ"ח 4.9.88 בשעה 3.00 אחר הצהרים בבית העלמין של קיבוץ כפר גלעדי בתל־חי.

אוטובוס ייצא מבית המשפחה בעפולה, רח' העבודה 9 בשעה 1.00 אחה"צ.

המשפחה האבלה

ביום חמישי כ"ז אלול תשמ"ח 8.9.88
יום השלושים לפטירתו של חברנו

זרובבל גלעד ז"ל

בשעה 16.30 נעלה לקברו,
בשעה 17.15 נתייחד עם זכרו בחדר־האוכל

המשפחה
ובית עין חרוד מאוחד

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של חברנו

יהושע שרירא

ומשתתפים בצער המשפחה

הלווייה תצא מבית "יד לבנים" בכפר ויתקין היום, יום ראשון כ"ב אלול תשמ"ח 4.9.88 בשעה 4.00 אחה"צ לבית העלמין המקומי

כפר ויתקין

אנו משתתפים בצערם של חברתנו
אסתר קרמיש ובני משפחתה
במות עליה אחיה

מנדל רוזנבלט ז"ל

בית קבוצת שילר

דבר היום

מתנחלים מול חיילים

גוש אמונים ופטרוניו הפוליטיים אינם אוהבים את עובדות־יסוד המושמעות לעתים מפי מפקדי צה"ל: המתנחלים בגדה המערבית וברצועת עזה מהווים נטל על כוחות־הבטחון המוצבים בשטחים. אפשר לחלוק על המסקנות המתבקשות מעובדה זו – ומי שטוען כי על מדינת ישראל לשלוט בכל חלקי ארץ־ישראל גם במחיר הקזת דמו של עם ישראל, הרי הוא טוען גם כי דין ההתנחלויות בשטחים כדין ישובי הצפון והספר האחר, מכל הבחינות וביניהן הזכאות להגנת צה"ל – אבל הנסיון לערער על העובדות עצמן מלמד, כי גם המתנחלים יודעים כי הם מפריעים למשימה הבטחונית העיקרית במקום לסייע לה.

כך היה כמעט בכל עשרים השנים האחרונות. כך, ביתר שאת, בעשרת החודשים האחרונים, חודשי האינתיפאדה, כאשר במקום להתמקד בשיטור מול מרכזי ההתקוממות נאלץ צה"ל להקצות כוחות לאבטחת ישובים וצירים (שבהם חולפים לפעמים רק כלי־רכב ספורים). כך, שבעתיים, כאשר המתנחלים עושים דין לעצמם, נוהגים לפי קובץ פרטי של הוראות פתיחה באש ויורים – לא במתפרעים מקומיים (כשגם אז התנהגות בלתי־מבוקרת עלולה לגרום להסלמה) אלא בחיילי צה"ל.

מנחם בגין נהג לומר כי הסיוט של יהודים היורים ביהודים גזר עליו איפוק בתקופת הסזון ואלטלנה. בגין, ראוי לזכור, הוא גם מי שפינה את „ביתר" בנאות סיני ואחר־כך את הכל ימית, כאשר צה"ל נאלץ להיאבק גופנית (אם כי לא בנשק חם) במתנגדי הפינוי. אחרי בגין בא יצחק שמיר, מינה אחד מאותם מתנגדי־פינוי לראש־לשכתו, הפעיל את השפעתו כדי שמשטרת ישראל תשחרר ממעצר מתנחל שגרם למות ואשר עומד עתה לדין על הריגה (פנחס ולרשטיין) ובשבוע שעבר חזר והשפיע על המשטרה להחזיר נשק למתנחלים שהשתמשו בו שלא להגנה עצמית. פציעת שני החיילים היא תוצאה טבעית של מדיניות רשמית זו כלפי השימוש האזרחי בנשק.

ההבדל המהותי בין אזרחים לבין חיילים, כדברי אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע, הוא במשימות ובסמכויות הנגזרות מהן. אזרחים צריכים ורשאים רק להתגונן, לא להרתיע או לענוש. היד הלוחצת בפזיזות על ההדק – והיד הממשלתית המלטפת אותה – אחראיות לדם המיותר הניגר מחיילי צה"ל, העושים בלאו הכי מלאכה קשה וכפוית־טובה.

כמו לוויתן על החוף, כך נראה מטוס הדלתא האמריקאי שהתרסק בשבוע שעבר בשדה התעופה דאלאס, טקסס. (צילום אי.פי.)

מסמך / השטחים והבטחון

הנזק גדול מהתועלת

להלן דף עמדה של „המועצה לבטחון ולשלום", שחברים בה 34 אלופים, 86 תא"לים ו־115 אל"מים (מיל'). על ישראל להודיע, כי היא מעדיפה שלום ובטחון על־פני שטחים

1. היעדים הלאומיים של ישראל הם הבטחה לשלום ומניעת מלחמה.

● ישראל חותרת לשלום. זה היעד הלאומי־הבטחוני ששותפים לו כל תושבי ישראל.

● השלום אפשרי רק כאשר שני הצדדים לסכסוך יוכלו להסכים על הסדר. אין הסדר כפוי חד־צדדי, כפי שאין שלום כפוי חד־צדדי.

● סכנת המלחמה היא האיום המרכזי על הבטחון הלאומי. הצורך למנוע מלחמה או לנצח בה, לכשתפרוץ, בתנאים הנוחים ביותר ובמחיר הנמוך ביותר, אלה מטרותיה של ישראל ואלה יעדי צה"ל.

2. מדיניות הבטחון הלאומי וחיזוקו של צה"ל, הסכמה לאומית רחבה ותמיכה בין־לאומית.

● חיזוקו של צה"ל הוא היעד המרכזי במדיניות הבטחון. עוצמתו הצבאית היא התנאי להרתעה, כדי למנוע מלחמה והיא הערובה לנצחוננו במלחמה.

● הסכמה לאומית רחבה ונכונות לשאת במאמץ הלאומי, בשלום ובמלחמה, הן התנאי לעוצמה לאומית ובטחונית. הסכמה לאומית תיתכן רק במלחמה שאין לגביה ברירה.

● תמיכה בין־לאומית, ובעיקר גיבוי מארה"ב, בתחום הפוליטי, הצבאי והכלכלי, הם מרכיב חשוב בבטחון הלאומי. תמיכה כזו תרתיע אויבים מליזום מלחמה ותהיה גורם מכריע בהשגת הבטחון.

3. השטחים כמרכיב בבטחון הלאומי – נזקם הבטחוני גדול מתועלתם.

לגיאוגרפיה – משמע לשטחים – יש ערך ותרומה בטחוניים. על כך אין חולק. אך לא על זה הוויכוח. השאלה הניצבת לפני ישראל היא אחרת – כלום דרושה שליטה פוליטית בשטחים אלה, כלום חייבים אנו להמשיך באכיפת שלטוננו על אוכלוסיה שאיננה רוצה בנו?

להמשך שליטתנו בשטחים יש שורה של חסרונות:

● הישיבה בשטחים פוגעת פגיעה גוברת והולכת בעוצמתו של צה"ל. הפגיעה היא בכשירותו ובכוננותו. בשל התעסקותו ביעד משני, נפגע היעד המרכזי שלו – המוכנות למלחמה.

● הישיבה בשטחים פוגעת בהסכמה הלאומית. הוויכוח הציבורי על השטחים שבר את הקונסנזוס הלאומי. ללא הסכמה לאומית נחלש כוח עמידתה של ישראל ונפגעת נכונותו של הפרט לתרום למטרות הלאומיות שמציבה הממשלה ולהזדהות עמן.

● החזקת השטחים מעכבת את פתרון הסכסוך ומרחיקה את השלום. בשנים האחרונות גוברת בעולם־הערבי הנכונות להשלים עם קיומה של ישראל. הנוסחה של „שלום תמורת שטחים" היא היחידה האפשרית במשא־ומתן לשלום. סירובנו לדון בעתיד השטחים, או סיפוח השטחים לישראל, ימנעו פתרון וירחיקו את השלום.

● החזקת השטחים מקרבת את סכנת המלחמה. באין הסדר תיגבר הקיצוניות. התמעטות הסיכויים לשלום מובילה בהכרח למלחמה נוספת. זה תהליך שעלול לחסל את השלום הקיים בינינו לבין מצרים. מחירה של מלחמה זו יהיה הקשה מכל שידענו בעבר.

● ההישארות בשטחים תפגע במטרותיה הציוניות של ישראל ותבטל את אופיה היהודי. בעוצמה לאומית כלולים גם האפשרות והסיכוי להגשמת היעדים הציוניים והחברתיים של ישראל. שיעור הערבים בישראל, יחד עם ערביי השטחים, יגיע בתוך 12 שנים ל־45%. הדיבורים על גירוש הערבים הם הזיה ואשליה. זו מדיניות בלתי־מוסרית, שתעמיק את הקרע בעם, אך בראש ובראשונה זו מדיניות שאין לה כל סיכוי להתגשם. מצב זה הוא אחד הגורמים המעודדים ירידה ומונעים עליה חיונית לישראל. בנסיבות אלה אנו מאבדים את אופיה היהודי של המדינה.

4. הסדרי הבטחון שיידרשו בכל הסדר מדיני: פירוז, בקרה וגבול בטחון.

● הנסיון בהסכם השלום עם מצרים מלמד, כי תמורת שטחים חיוניים מבחינה אסטראטגית השיגה ישראל את שני יעדיה הלאומיים: בטחון ושלום. הבטחון בגבול הדרומי אינו נופל ממה שידענו בעבר, כאשר החזיקה ישראל בסיני.

● מדיניותו של צה"ל היא לא להכתיב אילוצים לדרג הפוליטי אלא להתאים עצמו לצרכים המשתנים. חברי המועצה לשלום ולבטחון קובעים חד־משמעית: גם ללא שליטה בשטחים ניתן לענות על צרכי הבטחון. צה"ל מסוגל לכך.

● יש לאמץ הבחנה בין „גבול בטחון" לבין „גבול מדיני". שכם, חברון ועזה אינן מוסיפות לבטחון אלא גורעות ממנו. גבול הבטחון הנדרש לישראל הוא נהר הירדן. אין לכך קשר לגבול המדיני – גבול הבטחון הוא הסדר זמני, כל עוד קיים איום צבאי על ישראל. גבול זה יקבע:

(המשך בעמוד 8)

בחירות 88' / דניאל בן־סימון

להתכונן להתקפה

התבוננות בסגנון של העימות שנערך בין וייצמן וארנס יכולה ללמד מה צפוי לנו בחודשים הקרובים. הליכוד יבאיש את ריחה של העבודה ללא רחם

לפני ימים אחדים נערך בירושלים עימות פוליטי בין עזר וייצמן לבין משה ארנס. היה זה המפגש הפומבי הראשון בין השניים מאז אותו עימות טלוויזיוני שנפסל לשידור. התבוננות מקרוב בתוכן ובסגנון שנקטו השניים בעימות יכולה ללמד מה צפוי לנו בחודשים הקרובים.

מאות אנשים נדחקו באולם. וכל בא לחזות ולהתרשם משני האסטרטגים של שתי המפלגות הגדולות. לכאורה כך היה נדמה. המנחה ביקש מוייצמן ומארנס לשאת דברים ולקהל ניתנה האפשרות לשאול שאלות. נאומו של ארנס עבר חלק, ללא כל הפרעה. נאומו של וייצמן שוסע והופרע ללא הרף. כמה צעירים שהתגודדו בשורות הראשונות שמו להם למטרה להביא אותו מכלים. אבל וייצמן הצליח לשמור על קור רוח למרות ההתגרויות החוזרות ונשנות.

צעירי הליכוד ניסו לקעקע את „לאומיותו" של וייצמן, כאילו ביקשו לקבוע שאי אפשר להיות „לאומי" ולדגול בפשרה עם הערבים. „לעולם לא נתפשר עם הערבים", צעק אחד הצעירים. „אפילו בגין הלאומי הגדול החזיר שטחים", ענה לו וייצמן. „אתה עבדת על בגין, בגללך הוא החזיר שטחים", הצטרף צעקן נוסף. „אני מציע לך לתת לבגין את הכבוד המגיע לו", ענה לו וייצמן.

כאן החלו צעירי הליכוד להאשים את וייצמן בבגידה. „אתה בגדת בליכוד, במי אתה עומד לבגוד עכשיו?" זעק לעברו אחד מהקהל. וייצמן: „תנו לגמור את הדברים שלי". צעקן: „אין לך זכות דיבור בכלל, אתה בוגד". גבר גדול מידות, לבוש חולצה שחורה, עולה לבמה ופונה אל וייצמן בעברית משובשת להחריד: „לחצתי את ידך בתחילת הערב, ואתה נתת לי יד שמאל. איך אתה לא מתבייש. כתוב שאם אשכחך ירושלים תשכח ימיני. תהיה גבר, עזר, תעזוב אותם, תחזור למחנה הלאומי".

הקהל הרב שמילא את האולם צפה בצעקנים ושתק. הרבה ירושלמים ותיקים היו שם. הרבה אנשי אקדמיה וספרות. הרבה פנים מוכרות. הם צפו במחזה כמשותקים. המנחה, השופט בדימוס פליקס לנדא, ניסה להוריד את הצעיר מהבמה. „תן לו לדבר", צעקו לעברו צעירי הליכוד. על פני וייצמן ניכרו סימני מבוכה. ארנס הבליע אף הוא חיוך של מבוכה. איש כבן שבעים, פרופסור לרפואה בעל שם, פנה אל ארנס: „אדוני, איך אתה מתייחס להצהרות האחרונות מצד אש"ף שמדברות על

(המשך בעמוד 8)

אות קלון ליצחק שמיר

גדול מהחוק

ספק אם שמיר הבין פעם מה למדינה ולשלטון החוק. חבל שהדרך היחידה שבחר לשלב את ישראל במזרח התיכון היא קירובה לכמה משטרים, שבהם ראש הממשלה הוא החוק

„שתדלנותו" של ראש הממשלה יצחק שמיר אצל מפכ"ל המשטרה, למען החזרת נשקו של שובת הרעב מישאל כהן, היא מעשה חמור מאין כמותו.

שמיר כנראה לא שם לב לכך, שמדינת ישראל עדיין דוגלת בשוויון לפני החוק. לא יעלה על הדעת שראש הממשלה יתערב למען הקלת דינו של אדם, תוך עקיפת הצבא, פרקליטות המדינה ובתי־המשפט. יצחק שמיר ספק אם הבין פעם, מה למדינה ולשלטון החוק. את היועץ המשפטי הקודם לממשלה, יצחק זמיר, כינה „עלוקה", רק מפני שזמיר ביקש לקיים את החוק בפרשת השב"כ. היועץ המשפטי הנוכחי לממשלה, יוסף חריש, הוא איש כלבבו, מסיבה פשוטה, שהוא אינו מתפקד כלל כיועץ המשפטי לממשלה.

בעניין הגירושים הזיק שמיר את שר הבטחון יצחק רבין בהתקפתו המוחצת על פרקליטות המדינה, רק מפני שביצעה את תפקידה ודבקה בחוק ברוחו.

לפני חודשים מספר כפה שובת אחר, ח"כ מיכאל איתן, את היועץ המשפטי לממשלה לפתוח בחקירה נגד ח"כ מוחמד מיעארי. עתה גורר השובת מישאל כהן את ראש הממשלה להטיל את כובד משקלו על הכף ולעקוף רשויות ממשל דמוקראטיות. חבל שהדרך היחידה שבחר שמיר כדי לשלב את מדינת ישראל במזרח התיכון היא קירובה לכמה משטרים, שבהם ראש הממשלה הוא החוק.

טובה צימוקי

קו עימות / אבירמה גולן

כך או אחרת

ברוך מרזל („כך") על הטרנספר ועל היריב החדש גנדי, ומה שהיה רחבעם זאבי („מולדת") מוכן לומר על הדמיון בינו לבין כהנא

מרזל: לנו אין שום בעיה של התמודדות עם גנדי. הציבור יע־דיף אותנו, האוריגי־נאל, ולא את גנדי, החיקוי. גנדי מגומגם, הססני, לא מגובש. עם מי הוא יעשה הסכם? עם שתי מעצמות? גם אז ברור שהערבים לא ירצו לצאת. אז מה ההבדל בינינו? ומה עם ערביי ישראל? אנחנו גאים במה שאנחנו אומרים, והאנשים האלה סובלים מפחד מהאמת.

מצד שני, אנחנו מוכנים ללכת עם כל מי שמוכן לעזור לנו להגשים את המטרות הקדושות שלנו. אנחנו רואים בגנדי מעין הצלחה שלנו, כי הוא אומר מה שאנחנו טוענים כבר 15 שנה, אבל מה הוא התעורר רק עכשיו?

זאבי: הבוחר שלנו הוא כל מי שמאמין בארץ־ישראל השלמה וכל מי שמבין שהפת־רון הוא בהיפרדות של שני העמים, וזה יושג על־ידי טרנספר בהסכמה של ממש־לות.

מה את מדברת? מה פתאום אני כמו כה־נא? הם מדברים על גירוש, ואנחנו על טרנספר בהסכמה. זה נראה לך אותו דבר? אם זה נראה לך אותו דבר, בובהלה, אז אין לנו על מה לדבר. תהיי לי בריאה. שלום......

איראן־עיראק / דן אבידן

השלום עדיין רחוק

המשא־ומתן בין המדינות עלה על שרטון. הסיבה – תביעת עיראק להבטיח לעצמה חופש שיט במפרץ וריבונות על שאט־אל־ערב

המשא ומתן בין נציגי איראן ועיראק על השכנת הסדר קבע בין שתי המדינות נקלע לקשיים זמן קצר לאחר שנפתח בג'נבה בתיווכו של מזכ"ל האו"ם. המחלוקת בין שני הצדדים מתמקדת כרגע בתביעת עיראק להבטיח לעצמה חופש שיט מלא במימי המפרץ הפרסי וריבונות טוטאלית על נהר שאט־אל־ערב המפריד בין שתי המדינות – לפני שיוחלט על נסיגת הצבאות לקו הגבול הבין־לאומי, על חילופי שבויים ועל הקמת הגוף הבין־לאומי שיקבע מי פתח במלחמה.

עמדת העיראקים נובעת מתחושת כוח לאחר שהצליחו בעזרת השגיהם הצבאיים לאכוף על איראן להסכים להפסקת המלחמה. סדאם חוסיין תובע למעשה רביזיה בהסכם אלג'יר מ־1975, שקבע שהגבול בין איראן לעיראק יעבור באמצע נהר שאט־אל־ערב. בשעתו עשה סדאם חוסיין עיסקה עם השאה המנוח רזא פהלאווי, שלפיה ויתרה עיראק על ריבונותה המלאה על שתי גדות הנהר תמורת הפסקת הסיוע האיראני למרד הכורדי בצפון עיראק. ואולם כבר ב־17 בספטמבר 1980, חמישה ימים לפני שצבא עיראק פתח במלחמה נגד איראן, קרע סדאם חוסיין עותק מהסכם אלג'יר מעל מסכי הטלוויזיה העיראקית והודיע שההסכם בטל ומבוטל.

העיראקים טוענים שאיראן הפרה את הסכם אלג'יר כאשר התערבה בענייניה הפנימיים של עיראק על־ידי כיבוש שטחים בתחומיה והושטת סיוע ישיר למחתרת הכורדית, בניגוד לסעיף שלוש בהסכם שדיבר על הצורך בקיום יחסי שכנות טובה בין שתי המדינות.

ואולם טענות אלה מועלות לצורך תעמולה. התביעה העיראקית הנוכחית לתיחום מחדש של קו הגבול לאורך שאט־אל־ערב נובעת למעשה מרצונו של סדאם חוסיין להוכיח לבני עמו שהמלחמה הממושכת הניבה הישג מוחשי. זאת ועוד: העיראקים מעוניינים להבטיח את שליטתם המלאה על שאט־אל־ערב, שהוא המוצא היחיד שלהם למימי המפרץ הפרסי.

ואכן, שר החוץ העיראקי טאריק עזיז אמר בג'נווה, שארצו לא תשלים עם המצב הקיים, שבו איראן מחדשת את פעילותה הימית המסחרית במימי המפרץ, ואילו מעיראק נמנעת האפשרות הזו משום שהאיראנים דבקים בדרישתם לערוך חיפושים בספינות העיראקיות והזרות השטות במפרץ ואינם מוכנים לפתוח מיד במבצע ניקוי של נהר שאט־אל־ערב כדי להכשירו לשיט.

במלים אחרות, העיראקים מעוניינים לתרגם את השגיהם הצבאיים האחרונים לרווחים פוליטיים מוחשיים לפני שיתחייבו להמשיך בתהליך המשא־ומתן האמור להביא לנסיגת כוחותיהם מהמובלעות המוחזקות על ידם בשטח איראן. בטווח הארוך יותר מעוניינים העיראקים שהמשא־ומתן יוביל להסדר קבע כולל בינם לבין האיראנים, וזאת בשל חשדם שהאיראנים אימצו את החלטת מועצת הביטחון 598 בדבר הפסקת המלחמה מטעמים טאקטיים בלבד, וכי הם מתכוונים לאגור כוח בתקופת ההפוגה ואחר כך לחדש את המלחמה.

האיראנים, לעומת זאת, מבקשים למנוע מהעיראקים לקצור השגים פוליטיים מהירים מהפסקת המלחמה. הצמרת האיראנית סבורה כנראה שחידוש הדיון על קו הגבול העובר בשאט־אל־ערב תפגע עוד במורל של תושבי איראן. לכן דחו האיראנים את הודעתו של תת שר החוץ העיראקי סעדון חמאדה מה־28 באוגוסט, שבה הכריז על ביטולו הפורמאלי של הסכם אלג'יר. האיראנים תובעים, שהסכם זה יישאר בתוקפו ומתנגדים לכל נסיון עיראקי ליזום הסכם חדש שישמוט מידיהם את הריבונות על כל הגדה המזרחית של שאט־אל־ערב.

הנציגים האיראנים בג'נווה, ובכללם שר החוץ עלי אכבר וילאיתי, הבהירו שאיראן שומרת לעצמה גם את הזכות להמשיך לערוך חיפושים באניות עיראקיות המשייטות במימי המפרץ ובאניות זרות השטות לנמלי עיראק ומהם.

האיראנים גם דוחים את דרישת העיראקים לנקות את שאט־אל־ערב מהספינות שטבעו בו במהלך שמונה שנות המלחמה, לפתוח במשא־ומתן להחלפת שבויים ולהקים גוף בין־לאומי שיקבע מיהו הצד שפתח במלחמת המפרץ בטרם יוחלט על נסיגת שני הצבאות לקו הגבול הבין־לאומי. יתרה מזאת: האיראנים נתנו להבין שלא אצה להם הדרך להגיע להסדר של קבע. האייתוללה חומייני אמר ב־30 באוגוסט, כי איראן עדיין רואה עצמה במצב מלחמה עם עיראק. האשמי רפסנג'ני, מפקד־העל של העוצבות האיראניות והאיש שיזם כנראה את ההחלטה האיראנית להפסיק את המלחמה, האשים את העיראקים בערימת קשיים על המשא־ומתן על־ידי העלאת תביעות שאינן כלולות בהחלטה 598 של מועצת הביטחון. הוא ציין: „או שנגיע לשלום באמצעות המשא־ומתן או שההפרות העיראקיות יביאו לחידוש המלחמה".

מתקבל אפוא הרושם שאף שמלחמת המפרץ הופסקה, מתנהל בין שתי המדינות מאבק פוליטי עז, וכי המשא־ומתן עלול להימשך זמן רב. קיימת גם הסכנה שאם לא יגושרו הפערים בין הצדדים, ייפסק המשא־ומתן והמלחמה עלולה להתחדש. בינתיים מנצלים העיראקים את ההפוגה כדי „לסגור חשבון" עם המחתרת הכורדית. במבצע רחב היקף מחסלים כוחות עיראקיים גדולים המצויידים במטוסים, בארטילריה ובנשק כימי את מעוזי הכורדים במחוזות זאכו, דאהוק, מוסול ואירביל מתוך כוונה לנצל את ההפוגה במלחמה עם איראן כדי להנחית מכת מוות על המחתרת הכורדית.

ציונות / יהודה גוטהלף

בין לאומיות ולאומנות

לאומיות עשויה להיות מקור השראה לעילוי האדם. ואולם הנסיון ההיסטורי מלמד, כי יש שהיא מסתאבת ומסתלפת ללאומנות

מעבר להבחנה בין הימין (הכולל את הספחת הגזענית שלו) לבין השמאל (להוציא שמאלנים) נטושה מערכת הבחירות לכנסת ה־12 על עצם הפתרון הלאומי־ציוני, כלומר על קיומה ועתידה של מדינת היהודים.

הרצל אמר: „מדינת היהודים צורך העולם היא, לכן היא תקום... היהודים הרוצים תהיה להם מדינתם, והם יהיו ראויים לה... שאלת היהודים קיימת בכל מקום, שבו חיים יהודים במספר ניכר. במקומות שאיננה לשם היא נגררת על־ידי יהודים מהגרים... אינני חושב את שאלת היהודים לא לסוציאלית ולא לדתית, אף אם היא לובשת גוונים אלה או אחרים. היא שאלה לאומית".

עם זאת היתה הציונות מתחילתה סינתזה של כמיהה עתיקת ימים לגאולה ודפוסים מודרניים של לאומיות. היה בה צירוף של יסודות יהודיים־מסורתיים וערכים אוניברסליים, כשם שהרעיונות הנבואיים־המשיחיים הללו לא רק על עם ישראל אלא על כל אומות העולם. הציונות ביטאה את משאת־הנפש של היהודים בתפוצות הגולה, אך עקב דרכי מימשלה ודפוסיה הדמוקראטיים־הסוציאליים, קולוניזאציה של עם בלא קולוניאליזם רודני היתה לא רק אור ליהודים אלא עוררה הערכה והערצה גם בעולם הלא־יהודי. בעת ביקורי בפולין לאחר המפנה של גומולקה נקלעתי למועדון ויכוחים בוורשה ובדיון „על השאלה האגרדית" שמעתי אומרים: „ואולי נעשה גם אנו קיבוצים".

הלאומיות עשויה להיות מקור השראה לעילוי האדם. לא כל שכן לאומיות של עם נרדף ומדוכא כעם ישראל, שהלאומיות שלו „כימי הפירמידות", מאז היינו גרים במצרים. ואולם הנסיון ההיסטורי הוכיח, כי יש שהלאומיות מסתאבת ומסתלפת ללאומנות. הלאומיות מושתתת על ההנחה, כי עמים שונים זכאים להיות במסגרות לאומיות עצמאיות, זה בצד זה, והיא שוללת את השעבוד של הזהות הלאומית והכבעתה על־ידי הזולת. לא כן בלאומנות המסלפת את עקרון הלאומיות ומערערת את זכות קיומם העצמאי של עמים שכנים. הלאומנות מבקרת את המשגים של עמים אחרים ומתעלמת מחטאי עמה. לא בכדי אמר סמואל ג'ונסון, כי „הפאטריוטיזם הוא המפלט האחרון של בן־בליעל".

הלאומנות סכנה כפולה בה לישראל. כלפי חוץ וכלפי פנים. סיפוח השטחים המוחזקים על 1.5 מיליון תושביהם יביא בהכרח למרי מתמיד של „המיעוט" הערבי, והמרירות הגוברת והולכת, שתסתייע בעזרת המדינות הערביות והמוסלמיות, הקרובות והרחוקות, תוליך למלחמה; מלחמה אכזרית לאין ערוך מהמלחמות שידענו עד כה. על חורבן הבית השני נאמר, כי הוא בא בגלל שנאת אחים ומלחמת כיתות. אך השנאה לא היתה אלא תולדה של תפיסות קנאיות וקוצר ראות. כדי למנוע את הישנות החורבן יש לטפח את האמונות לגאולה תוך מניעת קנאות ומשיחיות שקר. אפילו ננצח גם במלחמה הבאה, הרי המחיר יהיה גדול, וספק אם ישראל תוכל להחזיק מעמד מול משאביהם וכוחותיהם הגדלים והולכים של העמים השכנים, המצויידים בטכניקה צבאית משוכללת יותר ויותר.

גם בלא מלחמה קרובה נשקפת סכנה כלפי פנים. הלאומנות, בתוספת הגזענות, תביא לחיסול הדמוקראטיה ולטוטאליטריות פאשיסטית. הפאשיזם, שלא כנאציזם שהיה אנטישמי מיסודו, אינו מן הנמנעות בישראל. סילונה כבר כתב על אפשרות של פאשיזם יהודי. הפאשיזם מייצג בדרך כלל אותה שכבת אנשים, שאינם רוצים להימנות עם מעמד העובדים, ואין להם היכולת להיספח למעמד הבורגני; הוא מופיע בעם, שמחמירים בו הניגודים העדתיים־המעמדיים; הוא שכיח במדינות הנתונות במצב של מתיחות וסכנה מבחוץ. קשיים כלכליים ואבטלה הם בעוזריו. כל הגורמים הללו קיימים בישראל והם עלולים להזין מגמה טוטאליטרית־פאשיסטית שתהיה מכוונת נגד אויבים מבית ומחוץ.

יש במחנה הימין שאינם מרחיקי לכת כל־כך ויסתפקו בהפיכת ישראל למדינה דו־לאומית המיוסדת על עיקרי האפרטהייד, כלומר דמוקראטיה ליהודים ומשטר אנטי־דמוקראטי ללא־יהודים. ויש מציעים טראנספר של לא־יהודים לארצות ערב. משטר האפרטהייד של דרום־אפריקה, שהיא בעלת משאבים ומחצבים למכביר, מסוגל להחזיק מעמד – עד שתוכרע המדינה בלחץ המוני עם, או בשואה גרעינית משלה. אך ישראל לא תוכל להתקיים כאשר כל העולם נגדנו, וגם יהודי התפוצות יסתייגו מהחלפת גטו נוח במערב בגטו בקצה אסיה. גם הטראנספר אינו בא בחשבון, ודי להזכיר את תגובת ארה"ב על גירוש עשרות בלבד, אפילו הם מראשי המחבלים והמסיתים.

הלאומנים, שאינם מוכנים לוויתור כלשהו על השטחים המוחזקים למען השלום, מבססים את רתיעתם בצורכי הבטחון של ישראל. לעומתם יש מומחים צבאיים רבים האומרים, כי הטילים ארוכי־הטווח המעיטו את חשיבות המחיצה הטריטוריאלית בינינו ובין אויבינו. כן הוכח מנסיונם של עמים שונים, שסיפוח מיעוטים לאומיים גדולים ועוינים (צ'כוסלובקיה, פולין ועוד), כי הסיפוח לא מנע את היותם קרבנות ראשונים להתקפת האויב הנאצי.

הימין מתיימר בנאמנות לאומנית לציונות גדולה. למעשה, מדיניותו מוליכה לצמצום העליה ולהגדלת הנשירה והירידה – לדרך אנטי־ציונית לחלוטין. ושוב טוענים ואומרים: מה בצע בוויתור על השטחים המוחזקים המאוכלסים בצפיפות על־ידי הערבים, כאשר בישראל גופה יש מיעוט ערבי ניכר. ברם, ישראל קמה מתוך הנחה, כי מיעוט ערבי סביר עשוי להשתלב במדינה לאחר שיזכה לשוויון־זכויות אזרחי מלא – שלא כערביי השטחים, שבהכרח יהיו אזרחים מדרגה שניה, כי אחרת יוכל לייצג פרלמנט שישנה לגמרי את אופיה של המדינה היהודית.

מוחמד מאסרווה, בן כפר קרע, המכהן כקונסול ישראל באטלנטה שבארה"ב, הגדיר בימים אלה („חותם" מס' 34) את מעמד המיעוט הערבי בישראל: „אין זכות לערביי ישראל לכפור בעדיפיה היהודיים של מדינת ישראל, כמו שאין זכות למנהיגי מדינת ישראל לכפור בזכותם של הערבים בישראל לקיום על אדמתם. עירור של כל צד על זכותו של השני יתנגש בעקרונות הדמוקראטיה".

הלאומנים ממחנה הימין טוענים, כי גם הם מצדדים בשלום. אדרבא, לדידם הניצים בלבד מסוגלים להביא את השלום, ודוגמת השלום עם מצרים תוכיח. האמת ההיסטורית היא, כי הניצים של כל אומות העולם פותחים במלחמות, ואין הללו מסתיימות אלא בלחץ המוני העם העייפים מהמדיניות התוקפנית ומטים אוזן קשבת למנהיגות המתונה יותר, שוחרת השלום. גם השלום עם מצרים (הסכם קמפ דייויד), שבא עקב יוזמתו הנועזת של סאדאת ובזכות הסעד שקיבל בגין מעזר וייצמן וממשה דיין וכן מסיעת המערך בכנסת, היה מנוגד לדעתם של ראשי הליכוד בכנסת (יצחק שמיר, משה ארנס ועוד) המכהנים כיום כקברניטי הימין.

מעצמות־העל, החוששות מפני התנגשות גרעינית, נוקטות עתה מדיניות של דדיקום. התלקחות מלחמה בין ישראל למדינות ערב בהכרח תביא להתערבותן בעיצומה של המלחמה או בסופה. אם כן, מוטב שניזום אנו עצמנו את צעד השלום לפני פרוץ המלחמה, ולאחר פתיחה בין־לאומית ננהל משא־ומתן מתוך נכונות לוותר על שטחים מאוכלסים בצפיפות, ומתוך דרישה ששטחים אלה יפורזו ויוקמו בהם נקודות התרעה.

השגת השלום כרוכה במחיר מסויים, אך הוא יהיה זעום לעומת מחיר הדמים של המלחמה. אין בטחון מוחלט בפני מעשי זדון של קיצונים שיוסיפו להטריד את ישראל, אך שלום הוא תנאי חיוני לבטחון, ובלא שלום לא תיתכן הגשמת הציונות, שלמענה הוקמה מדינת ישראל.

مكتز من الاجل

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

קולגיאליות

מסיבת פרידה לנעם סמל, מנכ"ל תיאטרון חיפה הפורש לתפקיד דיפלומטי בקונסול לענייני תרבות בניו־יורק, נערכה במסעדת מוזיאון הארץ ביום חמישי שעבר. היתה זו הפגנת קולגיאליות במעט מקיר־לקיר: עודד פלדמן, מנכ"ל התיאטרון הקאמרי, אירגן את המסיבה והיו שם כמעט כל מנהלי התיאטראות הציבוריים והאחרים, שחקנים, אנשי עירייה וקולנוע. בלט בהיעדרו המנהל האמנותי של „הבימה", עומרי ניצן, ששיתף פעולה עם סמל בחיפה מספר שנים.

ו.צ.

עדכון מדיניות

היידמארי וייצורק־צויל, חברת הבונדסטאג ונשיאות המפלגה הסוציאל־דמוקרטית – שנבחרה זה עתה מחדש בוועידת המפלגה במינסטר – פנתה בקריאה לממשלת בון לעדכן את מדיניותה המזרח־תיכונית. ויתורו של המלך חוסיין על זכויות ירדן בגדה המערבית שם קץ, לדעתה, לפיקציה שאפשר לעקוף מו"מ ישיר עם אש"ף, ועל כן יש להכיר בארגון זה כשותף ישיר למו"מ לשלום. הפוליטיקאית הסוציאל־דמוקרטית אף מחייבת לחץ אירופי על ישראל, כדי שזו לא תמשיך להתנגד למו"מ עם אש"ף ולהקמת המדינה הפלשתינית.

ש״ין

עניין למחשבה

ספרו של יגאל שפי, מוסמך אוניברסיטת תל־אביב בהיסטוריה צבאית ומנהל מרכז המידע של „מרכז משה דיין", „הדרכה ומחשבה צבאית בהגנה", יזכה השבוע בפרס לספרות צבאית ע"ש יצחק שדה. הספר מבוסס על עבודת המחקר, שביצע יגאל שפי לקבלת תוארו האקדמי, והוא יראה אור במהלך השנה בהוצאת הספרים של „יד טבנקין" במסגרת „המרכז לתולדות כוח המגן ע"ש ישראל גלילי", העוסק בטיפוח מחקר של תולדות הצבא העברי לפני קום המדינה.

„חוט השני המלווה את כל 13 השנים שנבחנו בעבודת המחקר", אומר שפי, „הוא התפישה שהמפקד בשטח, קרי המ"מ, הוא כל יכול. בשדה הקרב צריך המ"מ לחשוב בגדול ולכן הוא נדרש לביצועים ברמה גבוהה ביותר ולחשיבה ברמה גבוהה בהרבה מזו הנדרשת ממפקד ברמה כזאת היום".

סיבוב קונצרטים של מוסיקת רוק המאורגן על־ידי „אמנסטי אינטרנשנל" במלאות 40 שנה להכרזה הבין־לאומית על זכויות האדם נפתח אתמול באיצטדיון וומבלי בלונדון בהשתתפות 73.000 איש. זמרי פופ מן המעלה הראשונה ביניהם סטינג, פטר גבריאל, ברוס ספרינגסטין וטרייסי צ'פמן, נענו לבקשת „אמנסטי" להקדיש ששה שבועות למסע קונצרטים על פני כ־50,000 קי"מ בחמש יבשות. הקונצרט האחרון יוקלט בשלמותו לטלוויזיה העולמית. במקומות אחדים יצטרפו אמנים מקומיים בעלי שם, כמו הובו בלוז בנד בהונגריה, ג'וני קלג במערב אפריקה ובריאן אדמס בקנדה. בכל קונצרט מקבל כל אחד „פספורט אישי לזכויות האדם". מעריכים כי כמיליון איש יהיו נוכחים בקונצרטים שמטרתם להחדיר את ההכרה בזכויות האדם בבני הנוער – המנהיגים הפוליטיים של המחר. בתמונה (משמאל לימין) ספרינגסטין, צ'פמן, יוסו נ'דור וסטינג.

דליה שרון, לונדון

לאחר מאמצים

כוכב הקולנוע והטלוויזיה ברט ריינולדס ורעייתו השחקנית לוני אנדרסון אימצו תינוק. הזוג שהתחתן במאי העניק לתינוק המאומץ את השם קווינטון אנדרסון ריינולדס. הוא נולד בקליפורניה ביום רביעי. ריינולד, בן 52, היה לכוכב טלוויזיה ש„רכש לו מעריצים" רבים בשנות ה־70 כאשר הופיע בסרטים כמו „שחרור" והסידרה „סמוקי והשודד".

לא מודה ולא כופר

רופא מפילדלפיה, ד"ר מרטין ספקטור, בן 72, הודיע לבית המשפט ביום חמישי כי אין הוא מודה ואין הוא כופר באשמה של מכירת אברי אדם גנובים למעבדות מחקר. הרופא הואשם בקניית ראשי אדם, זרועות ואוזניים מעובדי מכונים פתולוגיים בבתי חולים מקומיים ובמכירתם תמורת רווח. עונש מכסימלי של 17 שנים צפוי לספקטור כאשר יורשע בדין בחודש הבא. התובע אדוארד קאמרון אמר כי הודעת הנאשם שאינו מודה באשמה ואינו כופר בה, משמעותה למעשה הודיה. סניגורו של ספקטור הפרקליט יואל סלומסקי אמר כי מרשו מאמין ב„קידום מדע הרפואה" על ידי שליחת גופות אדם למעבדות מחקר.

מתריעים

באתונה יינעל היום סימפוזיון בנושא „תרבות נגד אפרטהייד".

בתמונה, בערב הפתיחה ביום שישי (משמאל לימין): שחקן הקולנוע, הזמר והמפיק האמריקאי הרי בלפונטה, שרת התרבות היוונית והשחקנית לשעבר, מלינה מרקורי, ושחקנית הקולנוע, התיאטרון והטלוויזיה הבריטית, גלנדה ג'קסון.

מתפעל

ראש עיריית עפולה, ח"כ עובדיה עלי, נפגש בארצות־הברית, במהלך מפגש עם מנהיגי האיגודים המקצועיים שם, עם מייקל דוקאקיס, מועמד המפלגה הדמוקרטית לנשיאות. ח"כ עלי סיפר עם שובו, כי שמע מאנשי מטהו של דוקאקיס הצהרות פרו־ישראליות. הוא סייר גם במטה הבחירות של דוקאקיס ו„התרשם עמוקות מהשימוש הרב שעושים אנשי המטה במחשבים". ראש עיריית עפולה נפגש גם עם ראשי ערים בקונטיקט ובהרטפורד, וכן עם משקיעים יהודיים שונים. אחד מהם הבטיח לבדוק אפשרות הקמתו של מלון בבירת העמק, והוא אמור להגיע לשם כך לארץ כבר באוקטובר.

יצחק מיידוד

לכל המעוניינות

אשתו של ברוס ספרינגסטין, ג'וליאן פיליפס בת ה־28, דורשת גט מבעלה בטענה שהמחלוקות ביניהם בלתי ניתנות לגישור. הם נישאו לפני שלוש שנים. במהלך הופעות הקיץ שלו נקשר שמו של אליל הרוק בן ה־38 בשמה של פטי סקיאלפה, המלווה אותו בקולה כבר כמה שנים.

להשקתו של בושם חדש בישראל „פאלומה פיקאסו" התכנסו במלון הילטון בתל־אביב, להשתכר מן הריח ולזלול רוסטביף וכריכי קוויאר, כל הקבועים. „פאלומה פיקאסו", הבושם שיצרה פאלומה, בתם של פאבלו פיקאסו ופרנסואז ז'ילו, הינו אחד הבשמים היוקרתיים בעולם ואמור להצטיין בכל סממני אישיותה. בתמונה: ריחניות.

ו. צ.

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

לממש יוזמת א־שאווה

ביולי 1986 דרש א־שאווה ונכבדים נוספים מעזה מהמצרים לקדם את הרעיון של „עזה תחילה", אך אלה בהיתממות ניסו להציג את יוזמתו כאילו נועדה לנתק את הרצועה מהגדה ומירדן והביעו נכונות להיענות ליוזמתו רק בתנאי שתמומש בתיאום עם ירדן. כמובן, שלא זו היתה כוונתו של א־שאווה הפרו־ירדני, שבאו ומתמיד התנגד להפריד בין גורל תושבי עזה לבין הגדה וירדן; כוונתו היתה להסתייע בעוצמה וביכולת של המצרים ובהשפעתם ברצועה כדי לשחרר את תושביה מעול הכיבוש ולהתחיל מהרצועה את התהליך שיוביל לפתרון הבעיה הפלשתינאית כולה.

בעקבות הצהרת המלך חוסיין שהוא מנתק את ממלכתו מהפלשתינאים שממערב הירדן, נפלה מעצמה ההתנגדות המצרית לבקשת אנשי עזה ונפתחה הדלת למעורבותם המאסיבית והישירה בקידום פתרון לסכסוך הארץ־ישראלי דרך רצועת עזה.

אנו קוראים למצרים (גם לטובתם) לחדול לנצל את הפלשתינאים הסובלים (כמו בעבר) ככלי משחק במאבקי כוח בין־ערביים, להיענות ליוזמתו של א־שאווה ולהטיל את מלוא כובד משקלם למציאת פתרון ריאלי וקונסטרוקטיבי לבעיה הפלשתינאית. וכאן המקום להזכיר לנשיא מובארק את דברי הנשיא סאדאת אותם אמר בראיון ל„ידיעות אחרונות", שפורסם ב־4.4.80: „צעד זה, שאני מציע להתחיל בעזה, נובע מן האפשרויות המיוחדות שיש למצרים בעזה. אני מוכן להרחיק לכת אף עד כדי כפיית הסכם על עזה. אהיה מאושר מאוד לכפות אוטונומיה מלאה במקום כיבוש. זה דבר שלא אתבייש בו, לכפות אוטונומיה, כיוון שבכך אשים קץ לסיבלות הכיבוש הישראלי".

אביגדור ברנוביץ
ירושלים

עוד לחוק הגנת הדייר

למכתבו של נחמן לב־גורן, דובר התאחדות בעלי הבתים („דבר" 21.8.88) אני מבקש להעיר:

אנו הדיירים המוגנים שילמנו דמי־מפתח ניכרים לבעלי הבתים כדי שנוכל לגור בדירות מוגנות בשכר דירה נמוך וזכות בקניין. בעלי הבתים השקיעו את הכסף והרוויחו. אחרי קבלת דמי־מפתח מתחילים לזמר זמירות אחרות, כגון: העלאת שכר דירה, ביטול חוק הגנת הדייר וכו'. לא סוד הוא, שרוב הדירות נרכשו על־ידי חברות עתירות ממון, קבלנים ובנקים, לשם הפקת רווחים. כמובן, שהם מעוניינים להיפטר מהדיירים המוגנים והאדון הנכבד לב־גורן משמש להם לפה ולא חלילה בהתנדבות.

אנו הדיירים לא מעוניינים בשום ועדות. העובדה היא, ששילמנו דמי־מפתח ומגיעה לנו, בזכות, הגנת הדייר. אין ספק, שאם חלילה הליכוד יקבל רוב בבחירות לכנסת – חוק הגנת הדייר יבוטל. הליברלים אוהבים לנהל הסדרים בפינה. על כן, אני מציע לדיירי ישראל בעת שיתייצבו לקלפי, לזכור שאך ורק ההסתדרות הכללית ומפלגת העבודה עמנו, עומדים ויעמדו לצידנו. רק ניצחון מפלגת העבודה בבחירות לכנסת יבטיח לנו שחוק הגנת הדייר לא יבוטל!

מרדכי פלג
סגן יו"ר ארצי
ארגון הגנת הדייר

כלכלה צרופה

אני מבינה, ששר האוצר דבק במלחמתו נגד האינפלציה. הוא עושה בתום־לב כל מה שיועציו הבכירים יועצים לו לעשות. אך כשאנו עדים לכך שהמשק היצרני קורס תחתיו, למי תועיל מלחמתו באינפלציה. ההתיישבות החקלאית מתמוטטת, מפעלים נסגרים, האם אין בכך בשום התמוטטותה של כלכלת המדינה. הרי הסקטור היצרני מכניס דולרים

ראשד א־שאווה

למדינה. ידוע, שמדינה בונה את עצמה בכוח העבודה של אזרחיה. לפריון העבודה יש חשיבות רבה בבניינה של כלכלת המדינה. מדינות שיקמו את כלכלתן אחרי מלחמת העולם השניה בכוח העבודה של אזרחיהן.

הכלכלה אינה מדע צרוף. היא בנויה על גורמים רבים, ולעיתים שאינם חזויים מראש. כי כלכלת מדינתנו אינה מבודדת מהתגודדות בעולם. לכן, דומתני, שעמדתו של משרד האוצר אינה מצעידה אותנו להבראה כלכלית. אין להתכחש לכך שהאבטלה המתגברת לנוכח סגירת מפעלים אינה תורמת להרגשה אופטימית בקרב האזרחים. מה יותר נורא מחוסר מקור מחיה.

יש להגמיש את העמדות. מדע הכלכלה אינו מתמטיקה.

אביבה אוהלי
תל־אביב

מכתב למנכ"ל „נתיב"

כידוע, התחייבה קרן „נתיב" לשלם לגימלאיה פיצוי בגין השחיקה שחלה בפנסיה שלהם. אעתיק כאן את הודעת „נתיב" בגרון, ההודעה פורסמה ב„דבר" בתאריך 25.4.88.

להלן נוסח הודעת „נתיב":

1) ביום ראשון (הכוונה ל־1.5.88) תשלם הקרן באמצעות החשבון בבנק מקדמה ע"ח פיצוי השחיקה לגימלאי הקרן הזכאים לכך. התשלום השני המדוייק יבוצע לאחר כחודש ימים, לאחר מכן נעביר לכל גימלאי את יתרת החשבון המדוייקת שלה הוא זכאי.

2) פרטים נוספים הקשורים להעלאת בסיס הפנסיה השוטפת, כתוצאה מפיצוי השחיקה, ניתן בנפרד לכל פנסיונר בתלוש הפנסיה שישולם בתחילת חודש מאי.

עד כאן הודעת קרן „נתיב".

אני הח"מ פנסיונר „נתיב", שייך לסקטור הפקידים של „אבן וסיד". אמנם קיבלתי את המקדמה, כאמור בסעיף 1 וגם את התשלום השני.

בחודש יולי השנה קיבלו כל הגימלאים הזכאים לכך את יתרת החשבון שלו היו זכאים. נוסף לכך קיבלו הגימלאים תוספת לבסיס הפנסיה.

הנני לציין את העובדה שכל הפנסיונרים של „אבן וסיד" כגון פועלי מחצבות, בתי־המלאכה וכן מנהלי עבודה קיבלו את יתרת החשבון וגם העלאה לבסיס הפנסיה.

רק הגימלאים הפקידים של „אבן וסיד" הופלו לרעה ולא קיבלו לא יתרת החשבון ולא תוספת לבסיס הפנסיה. שאלתי היא למה יצא הקצף על קבוצה קטנה מתוך גימלאי „אבן וסיד", דהיינו הגימלאים הפקידים? האם הפקידים לא נשחקו כיתר הגימלאים?

פרישתי לגימלאות לפני 10 שנים ואני סמוך ובטוח, שמגיע לי הן יתרת החשבון והן תוספת לבסיס הפנסיה.

אנא, פרטים הקשורים להעלאת בסיס הפנסיה טרם קיבלתי. הנני בטוח, כי תשובתך תפורסם בהקדם מעל דפי „דבר".

חיים יבנאי
חיפה

לידיעת המעוניינים

בתחילת אוקטובר ש.ז. יתקיים כנס של שרידי פלוגת עבודה 111/4 ששירתו בצבא ההונגרי הנאצי, במלאת 45 שנה להקמת הפלוגה בקוסיג – הונגריה. מטרת הכנס לזמן לפגישת רעים שרידי הפלוגה המפוזרים כיום בשבע ארצות שונות, וביחוד להעלות ולהנציח זכרם של חללי הפלוגה.

„נשיא מועצת העיר" (ראש העיר) קיבל תחת חסותו את הכנס ומפקדה האחרון של הפלוגה יהיה אורח הכבוד. במרכז הכנס תעמוד עצרת־זיכרון חגיגית בהשתתפות ראש העיר ופמלייתו, נציגי תקשורת מקומית ואורחים אחרים. כל שרידי הפלוגה ומשפחותיהם, קרובי החללים ומוקירי זכרם, מוזמנים להשתתף באירועי הכנס.

המעוניינים אשר טרם נרשמו, מתבקשים לעשות זאת בהקדם. בדבר פרטים יש לפנות למשה זעירי טל: 052–572981.

משה זעירי
הרצליה

בתי־ספר עבריים לגולה

דבריו של יצחק מאיר, ראש המחלקה לחינוך ותרבות תורניים של ההסתדרות הציונית העולמית, בידיעה מאת אריאלה ראובני ב„דבר" מיום 3.8.88 „כל שנה פוחת מספר היהודים הרשומים בקהילות בתפוצות", הם חלק מה„צרה": השייכות לעם היהודי בעיניו היא רישום בבית־כנסת כלשהו. העובדה, שכל בתי־הספר היהודיים בגולה האנגלו־סכסית הם תורניים (דתיים), היא בעוכרינו. לו היו קיימים שם בתי־ספר שהיו לנו – במזרח־אירופה ובמרכזה בין שתי מלחמות העולם – גימנסיות עבריות־ציוניות־חילוניות – היו רבבות ניצלים לעם היהודי, לציונות ולישראל.

שמואל לולב
קיבוץ אפיקים

לפני 60 שנה

חגיגות גמר במקוה־ישראל

בית הספר החקלאי מקוה ישראל חגג את סיום המחזור השמיני. מספר הגומרים השנה – 70 תלמיד, יותר מבכל שנה אחרת.

הגומרים הם בני הורים היושבים בחו"ל ובשלוש כלוניות. טכס מתן התעודות, סדר כנהוג בפורשת האקליפטוסים היפה.

לעזרת יהודי תימן

מכתבים ממקומות שונים בתימן, מספרים על מצבם האיום של היהודים שם. רעב, ארבה, מחלת האבעבועות ופגעי מלחמת האימאמים בין צבאות האימאם יחיה ובין מצודי אנגליה. בעדן ובגבולים אחרים הותרים פליטים יהודים לא"י, ואין להם עזרה.

לפני 40 שנה

פגישת מפקדים בירושלים

אחר הצהריים נפגשו המפקדים היהודים והמצרים ומפקדי הלגיון בירושלים כדי להביא לידי סיום את ענין פנוי אזור הצלב האדום סביב חוות הלימוד הממשלתית הנציב. בפגישה יהיה הגנרל ריילי כנציגו של הרוזן ברנאדוט. בתוצאות הפגישה יהיה תלוי גורל השטח בירושלים.

אצ"ל ולח"י בירושלים עומדים להתפרק

מקורות בירושלים מוסרים, כי סבורים שארגוני אצ"ל ולח"י יתמזגו בשבוע הבא עם צבא ההגנה לישראל.

צעירים ונחמדים

ברידג'

מאת ארנונה שמאן

מי שעבר בימי השישי האחרונים בקאנטרי קלאב של תל אביב, והתבונן ביושבים מתחת העץ העבות, ראה קבוצה של בחורים נחמדים, המכונסים כ„גוזלים" מסביב דוד בירמן, כשאלון בירמן „אלוף העתיד" (כיום בן שנתיים), מתרוצץ בשטח. לצופה התמים, הבראה מזכיר „עדנה של חבורה על הדשא", אולם אלו מבינכם בעלי העיניים החדות, יזהו מיד את אלופי הארץ בברידג' (לשנה זו) האחים הרבסט, ואת חברי נבחרת ישראל לאליפות העולם בוונציה, טור־גבס, שיחד עם הזוג אפרת אבירם, מהווים את נבחרת הצעירים של ישראל. נבחרת זו ממריאה ב־2.8.88 לאליפות אירופה לצעירים שתתקיים בבולגריה.

הצעירים האלו מתאמנים בצורה רצינית בהדרכתו של דוד בירמן שהוא גם קפטן הנבחרת הצעירה (וחבר נבחרת ישראל) ותקוה שאימונים אלו בצירוף כשרונם של הצעירים יהוו מפתח להצלחה. את היד הבאה שיחק זוהר טור:

צפון: ♠ x x x ♥ Q 10 8 x ♦ K x ♣ K Q x x

מזרח: ♠ J 10 x x ♥ 9 ♦ 10 x x ♣ A J 9 x x

מערב: ♠ K Q x x x ♥ K J x x x x ♦ Q x ♣ – – –

דרום: ♠ A ♥ A 7 ♦ A J x x x x ♣ 10 x x x

מחלק: דרום
פגיעים: צפון דרום
ההכרזה:

דרום	מערב	צפון	מזרח
1 דיאמונד	---	1 הארט	1 ספייד
2 דיאמונד	3 ספייד	---	---
דאבל	---	5 דיאמונד	דאבל
---	---	---	

ברור לכולנו (גם לזוהר) שאם מערב מוביל באלוף קלאב וקלאב נוסף – החוזה אבוד, משום שעל הכרוז למסור לקיחה נוספת בהארט. אולם מערב (שחקן מתחשב) החליט להוביל בדיאמונד, קטן מהדומם, מלכה ממזרח והכרוז זכה באלוף. גם בהובלה נוחה, יחסית, זו, עדיין החוזה כרוך בקשיים, הצופה, שרואה את כל הקלפים, מבין שעל הכרוז למסור שתי לקיחות בקלאב ולקיחה בהארט, אולם זוהר מצא פתרון לבעיה. הוא המשיך בדיאמונד לעבר הדומם, חזר ליד בספייד, „משך" את הדיאמונד האחרון, והמשיך בקלאב (בחלוקה נורמלית בקלאב, עדיין יש סיכוי של נסיך שני בקלאב ואז מוסר הכרוז לקיחה אחת בלבד בקלאב), קטן ממערב, מלכה מהדומם, והחלוקה בקלאב מתבררת, אולם יחד עם זאת מתבררת גם החלוקה הכללית של הקלפים. וכך פעלו ה„תאים האפורים" של זוהר: למזרח חוסר בקלאב + שני קלפים בסידרת הדיאמונד + 5 קלפים בסידרת הספייד (מערב קפץ בסידרת הספייד ולכן, לאור חולשתו הכללית, כפי הנראה בידו 4 קלפים בסידרת הספייד, וזה מותיר 5 בידי מזרח), מכאן שבידו 6 קלפים בסידרת ההארט", ולכן שיחק זוהר על מצב שבידי מערב תשיעית או נסיך בודדים בהארט (גם J x או x 9 מתאימים) המשיך במלכת הארט מהדומם, מזרח כיסה במלך, אלוף מהכרוז וה־9 הופיעה במערב, בחיוך סמוי, המשיך זוהר בשביעית הארט, מזרח נאלץ לזכות בנסיך, ולחזור בספייד וזוהר חזר לידו, המשיך בקלאב, מערב יכול לזכות או לוותר את הזכיה, בכל מקרה משליך זוהר קלאב על הארט שהוגבה בדומם והחוזה מבוצע. ובהזדמנות זו נאחל לצעירים הצלחה.

מנת דם
חיים
לאדם

זכורו!
ותרומת דם אחת
מקנה ביטוח דם עבורך
למען יחתך ולך.

לתרומת דם,
פנה לסניף
מגן דוד אדום הקרוב.

הנזק גדול מהתועלת

(המשך מעמוד 7)

– גבול השטח שיפורז מצבא ערבי;
– גבול השטח שישראל וצה"ל יהיו מופקדים על הפיקוח והבקרה של הפירוז;
– גבול השטח שבו נחזיק מתקני מודיעין והתרעה.

5. על פרשת דרכים לאומית: שלום או מלחמה.

מדיניות ישראל עומדת היום על פרשת דרכים: הדרך האחת – להחזיק בשטחים, לכפות שלטוננו על עם זר, ומתקומם נגדנו, לשלם את המחיר הנובע מכך וללכת בדרך המובילה למלחמה בלתי נמנעת. זוהי נטילת סיכון שאין בו סיכוי.

הדרך האחרת – לחתור לשלום מדיני, תוך נכונות לוותר על שליטתנו בשטחים ותוך עמידה על הסדרי בטחון אמינים. זוהי נטילת סיכון שיש בו סיכוי.

על פרשת דרכים עומדת גם המנהיגות הערבית. התלבטויותיהם דומות. במעשינו ובמחדלינו, במדיניותנו הברורה והמוצהרת, אנו משפיעים על הכרעתם. על ישראל לומר להם בבירור: „ישראל מעדיפה שלום ובטחון על־פני שטחים". יש לומר זאת גם אם עדיין אין עם מי לדבר. יש להושיט את ידנו לשלום, גם אם אין עדיין יד מושטת בצד השני. אנו חייבים זאת – לא להם – אלא לנו ולבנינו.

שערי מטבע חוץ ביום 2.9.88

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.61	1.69	1.61	1.69	1.61	1.68	1.6368	1.6572	1.6358	1.6562	1.6378	1.6584	1.6468
1 מארק גרמני	0.86	0.90	0.86	0.90	0.86	0.90	0.8737	0.8845	0.8720	0.8828	0.8746	0.8856	0.8783
1 לי"ש	2.68	2.82	2.68	2.81	2.69	2.81	2.7343	2.7684	2.7277	2.7617	2.7350	2.7694	2.7497
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.25	0.26	0.25	0.26	0.2569	0.2601	0.2564	0.2596	0.2569	0.2601	0.2584
100 ינים יפאניים	1.18	1.23	1.17	1.23	1.17	1.23	1.1952	1.2101	1.1931	1.2080	1.1954	1.2104	1.2025
1 גולדן הולנדי	0.76	0.80	0.76	0.80	0.76	0.80	0.7735	0.7832	0.7737	0.7834	0.7736	0.7833	0.7778
1 [illegible]	1.02	1.07	1.01	1.06	1.01	1.07	1.0346	1.0475	1.0337	1.0466	1.0359	1.0489	1.0415
1 כתר שוודי	0.25	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2525	0.2556	0.2522	0.2554	0.2526	0.2558	0.2538
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.25	0.2355	0.2385	0.2356	0.2386	0.2358	0.2388	0.2372
1 כתר דני	0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.24	0.2268	0.2297	0.2270	0.2298	0.2273	0.2301	0.2284
1 מארק פיני	0.36	0.38	0.36	0.38	0.36	0.38	0.3682	0.3728	0.3679	0.3745	0.3682	0.3729	0.3702
1 דולר קנדי	1.30	1.37	1.30	1.36	1.30	1.36	1.3221	1.3386	1.3240	1.3405	1.3231	1.3397	1.3313
1 דולר אוסטרלי	1.23	1.35	1.25	1.35	1.26	1.35	1.2996	1.3158	1.2983	[illegible]	1.2990	1.3154	1.3070
1 ראנד דרא"פ	0.43	0.52	0.40	0.56	0.42	0.59	0.6692	0.6775	0.6692	0.6776	0.6702	0.6786	0.6735
10 פרנקים בלגיים	0.40	0.42	0.40	0.42	0.40	0.42	0.4009	0.4161	0.4161	0.4213	0.4178	0.4230	0.4188
10 שילינגים אוסטריים	1.22	1.28	1.22	1.28	1.22	1.28	1.2416	1.2570	1.2404	1.2559	1.2419	1.2575	1.2486
1000 לירטות איטלקיות	1.15	1.22	1.15	1.22	1.15	1.24	1.1719	1.1865	1.1724	1.1970	1.1731	1.1879	1.1785
1 „סלי" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8087	1.8312	1.8080	1.8505	—	—	1.8193
1 דינר ירדני	3.91	4.16	3.89	4.14	—	—	—	—	—	—	—	—	4.0182
10 לירות לבנוניות	—	—	0.09	0.10	0.03	0.67	—	—	—	—	—	—	0.0457
1 לירה מצרית	0.64	0.66	0.63	0.67	0.61	—	—	—	—	—	—	—	0.7246

להתכונן להתקפה

(המשך מעמוד 7)

שינוי..." אבל האיש לא הצליח לסיים את שאלתו. אחד הצעקנים קם לעברו וצרח: „אתה לא תשאל את השאלות האלה. שב בשקט. אין לך זכות דיבור כאן".

האולם במרקחה. כל שאלה „לא פטריוטית" מלווה במטר של קללות וגינויים מצד אחרים מהקהל. כל שאלה מתגרה בוויצמן זוכה במטר של מחיאות כפיים. רוב השאלות מופנות לוויצמן, כאילו הוא מקור הצרות שניחתו על עם ישראל. אחד שואל: „איך זה כשערבי הורג יהודי או פוגע בו, אז המערך לא פוצה את הפה שלו ולא מגנה אותו?" שני שואל: „איך זה שהמערך אוהב ערבים יותר מיהודים?"

ייתכן שלמשה ארנס היה חלק בהסתה. כבר בתחילת דבריו הוא השתלח נגד המערך על שסטה כביכול מהנתיב הלאומי. „פעם היו המערך והליכוד קרובים, מעין מפלגות מרכז, אבל הפעם יש תחושה שהפער ביניהן התרחב. אני אגיד לכם מדוע: המערך פשוט זז שמאלה. אין זו מפלגת מרכז. זו מפלגת שמאל לכל דבר. אין שום הבדל בין המערך ל„שלום עכשיו". על חברת העובדים אמר ארנס: „השיטה המשקית שהקים המערך היא שיטה בולשביקית של ריכוזיות ושל בעלות. גם ברוסיה הקומוניסטית יודעים היום שזו שיטה שאבד עליה הכלח. מה הפלא? כל כך הרבה קונצרנים הסתדרותיים מתמוטטים ופושטים את הרגל. הסוציאליזם פשט את הרגל בכל מדינות אירופה. אבד עליו הכלח, הוא אנכרוניסטי, גם אצלנו אין לו סיכוי".

בדברו על אלופי המערך שדוגלים בהחזרת שטחים אמר ארנס: „כל טוראי במילואים יודע, שלוקח לפחות 48 שעות כדי לגייס את מערך המילואים במקרה של מלחמה. אז אני אומר לכם, שמי שמחזיר שטחים פוגע ביכולת ההרתעה שלנו. בלי השטחים, צבאות ערב יהיו אצלנו תוך כמה שעות". על „בגידת" האלופים אמר: „הם נוסעים לחוץ לארץ ומפיצים את הדעות שלהם. למה הם נותנים תחמושת בידי אויבינו? למה אי אפשר לשמור את הדברים האלה בתוכנו? האם הם לא מודעים לכך שהם פוגעים בבטחון המדינה?"

זו, כנראה, תהיה האסטרטגיה של הליכוד במערכת הבחירות המשודרת. הם יבאישו את ריחו של המערך ללא רחם. הם יפעילו שיטות הפחדה כדי לעורר פחדים קמאיים בציבור. הם יציירו את המערך ואת העומד בראשו כ„אוהבי ערבים". הם יתייגו את אנשי המערך כ„לא לאומיים" וכ„לא פטריוטים". הם יתנפלו כצבועים מורעבים על חברת העובדים ועל ההסתדרות. הם יסיתו את העם הנבוך והקרוע הזה ללא מעצורים וללא מצפון נגד כל תקווה של שפיות נורמליות.

קריית ספר / בועז אפלבאום

הרגשנות היא אויב הצחוק

אנחנו יורים ובוכים, אבל לפעמים אנחנו משתיקים את רגש הרחמים ואז האדישות היא יום־יומית – והצחוק סוחף

"בעצם, עד העצם" – 40 שנות סאטירה, בעריכת אמנון בירמן, ציורים איתן קדמי, "בית־הוצאה כתר", 207 עמ'.

"בחברה, שבה ישלוט השכל בלבד, אפשר שלא יבכו עוד, אך אולי יצחקו...", כך טען אנרי ברגסון במסה החד־פעמית שלו "הצחוק".

אבל אנחנו יורים ובוכים, בוכים ויורים. משמע, איננו מסוגלים לצחוק. אז מה מקור הסאטירה? מה מקור ספרו העבה של אמנון בירמן? מהיכן הביא לנו את רוטבליט, ואת דנקנר, ואת קישון (שאותו אני לא מבין, אבל הגרמנים כן מבינים, כי לגרמנים אין הומור והתנגרי הזה זוכה להיות אצלם מלך הקרנבל) ואת קובי ניב, ואת אפרים סידון, ואת דן בן־אמוץ הגדול, ואת עמוס קינן, ואת ב. מיכאל ואת חנוך לוין?

מסתבר שאנחנו מעורבים. מסתבר שאנחנו שוכחים, לפרקים, את החיבה ומשתיקים, לפעמים, את רגש הרחמים. קורה שהאדישות היא יום־יומית אצלנו – ואז הצחוק הוא סוחף.

מובן שנכבשות כאן שתי דוגמאות, שלכאורה מפרקות את הבניין של ברגסון – אני מתכוון ל"עידן בן־גוריון" ולהישוכו, "עידן אשכול", כבני־יימינו הוודישים. אבל אם נתעקש שאנחנו ממשיכים ללכת על פרשת־המים, נצליח לתרץ גם את הסתירה האנטי־ברגסונית הזאת.

"עידן בן־גוריון" היה כולו הרואיקה. כולו שכלתנות. כולו מעשיות שאין עמה הומור, שאין עמה שחוק. הכל אפוקאליפטי, חזוני. מתועל למימוש יעדים היסטוריים. אגב, בן־גוריון בעצמו היה חסר חוש־הומור, והכל נתעצב בצלמו של הארכיטקט הראשון. אשכול היה אחר: רגיש, פתוח, דמוקראט. היה לו הומור־עצמי מפותח. היתה בו תבונת חז"ל. "תור הזהב", כינה חיים קניוק את תקופתו של ראש־הממשלה השלישי. הוא דישן את המצחיקנים שלנו: נסים אלוני, דוה יריב, עדה בן־נחום וכמובן את חנוך לוין ואת סילבי קשת, ואת שמעון צבר. דווקא בתקופה של רגישות ופתיחות – שבאה לאחר הסער והפרץ – פרחה גם הסאטירה. דווקא לאחר התכליתיות הבן־גוריונית, שייבשה כל רטיבות מצחיקה, באה השורשיות האשכולית, שלוותה בדיחות־הדעת.

לוי אשכול, בעצמו היה מעיין מפכה של הומור: בשנות ה־40 היה אשכול גזבר "ההגנה". יום־אחד באו אליו וביקשו ממנו הקצבה לקנות מעילי־רוח. הציע אשכול: "חברים, תשלחו את הפלמ"ח בחורף לחופשה – ותגייסו אותו שוב בקיץ". בתגובה על ביקורת שהטיח בו משה דיין אינקוגניטו, בטענה כי בבחירה בין ריצה ברגליים יחפות לבין הליכה בעליבית הוא, דיין, מעדיף את הריצה ברגליים יחפות, ענה אשכול: "ומה בעניין נעלי־עבודה?" לאחר סיורו המפורסם ברחבי אפריקה, ב־1966, סיפר אשכול: "...בניגריה הקביל את פני נשיא המדינה, א שווארצר גוי, עוטה קפוטה לבנה וירמולקה שחורה, שהוא גם ציף שבטי וגם לורד, מטעם מלכת בריטניה, נשא כוס ברכה לכבודי ובירכני בציק־ציק". כשהיה שר האוצר, באו אליו לבקש, שיגדיל את תקציב משרד המסחר והתעשיה; הוא חקר "על איזה סכום אתם מדברים?" השיבו לו, "תן לנו חצי ממה שאתה מעניק לרגניה ב'". התריס נגדם אשכול: "נו, כל־כך הרבה אין לי". פעם, בעת דיון על תקציב־המדינה החדש, ולנוכח תביעות השרים השונים לתוספת מימון, נאנח אשכול: "מתי כבר נגמור לבנות את הארץ ונוכל ללכת הביתה – לנוח?"

מה עשה כאן אמנון בירמן הוא פשוט מאוד החליט, שבחגיגות ה־40 אנחנו יכולים ללכת הביתה ולנוח קצת מלבנות מדינה, קצת לשמור על הכושר שלנו, על הבריאות שלנו. כמו שאמר כבר גודמן הס: "הטיפול הטוב ביותר בהיפוכונדריה הוא לשכוח קצת את הגוף שלך ולמצוא עניין בגוף אחר". ואמנון אכן מוצא עניין בגוף אחר. בגופים אחרים. כלומר, באמצעות כל אלה שהזכרתי למעלה, וגם באמצעות חיים חפר, יונתן גפן, דודו רוזנבלום, דידי מנוסי, מאיר ויזלטיר, חנוך לוין וחנוך לוין וחנוך לוין – מסבלם (מלשון סובלימאציה) בירמן את הפיזיקה שלנו – ההיפוכונדרית כל־כך, האגוצנטרית כל־כך – ומרכיב, בלא רגשנות, בלא התרפקות נוסטאלגית, בלא סנטימנטאליות מתמרחת – פליארה של צחוק: "תמונה משפחתית", "אני אהיה בסדר, אתה תהיה בסדר, הכל יהיה בסדר", "כל היודע דבר על מקום הימצאו...", "הראש היהודי", "דברים שרואים משם לא רואים מכאן", "צומת המזרח־התיכון", "ביד הלשון", "על איזה צד מרוחה החמאה", "ערמה של תברה", "מה נשתנה", "פרייארים אינם מתים", "קיש מיד אין טופס", "קצר תקשורת", "העם מתכה" ו"התשנה הבאה – בריניף וילג'?" – כולם מושגי־יסוד של ההוויה הישראלית, שנהפכים בספר לשערים. שערים שבהם אנחנו מוכנסים להצגת צחוקים מרוכזת ומחכימה, מטהרת ומבריאה.

כל מי שקורא את "בעצם, עד העצם" – שוב לא יהיה היפוכונדר לעולם.

אינתיפאדה השחורים בדרום־אפריקה מגלים יותר ויותר אומץ בהתבטאויותיהם נגד האפרטהייד. בתמונה 100 מפגינים ברחובות יוהאנסבורג, אחרי שפצצה הרסה קודם לכן משרדים של מועצת הכנסיות הנאבקת באפרטהייד (צילום רדיו אי.פי.)

ארץ חמדה / צבי אילן

מבית־צידה עד ניצנה

בחפירות כמו בחפירות – הפתעות. 60 כתובות על חרסים בניצנה, קיר עתיק מצפון לכנרת – ההיה שם ארמון? מי גר בו?

הקיץ מסתיים ועמו מגיעות לגמר חפירות ארכיאולוגיות שהתקיימו בתלים שונים, מדרום הארץ ועד צפונה. בניצנה הסתיימה עונה ממושכת, בהנהלת ד"ר דן אורמן מאוניברסיטת בן־גוריון, בשיתוף עם כפר הנוער ניצנה, מיסודו של לובה אליאב (שמנהלו הוא זאב זיוון). מתוך החפירות הולכת ומתבהרת תמונה של עיר במדבר, לא הרחק מהגבול הנוכחי עם מצרים.

בגבעה הדרומית, ליד הכנסיה הדרומית, השלמה חשיפת שני מכלולי מבנים. האחד, ממש סמוך לכנסיה, הוא חלק ממכלול מבני־מגורים, שהיו צמודים לכנסיה. נחשף מבנה־כניסה נאה, ומימצא חשוב – 60 כתובות קצרות על חרסים. אלה היו בעיקר אותיות או שם על כתף או צוואר קנקן, מעין סימן משלוח. הכתובות (אוסטרקונים), הן ביוונית, מהתקופה הביזאנטית, וב"ערבית־נבטית", כפי שכונתה לשון כתובות אלה, מהתקופה הערבית הקדומה. כמה מאלה נתגלו כבר בחפירות משלחת קולט במקום, בשנות ה־30. בצד אחר, המכונה "בית הלימוד", נתגלו כמה אוסטרקונים בסורית עתיקה, ועליהם מלים ואותיות החוזרות על עצמן, מעין לוחות לתירגול כתיבה. לפי שרידי פחם נראה שהיה במקום ריהוט עץ שנשרף. במוך יותר ממבנים אלה נמצאו מבני מגורים ובמטבחיהם שברי כלי־חרס, ששימשו את תושבי העיר בימי קדם.

שטח חפירה אחר נפתח במצודה המלבנית, בראש הגבעה [illegible], שבתוכה נבנתה בתחילת מאה זו הסראייה התורכית. במגדל הפינה הדרום־מזרחי נמצאו מטבעות, משקולות ושלושה קנקנים עם כתובות קצרות, מהמאה הרביעית לספירה, עדות לתקופת השימוש במקום. לרגלי גרם־המדרגות היחיד־במינו, שנחשף במקום אשתקד, הולך ונחשף מבנה, שבקירבתו נמצאו כמה אומנות של קשת. הקשת נבנתה, כנראה, מעל לשער כניסה בתחילת גרם המדרגות. המבנה מכונה "בית שער", מתוך הנחה שזה היה תפקידו. ליד בארות ניצנה שבסמוך החלו חפירה וזו העלתה שרידים מן המאה הראשונה לספירה (כולל שברי כלי־חרס נבטיים), כנראה של ראשית היישוב במקום, ולאחר־מכן שרידים ביזנטיים וערביים קדומים.

אלה שלוש התקופות העיקריות שנחשפו עד כה בניצנה. אגב, הגישה למקום נוחה, ויש שילוט משני צדדים, הן מהכביש הישן והן מכיוון כפר הנוער.

בית צידה

לפני שנה הביע ד"ר רמי ערב את דעתו, שבית צידה, הישוב באיזור הכנרת הקשור בסיפורי ישו והברית החדשה, היה באתל, שליד פארק הירדן, בצפון בקעת בית צידה (בטיחה), שמצפון לכנרת. בעבר העלו אפשרות זו, ובצדה אפשרות נוספת – שבית צידה היה ישוב דייגים לחוף הכנרת עצמו, בחרבת ערג', הוא מקום "בית הבק", שבצדה האחר של בקעת בית צידה. האתר הוא למעשה תל גדול, בן 80 דונם, מוקף חומה. ראשיתו בתקופת הברונזה הקדומה, ויש בו חרסים מימי המקרא – התקופה הישראלית (ברזל א' ואולי ברזל ב'). מיוסף בן מתתיהו ידוע על כך, שפיליפוס בן הורדוס, שהיה מושל הגולן, ובירתו היתה פניאס, הקים כאן עיר ושמה יוליאס.

היו נוצרים במקומות שונים בעולם שנרעשו למשמע הידיעה. עתה מצפים לגילוי עוד מבנים ומימצאים מסוף ימי בית שני, התקופה שעליה מסופר בברית החדשה. ערב סיים לאחרונה עונה נוספת באתל, מטעם המכון לארכיאולוגיה באוניברסיטת חיפה והמכון לחקר הגולן, ובעזרת צה"ל. בחפירות כמו בחפירות – תמיד יש הפתעות: בפסגה הדרומית של התל נחשף קיר, בעובי של מטר ובאורך של 14 מטרים. למעשה נחשפו בעיקר יסודות הקיר. מה שחשוב – המבנה שהקיר שייך לו הוקם על גבי מילויים גדולים, שנשפכו כדי ליצור משטח להקמת מבנה גדול. במקום נמצאו כמה אבנים מעוטרות, המזכירות את האבנים של בית־הכנסת של כורזים, שהוא מתקופה מאוחרת יותר. אבן מעוטרת במיאנדרים ("צלב רץ"), המוכרת למבקרים בפארק הירדן, שם היא מונחת כיום, ליד הטחנות, השתייכה אולי למבנה זה. ערב נוטה לראות בבניין ארמון, אך כמובן, יש לחשוף את כולו כדי לדעת, אם אכן זה ארמון, מי בנה אותו ומי ישב בו.

הממצאים מלמדים שהמבנה נוסד בתקופה ההלניסטית, וכי חרב בעת המלחמה הגדולה ברומאים. במאה השניה חולק השטח לחדרים, שעשו שימוש בקיר הגדול, ובמאה הרביעית נפסק השימוש בו. בתקופה מאוחרת יותר נשדדו אבני הקיר ועל כן מוצאים רק את יסודותיו. במקום נמצא מטבע ינאי ומטבעות פניאס מימי פיליפוס.

בשטח חפירה שני, בצפון התל, נמצא מבנה פרטי, שקירותיו דקים. יסודותיו בתקופה ההלניסטית וסיום שימושו במלחמה ברומאים, כלומר הוא התקיים 250 שנה. מימצאים מעניינים במקום הם חכה ומשקולות מעופרת, לרשת. המרחק מהים אינו רב, ובכל־זאת מביא ד"ר ערב השערה של גיאולוגים, שבזמנו אולי היתה הכנרת רחבה יותר וקרובה יותר לאתר.

פירי המים

בעת חציבת דרך ותעלה במפעל מי־מנשה, ליד נחל תנינים, נחשפו ארבעה פתחי פירים (תעלות אנכיות), במרחק 40 מטר זה מזה. בחפירות שערך שם עוזריאל זיגלמן, עם חוגי הסיור של החברה להגנת הטבע, התברר כי אלה הפתחים העליונים של מינהרת מים תת־קרקעית, מהתקופה הרומית. המנהרה הובילה מי תהום לאמת המים הראשית לקיסריה ומימיה שימשו גם להשקיית אדמות האיזור.

מחברות טבע

החברה להגנת הטבע משתדלת להגיע לכל הגילים, מטף ועד זקן. היא מוציאה לילדים כתב־עת "פשוש", יומן שנה, וחומר אחר, במטרה לטפח דורות חדשים של שומרי טבע ואוהבי הארץ. עתה פנו בחברה לדרך מקורית של עיסור מחברות בית־ספר. על שער המחברת (המחברות הן למקצועות שונים) יש צילומי צבע של חיות וצמחים, בתוכם ציפורי שיר, עופות דורסים, ויונקים, לרבות נמר ושועל. הצילומים הם על מחברות של 40 דף, שמחירן כמחיר מחברות 40 דף רגילות.

מתנדבים צעירים מנקים פיר בעמק נחל התנינים

תעופה / אריה ארד

יריד פארנבורו

ה"מיג 29" יוצג לראשונה לעיני המערב ותהיה זו הזדמנות ראשונה לנסות להעריך את יכולתו. ברה"מ מפגינה השנה נוכחות חזקה גם בתחום האזרחי

ה"מיג 29", מטוס־היירוט המתקדם ביותר של ברית־המועצות, יבצע היום טיסת־ראווה ראשונה במערב ויעמוד במרכז ההתעניינות בתערוכה האווירית הבין־לאומית הדו־שנתית הנפתחת בבסיס חיל־האוויר הבריטי בפארנבורו שבקירבת לונדון. בתחום האזרחי יעמדו במרכז ההתעניינות התרסקותו של ה"א־320" של "אירבוס" לפני חודשים ברדוס־מורה צרפת והשעיית פיתוחו של ה"בואינג 7J7", שמפתחיו טענו כי יהיה מטוס־הנוסעים המשוכלל ביותר של העשור הבא.

תערוכת פארנבורו היא אחותו הקטנה של הסאלון האווירי הדו־שנתי של פאריס. מטעמים היסטוריים נוהגת ישראל להשתתף בסאלון של פאריס, אך לא בתערוכת פארנבורו. בשנה שעברה השתעשעו אנשי התעשיה האווירית בתקווה, כי השנה יסטו ממסורת זו ויציגו בפארנבורו את ה"לביא". ואולם הפרוייקט בוטל ולפיכך אין סיבה לסטות מהמסורת.

ה"מיג 29", שעל אספקתו לסוריה נמסר השנה, יוצג לראשונה לעיני המערב, שכמעט אינו יודע עליו דבר. תהיה זו הזדמנות ראשונה לנסות ולהעריך את יכולתו של המטוס הזה ולהשוותו לדגמים החדשים של מטוסי ה"אף 16" וה"אף 15" האמריקאיים, שהם גם מטוסי הקו הראשון של צה"ל.

אלפי המומחים, שיתקבצו בפארנבורו, ישאלו גם לשלום ה"ראפאל", מטוס־הקרב הצרפתי שהוצג לראשונה בסאלון של פאריס לפני שנה. בטקס הנעילה הבריז ראש־הממשלה דאז ז'אק שיראק על ההחלטה להשלים את פיתוח המטוס בהשקעה של 5 מיליארד דולר. אז טס ה"ראפאל" עם מנוע ה"מיראז' 2,000". מכיוון שעדיין אין המנוע שמפתחים לו מוכן, ספק אם ייראה ה"ראפאל" השנה בפארנבורו. ואולם הבריטים בוודאי לא יחמיצו הזדמנות להציג את ה"טורנאדו", העומד במרכז "עיסקת המאה" עם סעודיה.

ה"א־320" הוא המטוס האזרחי הראשון שיש בו הטכנולוגיה הצבאית של ניהוג אלקטרוני ממוחשב, FLY-BY-WIRE. מאז הוצג לראשונה בפאריס בשנה שעברה, החל להיקלט ב"אייר פראנס" וב"בריטיש איירוויז". אחד ממטוסי החברה הצרפתית התרסק ביוני והנותרים קורקעו לאלתר. ואולם קירקועם לא נמשך יותר מיממה, משום שהתברר כי ההתרסקות נגרמה בשל טעות אנוש. בפארנבורו שוב יטוס ה"א־320", ו"אירבוס" תנסה להדוף התקפות והאשמות על [illegible].

דגם של ה"בואינג 7J7" הוצג לפני שנה בפאריס והכל סברו, שהמנוע שלו יחולל מהפיכה בעולם התעופה. בינתיים נמסר על השעיית פיתוח המטוס, לאחר שפיתוח המנוע נתקל בקשיים. מעריכים, כי הצלחת הדגמים החדשים של ה"737" ותחיית ה"757", שכבר נחשב לכשלון בפארנבורו לפני שנתיים, מילאו תפקיד בהשעיית ה"7J7". החלטת "אל־על" לרכוש שני "757" בזמן השפל תרמה במידה ניכרת לתחיית המטוס. בינתיים רכשה "אל־על" מטוס שלישי מסוג זה ומשביקשה לקנות עוד שניים, כבר אמרו לה שעכשיו יש תור לשלוש שנים. "בואינג" לא תציג הפעם שום מטוס ונכזבה התקווה לחזות לראשונה בטיסת־ראווה של הג'מבו ארוך־הטווח החדש שלה, ה"747־400".

"מקדונל־דאגלס" תציג את המנוע המהפכני החדש שלה, שהושתל לצורך ההצגה ב"מד־80". המנוע מיועד לדגמי שנות ה־90 שיתחרו ב"בואינג 737". בינתיים גוברות השמועות על שיתוף־פעולה אפשרי בין "אירבוס" ו"מקדונל־דאגלס" ועל החלטתן להתחרות ב"בואינג", המוסיפה להחזיק בנתח־שוק של 60 אחוז ויותר. אחת השמועות שינסו המומחים לברר בפארנבורו היא, ששני היצרנים ינסו לפתח במשותף מטוס שיתחרה בג'מבו של "בואינג". לענק האמריקאי יש בלעדיות על המטוסים בסדר־גודל זה והחברות־התעופה האירופיות טוענות, שהוא מנצל זאת לרעה.

ברית־המועצות מפגינה השנה נוכחות חזקה גם בתחום האזרחי. השנה היא תציג את מטוס־הנוסעים הסובייטי החדש, ה"איל־96־300". דגם של מטוס זה כבר הוצג בשנה שעברה בפאריס, ועתה יהיה אפשר לבחון עד כמה מתקדמים הסובייטים בפיתוח מטוסי־נוסעים. ה"איל־96־300" הוא פיתוח של ה"איל־86" בן 350 המושבים, שנקלט בחברת־התעופה הסובייטית "איירופלוט" לפני שמונה שנים. סבורים שטווח הטיסה שלו הוא 8,500 קילומטר והוא יכול לשאת 40 טון. טווח הטיסה של ה"איל 86" מגיע ל־3,600 קילומטר בלבד. המטוס החדש מזכיר את ה"די.סי.־10" הישן והטוב.

מבחינתן של חברות־התעופה תהיה פארנבורו כעין חלון־ראווה. כל חברות־התעופה נמצאות עתה בעיצומן של תכניות הצטיידות לקראת העשור הבא, שיהיה עשור הליברליזציה באירופה, כפי שהעשור הזה היה עשור הליברליזציה בארה"ב.

מבחינתם של שלטונות התעופה יהיה זה חלון־ראווה לציוד בקרה. השנה יותר מאי־פעם התברר, כי התשתית התעופתית המיושנת, ובכלל זה בקרת־הטיסה, היא המכשול העיקרי העומד לפני ליברליזציה אמיתית. זו תהיה אפוא גם שעתם של ענקי האלקטרוניקה, שינסו למכור את כלי הבקרה החדישים שפיתחו. כמה מהכלים הללו, שיאפשרו צמצום המרווחים בין המטוסים בנתיבי־האוויר, עשויים ליהפך ללהיטים לקראת העשור הבא.

על רקע ה"מיג 29 מצטלם הצוות הסובייטי וצוות בריטי שקיבל אותו בפארנבורו. צילום אי.פי.

פלילים / נתן רועי

1000 דרכים לגנוב מכונית

המשטרה מגבירה את מאמציה לשים קץ למכת גניבת המכוניות. מתברר ששיטות הפעולה של חברי הכנופיות השתכללו. יש מאתרים, יש גנבים הפועלים כקבלני משנה ויש רשתות הפצה

היחידה הארצית לחקירת פשעים של משטרת ישראל, בראשותו של תנ"צ שמעון סביר, עוסקת זה חצי שנה, על פי הוראת המפקח הכללי של המשטרה וראש אגף החקירות יהושע כספי, בחקירה מאומצת של רשתות גנבים וזייפנים של מכוניות. עד כה הביא המבצע למעצרם של יותר מ־100 חשודים.

תנ"צ שמעון סביר: "המבצע מקיף כמה יחידות משטרה ברחבי הארץ ומטרתו לבלום את התופעה המדאיגה הזאת של גניבת מכוניות. היחידה שבפיקודי ריכזה את הטיפול שלה בכנופיות מאורגנות שהפעילות שלהן היא בין־מחוזית וניתן למצוא את טביעות האצבעות שלהן במקומות שונים בארץ. לצורך המבצע הוקמו ביחידה הארצית לחקירת פשעים כמה צוותי חקירה מיוחדים. צוות חקירה מיוחד בראשותו של סגן ניצב רמי זוסלר עוסק בחקירת זיוף הרשיונות. בנוסף לכך מתנהלת כעת חקירה שעוסקת בשני נושאים: זיוף מכוניות ומכירתן תוך שימוש במספר כפול, ופרוייקט של גניבה ומכירה של משאיות כבדות. עד כה נחלנו הצלחה גדולה ולא נרפה עד שנלכוד את כל החשודים ונמצה אתם את הדין".

סגן ניצב רמי זוסלר מספר, כי צוות החקירה שבראשותו חוקר שני סוגי זיוף: זיוף מסמכים של כלי רכב וזיוף כלי הרכב עצמם. "לפני כשנה", אומר זוסלר, "ניהלנו חקירה שעניינה זיוף ניירות בלבד. הכנופיה שנעצרה אז זייפה מערכת של חותמות בנק ושל מכון רישוי ובאמצעותם היו חבריה מחתימים טופסי טסט. הם הקימו, למעשה, משרד רישוי נייד, זייפו מאות מבחני רישוי של מכוניות וגרמו לכך שאלפי מכוניות בלתי כשירות נעו על כבישי הארץ. בסיומו של המבצע הגיש אמנון זוסמן מפרקליטות מחוז המרכז כתבי אישום נגד כנופיית הזייפנים והמתווכים שסיפקו את הטפסים. עד כה הוגשו כתבי אישום נגד למעלה מ־100 אנשים שמואשמים בפרשיות הזיוף האלה. חברי כנופיית הזייפנים העיקרית נדונו ל־7 שנות מאסר בפועל".

עם סיום חקירת רשת זייפני הרשיונות התבקש צוות החקירה שבראשותו של סגן ניצב רמי זוסלר לטפל בפרשה חדשה, שעניינה כנופיית עבריינים מאיזור תל־אביב והמרכז שעסקה בגניבת מכוניות ובזיוף רשיונותיהן.

בשלב הראשון של החקירה התברר, כי הכנופיה הפעילה גנבים מקצועיים אשר סיפקו לה מכוניות חדשות ויקרות מסוג ב.מ.ו., אופל וסובארו. לאחר שמכונית נגנבה, איתרו חברי הכנופיה מכונית דומה מאותו הדגם והעתיקו את מספרה. באמצעות קשרים במשרד הרישוי בררו חברי הקבוצה את ההיסטוריה של המכונית התאומה (שיעבודים ועיקולים), ולאחר מכן הדפיסו את פרטיה על גבי טפסים גנובים של רשיונות רכב. הפרטים הנכונים היחידים שהופיעו ברשיון המזויף היו מספר המנוע והשילדה של המכונית הגנובה. עקב כך נוצר מצב ששתי מכוניות נושאות אותו מספר ואותו רשיון נעו על הכביש. על הרשיון המזויף הופיע מספר של מכונית לא־גנובה ובבדיקה שגרתית לא היה ניתן לאתר את הזיוף, משום שהרכב לא הופיע במחשב משרד הרישוי כגנוב. כך נגנבו מאות מכוניות.

כדי להפיץ את כלי הרכב הגנובים הוקמו כמה רשתות הפצה שרכשו את המכוניות מתוך ידיעה שהן גנובות. מרבית כלי הרכב נמכרו לקונים תמימים, ומקצתם נמכרו לאנשים שידעו שאין מדובר במכוניות כשרות. במהלך חקירת הפרשה התברר, כי אחד המפיצים המרכזיים גייס מפיצי משנה מאיזור המשולש הקטן שימכרו בשבילו את המכוניות הגנובות והמזוייפות. בין השאר פנה האיש לשני בחורים מטייבה ומבקה אל גרביה. אחיו של אחד מהמפיצים האלה רכש מכונית מסוג פז'ו 504 וביקש מאחיו לבדוק בשבילו אם המכונית והניירות תקינים. המפיץ בדק את הניירות ולתדהמתו התברר לו שאחיו רכש מכונית מזוייפת מפלג אחר של הכנופיה שהוא השתייך אליה. שני המפיצים פנו אל האח ואמרו לו שעליו לבטל את העסקה. אחר כך פנו השניים לאיש שמכר את המכונית, וזה ביטל את העסקה אבל בתמורה ביקש לעבוד אתם.

"היחיד שמסר מידע למשטרה היה אדם שרכש מכונית כזאת", מספר סגן ניצב רמי זוסלר. "לגבי האחרים התברר לנו שמדובר באנשים תמימים ש'אכלו' אותה. מכל מקום, אפשר לומר כי עצרנו את חברי כנופיית הזייפנים והוגשו נגדם כתבי אישום ובקשות להארכת מעצרם עד תום ההליכים המשפטיים. כמו כן נעצרו כל המפיצים והוגשו נגדם כתבי אישום. שניים מהנאשמים כבר נדונו לשלוש־ארבע שנות מאסר בפועל. במהלך החקירה נתפסו 40 מכוניות גנובות או מזוייפות".

במפלג החקירות הכללי ביחידה הארצית לחקירת פשעים מתנהלת חקירה בראשותם של סגן ניצב שמעון שרביט ורב פקד יגאל אלון. "חקרנו פרשה שהיתה מעורבת בה כנופיה אחת שפעלה בשני מישורים – מישור לגאלי ומישור בלתי לגאלי. בראש הכנופיה עמדו שלושה אחים מעזה. אחד האחים היה צריך לרכוש כלי רכב שעברו תאונה, ואילו אחיו היו גונבים כלי רכב דומים. לאחר מכן הם העניקו לרכב הגנוב את הזהות של הרכב שעבר תאונה ונקנה באופן חוקי. בסך הכל גנבו אנשי הכנופיה הזאת 200 עד 300 כלי רכב פרטיים. מרבית המכוניות הן מכוניות שיובאו מגרמניה. אלה מודלים מתקדמים שהמחירים שלהם בשוק החופשי גבוהים. גם אנשי הכנופיה הזאת שכרו שירותים מגנבים ושילמו 1500 עד 2000 שקל למכונית שנגנבה בשבילם".

שיטת הפעולה היתה פשוטה. אחד האחים היה יוצא לסיור שבמהלכו אותרה מכונית שהיתה דומה למכונית שקנתה הכנופיה באופן חוקי. לאחר שבחר את המכונית המיועדת לגניבה היה האח מסיע את הגנבים המקצועיים שהעסיק למקום הגניבה ומצביע עליה. באותו לילה ממש היו הגנבים מסיעים את כלי הרכב למוסך במזרח ירושלים, שבו החליפו הזייפנים – שלא היו מוכרים למשטרה – את הזהות של המכונית באורח מוחלט כמעט. הם יצרו מספר. זייפו את מספר השילדה של המכונית ועשו עבודות פחחות מעולות שהקשו על זיהוי הרכב. "העבודה שלהם היתה נהדרת. שום מכון תקנים לא היה מגלה שהמכונית 'תפורה' מכל צדדיה. היו מקרים שהעבירו את המנוע המקורי לגוף הרכב הגנוב".

רב פקד יגאל אלון מהיחידה הארצית לחקירת פשעים מספר על שיטת פעולה אחרת: "הכנופיה גונבת מתוך מכונית חונה רשיונות. אחר כך גונבים מכונית אחרת ומלבישים את הרשיונות על המכונית הגנובה על־ידי שינוי מספר המנוע והשילדה של כלי הרכב".

צוות חקירה אחר, בראשותו של רב פקד יוסי רוזנברג, סיים זה כבר לחקור פרשה שעניינה גניבה של 500 משאיות. הצוות המיוחד עסק בחקירה זו בחצי השנה האחרונה והביא לחשיפת רשת יהודית־ערבית שגנבה משאיות על־פי הזמנה והעבירה אותן לעזה לצורך זיוף. מתברר שראשי הכנופיה שילמו 5000 ש"ח לגנבים תמורת גניבת משאית (לעתים על תכולתה).

גנבי המשאיות השתמשו גם בשיטות אחרות. מספר רב פקד יגאל אלון: "הגנבים נהגו, למשל, לשכור מכונית ולנסוע בה בכבישי הארץ. כשאיתרו כלי רכב מתאים היה הגנב נכנס לתוכו ומפרק את המערכת כשהמכונית המושכרת משמשת כרכב מילוט. כמו כן נחשפה כנופיה שפעלה מ־1981 עד 1983 ושאנשיה ביצעו מעשי שוד בכבישי הארץ. בפרשה זו נעצרו 13 חשודים. נגד חמישה הוגשו כתבי אישום ובשבוע הקרוב יוגשו שני כתבי אישום נוספים. עד כה נחשפו 20 משאיות ו־15 כלי רכב פרטיים. בסך הכל מדובר ב־60 משאיות ו־60 מכוניות פרטיות שנגנבו על־ידי 'כנופית המשאיות'".

هكذا من الاهل

שמאל / יחיעם וייץ

בשבח הביקורת

אם יונים צחורות במערך ממלאות פיהן מים לנוכח הזוועות בשטחים ובמחנות־המעצר – למי בכלל יש צורך בהן?

במאמרו „היכן האחריות הכוללת" („דבר", 21.8.88) קורא שבח וייס לשמאל הציוני שלא לתקוף את המערך, כי „ללא פאטריוטיזם ואחריות כלל־גושית מצד השמאל ינצח גוש הימין". קריאתו של וייס אינה חדשה. בעצם, לפנינו עוד וריאציה על „הבכל זאת מערך", „הפעם מערך", ו„מערך – למרות הכל".

סיסמאות אלה ראשיתן בבחירות לכנסת השמינית, שהתקיימו מיד אחרי מלחמת יום כיפור. באותן בחירות, לראשונה מאז ראשית שנות השלושים שבהן „כבשה מפא"י את הציונות", חשה תנועת העבודה שההגמוניה שלה בסכנה, ולראשונה אחרי שנות דור התערערה אמונתה שלה בצדקת דרכה. ההגיון העומד מאחורי סיסמאות אלה הוא, כי יש לתמוך במערך לא עקב מה שהוא מייצג, אלא בגלל קוניונקטורה פוליטית.

אני רחוק מלזלזל בקוניונקטורה פוליטית – הזכרון הטראומטי של מפלגות קומוניסטיות, שמתוך התעלמות עיוורת ופושעת ממצבים פוליטיים סירבו לשתף פעולה עם הסוציאל־דמוקראטיה, אסור לו שיישכח. הגנים המפא"יניקים שלי לא נותנים לי להתעלם מכך, שהפוליטיקה היא אמנות האפשרי. אולם אף־על־פי־כן, מפלגה פוליטית השואפת לשלטון אינה יכולה לבוא ולטעון, כי בגלל מצב נתון זה או אחר אסור לבוא עמה חשבון על מעשיה ומחדליה – והרקורד של המערך בארבע השנים האחרונות הוא כה עגום, שדווקא מתוך הרגשה עמוקה של אחריות, פאטריוטיזם וחשבון גושי כלל, אסור לטשטשו או להתעלם ממנו.

נתחיל מהסוף. השאלה אינה, כפי שמציגה וייס, אם יצחק רבין גרוע יותר או גרוע פחות מיצחק שמיר. העובדה המציקה בהקשר זה היא כי יצחק רבין, בשר מבשרה של תנועת העבודה, הוא האחראי העיקרי לאטימות הלב, להתבהמות, להתנהגות שכל דבר אנושי זר לה, לטשטוש הגבולין הגמור בין בטחון לבין פגיעה בזכויות אנוש אלמנטריות, לצעדים שעליהם אמר ישעיהו לייבוביץ, כי „ייתכן מעשה שהוא מוסבר ומנומק, ואפילו מוצדק, ואף־על־פי־כן הוא מקולל". למרות כל זה אולי רבין בכל־זאת טוב משמיר, אבל נניח ששמיר היה האחראי הישיר לחלק קטן ממעשי רבין, האם גם אז כל יוני המערך, מחיים רמון עד אורה נמיר, משבח וייס עד לובה אליאב, שב־1975 פרש מהמערך על רקע שאין כלל להשוותו למציאות העכשווית – האם גם אז היו שותקים?

אם יונים צחורות מהעשירייה הראשונה, ויונים עוד יותר צחורות מהעשירייה השניה, ממלאות פיהן מים לנוכח המתרחש בגדה, למי ולמה יש בהן בכלל צורך? פרץ אמיר שותק אינו טוב מיצחק פרץ, ולקרנף־יונה אין שום עדיפות על־פני קרנף־נץ. במצב כזה איך אפשר לדבר על אחריות? העומס הנורא של חשיפת הזוועות בשטחים ובמחנות המעצר נופל על כתפי ר"צ, מפ"ם ותנועות־מחאה כמו „השנה ה־21". באיזו זכות מתייצב שבח וייס, שעדיין רואה ב„יצחק היקר" את ראש מחנהו, כמטיף בשער, בשעה שהקוניונקטורה הפנים־מפלגתית והפנים־סיעתית מאלצת אותו לעמוד מנגד באחת השעות הפחות יפות של מדינת ישראל ושל תנועת העבודה?

מדוע אסור לבקר את המערך, שבזכות אחד מראשיו נהפכים אנשי הליכוד, לרבות אריאל שרון, לצדיקים שמלאכתם נעשית בידי אחרים? מדוע אי־אפשר לבקר אותו, כשעיוות נורא של „לפקודה תמיד אנחנו" מביא לכך, ששמיר יכול לדבר על אימי הגדה במונחים של „הסכמה לאומית"? גם בתקופת מלחמת לבנון לא היתה עמדת המערך בדיוק משהו שאפשר לכתוב עליו הביתה או להתגאות בו באוזני הנכדים, אך אז היה חטאו העיקרי חטא העמידה מנגד, לא חטא ההשתתפות הפעילה. קריאה ל„פאטריוטיזם גושי" כיום פירושה נסיון להשתיק את אלה שאינם מוכנים לקבל את הטענה המסוכנת והלא־מוסרית, כי יש דברים שאפשר לעבור עליהם לסדר־היום רק מפני שמקורם במערך, לא בליכוד.

החובה לבקר את המערך נובעת ממקור נוסף, שהוא בעיקרו רגשי. מעבר לזעם ולתסכול עדיין קיימת בשמאל הציוני הרגשה עמוקה של שותפות וסולידאריות עם המערך, משהו שאפשר לנסחו במושגי קירבת־דם יותר מאשר במושגי אינטרסים פוליטיים. הרגשה זו מקשה עלינו להשלים עם כך שדווקא יצחק רבין, מפקדה של חטיבת „הראל" במלחמת העצמאות, נהפך תוך דור ממפקד צבא־יחפנים למפקד צבא המרכאה יחפנים: קשה להשלים עם כך שדווקא יצחק רבין, מסמליו המובהקים של „מגש הכסף", הוא־הוא הגורם, בהתנהגותו קצרת הטווח וחסרת הלב, להתהוות מיתוס זה אצל עם אחר, שרוצה גם הוא להיות עם חופשי בארצו־ארצנו.

לא הביקורת על מפלגת העבודה אינה אחראית, אלא דווקא הנסיון להשתיקה. אם נעשה פאראפרזה על אימרה מפורסמת של לשק קולקובסקי, חיצי הביקורת נועדו בראש וראשונה לסוטים מהדוגמה, לא לכופרים בעיקר.

דבר פתוח / יהויקים שטיין

מלכות יהודה ומלכות ישראל

הקרע שבתוכנו, גם אם הוא עדיין סמוי במידת מה, הוא עובדה קיימת. מבחינה אידיאולוגית, רגשית ורוחנית חיים כאן שני עמים

לפני חודשים אחדים כתבה חנה זמר, עורכת „דבר", מאמר על מלכות יהודה ומלכות ישראל. היא מתארת מעין אוטופיה שלילית ה„פותרת" את השיתוק הכללי שהמדינה נתונה בו, שיתוק הנובע מהעדר אפשרות של הסכמה בין הימין והשמאל בשום נושא שהוא. בחזונה של חנה זמר מלכות יהודה – היא הימין – לוקחת על עצמה את הטיפול בבעיית השטחים, פותרת אותה על־פי דרכה ופוטרת את מלכות ישראל מעונשם. מלכות ישראל מנערת את חוצנה ממלכות יהודה והיה לה ברמוקראטיה, על־פי דרכה ומצפונה

למעשה התגשם פיצול הממלכות מכבר, גם אם לא באופן גלוי ולא לפי תיאורה של חנה זמר. מבחינה אידיאולוגית, רגשית ורוחנית חיים כאן שני עמים. אפשר להוסיף להשוואת מצבנו למצב ששרר בימי ירבעם בן נבט את התיזה של פרויד ב„משה והמונותאיזם", שלפיה קיימות שתי דתות יהודיות, שמוצאן משני עמים שונים: הדת האחת היא הדת של השבט השמי־המצרי שהונהג בידי משה ואשר יצר את הערכים המוסריים של הדת היהודית. הדת השניה היא הדת של שבטי מדבר סיני שהצטרפו לשבט השמי־המצרי ואשר הרסו על דגלם את הערכים של יהושע בן נון – כיבוש כנען בסערה.

הקרע שבתוכנו, גם אם הוא עדיין סמוי במידת מה, הוא עובדה קיימת. אנו מטשטשים את קיומו, נמנעים מלהצהיר עליו ועקב כך איננו מסיקים את המסקנות המתבקשות. קו הגבול בין הממלכות הוא הקו המפריד בין מיסטיקה מדינית לבין גישה רציונאלית, בין פונדמנטאליזם לבין חופש המחשבה והדת, בין נהייה אחר „האיש החזק" לבין הרצון בהמשך הדמוקראטיה, בין שאיפת הכיבוש לבין הסלידה מהשתלטות על עם אחר.

הוויכוח בין יהושפט הרכבי וישראל אלדד מדגיש את ההבדל בין שני הפלגים. מה שנראה בעיני הרכבי כנטיה להתאבדות („סינדרום מצדה") נראה בעיני שייב כסמל לחיי האומה. בעיני שייב, עצם האמונה בנס מאפשרת את שינוי המציאות. הרכבי רואה בהסתמכות על הנס אות לכשלון התבונה.

הימין ככלל, ולא רק אצלנו, נוהה לבטא את אחדות העם במושגים פאתטיים. לא במקרה מוצא המלה פאשיזם מ־FASCIA (אגודת זרדים). הימין מדבר על אחדות העם גם כאשר בפועל הוא מאשים את השמאל בנעיצת סכין בגב האומה ובבוגדנות ומוציא אותו אל מחוץ לגדר. רוממות האחדות בפי הימין היא תרמית, והוא משתמש בה בעיקר כדי להדגיש את נאמנותו למדינה ולהשוותה לחוסר הנאמנות של השמאל.

השמאל, לעומת זאת, מתוך שלא־מודעת את קולו זה של הימין, מעצם עמדת ההתגוננות שהוא נדחק אליה – השמאל חי בפחד מתמיד פן יואשם בפילוג העם. הסיבה שקופה: היסטורית, השמאל הוא זה המייבא רעיונות „בין־לאומיים" ו„מהפכניים" שאינם רואים במדינה ערך עליון.

צרפת של המאה הי"ט והכ' היא דוגמה מאלפת הן לקרע והן לחולשת השמאל. הקרע הורגש לראשונה באופן דרמתי במשפט דרייפוס, אשר פילג את צרפת לשני מחנות. למרות נצחונו הפורמאלי של השמאל בעימות הזה, נשאר הקרע והעמיק. אחד מביטוייו היה החולשה המדינית של צרפת ערב מלחמת העולם הראשונה ושיתוקה המדיני והצבאי. חולשת השמאל הוכחה שוב כאשר נפלו הסוציאליסטים כפרי בשל לחיקו של לאוול והתמר, מרצונם, על ה„סמכויות המיוחדות" שדרש מהאסיפה המכוננת.

ברצוני להביא שתי דוגמאות שימחישו כיצד השמאל הישראלי משותק לידי הימין בשל אותה גישה של טשטוש הבדלי ההשקפה ועמדה מתגוננת מפני האשמה בפילוג. ח"כ רן כהן (ר"צ), שאינו אלא דוגמה מייצגת לאנשי שמאל רבים, איננו מחמיץ שום הזדמנות להבליט את נאמנותו לצה"ל ואת נכונתו להילחם במלחמות שאין הוא מאמין בהן (לבנון). רק כך הוא יכול, כנראה, להיראות אמין ונאמן.

ח"כ שבח וייס (מערך), במאמרו „שוברי הכלים בגבולות הציות" („דבר" 3.3.88), מצהיר שהמשך השלטון בשטחים הוא דבר רע, אבל יוצא נגד הסרבנים המסתמכים על טיעון אי־חוקיותם של החוקים. לדבריו, בעתיד עלול הימין לחקות מודל זה ולסרב להישמע להחלטות על פינוי השטחים, בטענה שהן נעדרות בסיס נורמטיבי.

שבח וייס הפך את היוצרות: דווקא השמאל הוא המואשם בהרס המבנה הדמוקראטי, בזמן שהאמת היא שהימין הוא שחי במדינה פרטית עם חוקים פרטיים משלו – ההתנחלויות אינן אלא הביטוי הפיסי לכך.

כמו במקומות ובזמנים אחרים, ממהר גם אצלנו השמאל לוותר על עמדותיו, פן יאשימוהו בפילוג העם – המחיר עבור אחדות העם עלול להיות היעלמותה של מלכות ישראל. טשטוש הקרע בין הימין והשמאל מקשה על העמדת הדיאגנוזה, גורם להחמצת המאבק על שפיותה של המדינה ומסייע לימין בהשלטת „מלכות יהודה" שלו.

תוכנית שרון / אורי שחר

לא יישא שם אלון לשווא

מאז 1977 עשה שרון כל מאמץ לטרפד את הסיכוי להגיע להסדר ברוח תוכנית אלון. עכשיו הוא מנסה להצטייר כחסיד המעדכן את משנת רבו

תוכנית אלון ועקרונותיה אינם ניתנים להרחבה. עקרונות התוכנית והאיזון הפנימי בין מרכיביה הם מיקשה אחת, ושינוי המשקל היחסי ביניהם הופך את הדמיון בין „תוכנית אלון" להצעת שרון למופרך מן היסוד.

על ייחוד תוכניתו אמר יגאל אלון: „אני רואה בתוכנית זאת שילוב של הגשמת חלום שלמות הארץ מבחינה גיאו־אסטראטגית מחד גיסא, ושמירת אופיה היהודי של מדינת ישראל מאידך גיסא".

על כן באה ההפרדה המתבקשת בין שטחים בשליטה ובריבונות ישראלית שיובטחו על־ידי צה"ל וההתיישבות הבטחונית, לבין שטחים אוטונומיים שינוהלו על־ידי ערביי השטחים ויימצאו בזיקה לישראל, לירדן או לשתיהן. במסגרת השטח האוטונומי תבוא על פתרונה גם בעיית הפליטים.

אפשר להרחיב את השטח האוטונומי או להרחיב את השטח הנתון לריבונות ישראלית, אך אי אפשר להרחיב את שניהם גם יחד. בקשר לאיזור יהודה הביא אלון שני פתרונות אפשריים שהיו כפופים לעקרונות היסוד של תוכניתו. את עקרונות היסוד האלה אפשר לתמצת במשפט אחד: גבולות בני הגנה המקיים את מירב הבטחון למדינת ישראל עם מינימום אוכלוסיה לא יהודית בשטחים שיסופחו, ותוך שמירה על האופי היהודי והמשטר הדמוקראטי במדינה.

תוכנית אלון נקבעה לפני שהוקם ישוב יהודי אחד ביהודה ושומרון וחבל עזה. אילו מומשה תוכנית ההתיישבות שנקבעה בה – כלומר, הקמת יישובים רק בשטחים שיועדו להיות בשליטה וריבונות ישראלית בפתרון הקבע – אפשר היה לשקול את הרחבת השטח הישראלי על חשבון השטח הנותר בלי לפגוע בתנאי היסוד ההכרחי על־פי תפיסת אלון, ולהמשיך לקיים את האופי היהודי והמשטר הדמוקראטי במדינה. הקמת התנחלויות באזורים המיושבים בצפיפות בערבים מנעה את האפשרות הזאת.

אלון הסתייג באופן חד־משמעי מהקמת התנחלויות באזורים אלה וקבע, כי הן מוקמות „במקומות הבלתי נכונים, בשיטה הבלתי נכונה". אלון אמר עוד, כי הוא מתנגד לכך לא משום שאין לנו זיקה היסטורית ליהודה ושומרון „אלא למרות הזיקה הזאת ולמרות הזכות הזאת, למען נגן בהישג ההיסטורי, כמו שלום, וכמו הבטחת אופי היהודי והדמוקראטי של מדינת ישראל".

אריק שרון טוען, כי תוכנית אלון אינה מביא לפתרון בעיית הטרור הערבי בתוך שטח ישראל. הוא שכח, כנראה, שאלון התייחס לשאלת הטרור בהקשר לסידורי הבטחון שעל ישראל להבטי[...] בשטחים שיוכו באוטונומיה – לכשתהיה ואם תהי[...] „את הסדר הציבורי ראוי להפקיד בידי רשו[...] הממשל העצמי, תוך תיאום מלא עם ישראל, כ[...] שצה"ל לא ייאלץ להיות מעורב במישרין בחיי הפנימיים של האזורים המאוכלסים. פעולות טר[...] עלולות לפגוע קשה לא רק בישראל אלא [...] באוטונומיה הפלשתינית עצמה. על כן מתבק[...] הצורך בתיאום מירבי בין ממשלת ישראל ומוע[...] המינהל העצמי בדבר פעולה משותפת נגד [...] פעילות של תנועת טרור, חבלה והתרגנות".

בהצעתו של אריק שרון אין דבר המבטיח מני[...] חדירת טרוריסטים מהשטח האוטונומי של יהוד[...] ושומרון ומן המובלעות (דוגמת קלקיליה, טול־כר[...] רמאללה, בית־לחם ועוד) אל שטח ישראל. אי[...] רצועת בטחון יש בתוכנית שרון ממערב לקלקיל[...] וטול־כרם שתמנע טרור כלפי ישראל? איזה בטח[...] יש בתוכניתו שממובלעת בית־לחם האוטונומית [...] יופעל נשק קל נגד שכונת גילה, למשל?

בהקשר הזה – אותו טרח שרון להדגיש – א[...] יתרון להצעתו על תוכנית אלון. על כן צריך שו[...] לחפש הנמקות אחרות גם לצורך ברצועת הבטח[...] שהוא מציע במערב השומרון. ההשוואה ללבנ[...] אינה רלוונטית.

עקרונות אלון ועקרונות שרון שונים זה מז[...] גודל השטחים שבשליטה ערבית ובשליט[...] ישראלית שונה גם הוא באופן מהותי על־[...] השקפותיהם.

אלון – בהציעו אוטונומיה ואחר כך בהתיי[...] לאוטונומיה שהוצעה בקמפ דיוויד – קבע כי [...] הגיון בהפרדה בין אוטונומיה פרסונאלי[...] לאוטונומיה טריטוריאלית („רק בציוריו של שאגא[...] מרחפות הדמויות בחלל האוויר במנותק מכ[...] המשיכה של כדור הארץ. אין אפשרות לייצ[...] קונספציה אמנותית זאת ללשון המדיניות"). אר[...] שרון מתכוון לאוטונומיה נוסח שאגאל ושלא כ[...] לאלון הוא רואה בה, ככל הנראה, פתרון של קבע.

אלון הבין שיש חשיבות לרציפות לוגיסטי[...] ותחבורתית בין הישובים הישראליים שייש[...] באזורי האוטונומיה, ואמר כי סמכות האוטונומי[...] לא תחול עליהם משום בחינה. הגיון דומה ק[...] לגבי רציפות לוגיסטית ותחבורתית בין שטח[...] צפופי אוכלוסיה ערבית שמוגדרים על ידי שו[...] כמובלעות. שרון מתעלם מהגיון זה. מאז 77[...] עשה אריק שרון כל מאמץ לטרפד את הסיכ[...] להסדר ברוח תוכנית אלון. אל ישא עתה את ש[...] לשווא באיצטלא של חסיד המעדכן את משנת רבו

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי השומרון
הודעה בדבר הפקדת שנוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89, לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה השומרון, הושק, ביחד עם התשריט המצורף אליה, שנוי תכנית מתאר מקומית הנקראת:
„תכנית מס' ש/361 א' – בנית עצמית במזרח גבעת עדה".
המהוה שינוי לתכניות הבאות:
ש/95 – תכנית מתאר גבעת עדה.
ש/341 – שינוי לתכנית מתאר גבעת עדה – גודל מינימלי של מגרש.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
גוש 12105 חלקי חלקות 54, 55, 57, 59, 61, 63, 72.
המקום: גבעת עדה – דרום – מערב הישוב.
עיקרי התכנית:
תכנון מפורט של השטח תוך יעוד שטחים לאזור מגורים א' (בניה עצמית) אזור מגורים ב', שטחים צבוריים פתוחים, אזורים לבנייני צבור ודרכים.
כל מעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה השומרון, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
ההתנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
התצהיר ינתן בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.

כ"ב בתמוז התשמ"ח
(7 ביולי 1988)

משה גלה
יו"ר ראש הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

מדינת ישראל
חוק תכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה – עפולה שבעירית עפולה.
מופקד שינוי תכנית מתאר הנקראת תכנית מס' 5545 שינוי לתכנון מתאר מס' 502 – שינוי יעוד למגורים משולב במסחר, בנייני ציבור ומסחר, עפולה.
ביחד עם תשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:–
חלקי גושים 17763, 17022, 16774.
עיקרי מטרת שינוי התכנית: שינוי יעוד למגורים משולב באזור ספורט, יעוד שטח למגורים, בניני ציבור, שטחי ספורט, שטחי מסחר ושטח ציבורי פתוח.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע או בכל פרט תכנוני הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרד הועדה המקומית האמורה.
את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות בלווי תצהיר חתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

תאריך: כ"א באב התשמ"ח
4 אוגוסט 1988

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה – צפון

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, התשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי הגליל המזרחי
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1966, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה – הגליל המזרחי שבמרחב יוחנן בן זכאי טבריה.
מופקד שינוי תכנית מתאר הנקראת תכנית מס' 5709 שינוי לתכנון מתאר מס' 4175 – אתר מרגה, סבבון רדומי, תצור.
ביחד עם התשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:–
חלקי גושים 13854, 13855, 13947.
עיקרי מטרת שינוי התכנית: קביעת אזורים לשימושים שונים, התוויית דרכים, הסדרת גישה וחניה לרכב, קביעת הוראות פיתוח לשטחים ציבוריים ופרטיים, קביעת הוראות בניה למגורים, מבני ציבור, והסדרת המגרשים ובגבולותיהם למבנים קיימים ובהתכנים.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע או בכל פרט תכנוני הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרד הועדה המקומית האמורה.
את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות בלווי תצהיר חתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

תאריך: כ"ב בתמוז התשמ"ח
7 ביולי 1988

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה – צפון

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי בית שאן
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה בית שאן, במועצה המקומית בית שאן מופקד שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מפורטת מספר 5016 שינוי לתכנית מפורטת מספר תרש"צ 1.14/1 – שינוי יעוד לבנייני ציבור בבית שאן ביחד עם תשריט המצורף אליה.
אלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גוש: 22838 חלקות 27–29.
עיקרי מטרת שינוי התכנית: שינוי יעוד השטח ממגורים לשטח לבניני ציבור.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בנין או בכל פרט תכנון הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות בלווי תצהיר חתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

כ' בטבת התשמ"ח
1 ינואר 1988

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה – צפון

בנק ישראל

חדש

מציע מלווה קצר מועד

ביום ג', 6 בספטמבר 1988, (ערב יום ד' 7 בספטמבר 1988)
יציע בנק ישראל סדרות מלווה קצר מועד, למכירה, על פי הפירוט:

	מספר הסדרה	סכום ההנפקה	ערך הכמות המונפקת במכרז	כמות למוסדיים „בלי הגבלת מחיר/תשואה" (בל"מ) (מליוני ש"ח)	תשואה מרבית (אחוזים)	מועד הפדיון
סדרה חדשה ל־273 ימים	0619	200	5	–	18.00	7.6.89
סדרה חדשה ל־182 ימים	0329	100	40	עד 10	15.75	8.3.89
סדרה חדשה ל־119 ימים	0119	50	20	עד 5	15.50	4.1.89

בקשות לרכישת הסדרות הנ"ל תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.
ההזמנות תוגשנה בתשואות לפדיון בשיעור שנתי אפקטיבי שלא יעלה על שיעור התשואה המרבי הנקוב לעיל.
בנק ישראל יקבל גם הזמנות לרכישה בלי הגבלת מחיר/תשואה (להלן הזמנות בל"מ).
תשואת המכרז, בכל אחת מהסדרות, תיקבע בשיעור שנתי אחיד לכל הרוכשים, על פי הכללים שלהלן:
א. הזמנות בתשואות לפדיון הנמוכות מתשואת המכרז יסופקו במלואן.
ב. הזמנות בל"מ יסופקו במלואן בתשואת המכרז. אולם, אם הכמות המבוקשת בהזמנות בל"מ תעלה על הכמות המוצעת למכירה, תוקצה הכמות לרוכשים אלה באופן יחסי לסכום הזמנתם.
ג. הזמנות בתשואת המכרז יסופקו במלואן. אולם אם עלתה הכמות המבוקשת בתשואת המכרז על הכמות המוצעת למכירה במכרז בניכוי הכמות שסופקה על פי סעיפים א' ו־ב' לעיל, תחולק היתרה בין המציעים, באופן יחסי לסכום הזמנתם.
ד. הזמנות בתשואות הגבוהות מתשואת המכרז לא תסופקנה.
הסדרות תסחרנה בבורסה ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב, במחירים הנמוכים משווין הנקוב. הסדרות תפדינה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב בתאריכים הנקובים לעיל.
התנאים המחייבים פורסמו בתקנות מלווה קצר מועד – התשמ"ז 1987.
פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

מודעון

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433500
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא 49 – טלפון 03־784649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ג' – 04–523566 כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

אזור ירושלים
בערבי שבת וחג, בשבתות וחגים רופא תורן הנותן טיפול חירום לכאבי שיניים ביה"ח עין כרם בחדר המיון – 02־446220
ער"ן עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03–261113
ירושלים – 02–227171
חיפה – 04–672222
נתניה – 053–335316
כרמיאל גליל – 04–988410
כפר־סבא – 052–913999
באר־שבע – 057–418111
קו פתוח – אגף קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נקשת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03־235922
קו פתוח לקטינים 02־690685
האגודה לזכויות האזרח בישראל – סניף תל־אביב – בן יהודה 146 טל: 239207 בימים א' – ה' 3 – 9

אלמקס ® יעילה פי 3 במניעת עששת
משחת השיניים

תורנות בתי מרקחת
תל־אביב
דיזנגוף – דיזנגוף 132 – 223390
קופ"ח מכבי – בן יהודה 26 – 205492
בני־ברק – רמת־גן
קופ"ח כללית – הנוטר 25 רמת־גן – 782537
ירושלים
מרפאת הגידם – הגידם 3 – 224173/8
בת־ים – חולון
מזור – חביבה רייך 20 בת־ים – 583360
אהרון – הפרין 52 חולון – 889153
קופ"ח עין יהב – עין יהב 2 חולון – 884854
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
רחובות
פתח־תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר – 905271
הנביא – הנביא האחרון – 461542

אלמקס ®
GABA

הועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה
הודעה על פי סעיף 149 ,920 ,910
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה
ניתנה בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (1), (2) לחוק התכנון והבניה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, לבתי הקלה בבניין ... בניה ... 4.50 ... 5.00 ... 50% ... 44% ...
בעל הקלקה ב/86 בגוש 18165
רחוב העליה עיר נהריה.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית בעיריית נהריה.
לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
ת. לבב
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה נהריה

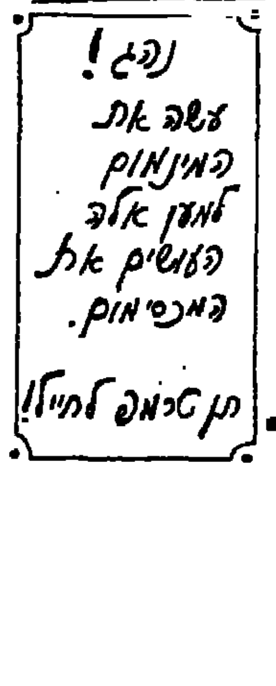

הלוח הכללי

הצעות עבודה

חוק הזדמנויות שוות בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

- למשרד שליחות, שליחים רציניים ... 03–660450 (5757)
- לבית אבות בחולה בגבעתיים ... 03–313846, 03–861143 (4055)
- לנערות ליווי יפות ועל רמה ... 03–295147, 03–288551 (4052)
- דרושות בחורות נאות ... 03–839148 (4043)

קיט ונופש

שונות

הכרזות

ירושלים

פוליש וניקיון

ריפוי והרזיה

בתים לנופש

רעים לקנות

- בתי קונה תכולות דירות 03–191768 ובערב 03–828567, 03–9658676 (5696)

מקררים

הלוואות

ריפוי והרזיה

הצלת כלבי־הים של הים הצפוני

כ־7,000 כלבי־ים שורצים בימים כתקנם במים הרדודים של הים הצפוני מול חופי מערב־גרמניה, ועוד אלפים אחדים מול חופי דנמרק. ב־1973 הקנתה להם ממשלת מערב־גרמניה מעמד של חיות מוגנות ואסרה על צידם, וכן נסגרו שלושה אזורים בים זה בפני אוניות. אבל בחודשיים האחרונים הודבקו אלפי כלבי־ים (וכן דגים) בנגיף בלתי־מוכר על־ידי אצות מזיקות, שהתרבו בקצב מהיר ביותר – תחילה בים הבלטי ואחר־כך בים הצפוני – ואלפי כלבי־ים חלו או אף מתו. מאז מסיירים מסוקים באיזור כדי לאתר כלבי־ים חולים וכן גורים שהוריהם התפגרו ולהחיש להם עזרה רפואית. חיות במצב קשה במיוחד מובאות לתחנה וטרינרית על החוף, לטיפול ממושך. בינתיים הודיע שר הסביבה הפדראלי על תוכנית רב־שנתית לצמצום הזיהום המוזרם אל הים הצפוני – פסולת מבתי־חרושת כימיים, עודפי דשנים ארתניים והנקניים ועוד ועוד – שהוא כנראה האחראי להתרבות האצות, ולמניעת שריפתה של פסולת רעילה בלב ים. ממשלת בון גם מנהלת מו"מ עם ממשלת גרמניה המזרחית לצמצום הזרמת שופכין לנהרות אלבה וורה, הנשפכים לים הצפוני. בתמונה: כלבי־ים צעירים מוחזרים לים, לאחר שטופלו משך חודשים אחדים בתחנה על החוף.

עדות נוספת לקיומו של כוח חמישי המשפיע על הכבידה

הפיסיקאים הגורסים קיומו של כוח חמישי בטבע (ואולי אפילו שישי), בנוסף על ארבעת הכוחות הידועים היטב – הכוח האלקטרומגנטי, כוח הכבידה, הכוח החזק והכוח החלש – יכולים עתה להישען על עדות נוספת, מוצקה יותר מן הקודמות לה, עדות שמקורה בניסוי בחור קידוח עמוק בכיפת הקרח של גרינלנד.

לפי הפיסיקה הקלאסית מבית מדרשו של ניוטון, עוצמתו של כוח הכבידה (גרוויטציה) בין שני גופים היא ביחס ישר למסות שלהם, הפוכה לריבוע המרחק ביניהם ואינה תלויה במשקלם הסגולי. חוק זה מונח ביסוד כל החישובים האסטרונומיים של מסילות גרמי השמיים ועד לאחרונה לא נמצאו עליו עוררין.

לא עוד. צל ראשון של ספק העלה פיסיקאי הונגרי, אטווס שמו, אשר טען עוד בראשית המאה הזאת, כי גם הרכב החומר, כלומר משקלו הסגולי, משפיע על עוצמת כוח הכבידה, למשל: כאשר מניחים לכדור עופרת ולכדור עץ ליפול נפילה חופשית, הראשון יגיע לארץ מוקדם יותר (ולא כפי שטען גליליאו בעקבות הנסיון המפורסם שערך במגדל פיזה). מחקרו של אטווס כמעט נשכח, אבל לפני כשנתיים הועלה מתהום הנשיה על־ידי הפיסיקאי האמריקאי אפרים פישבך, אשר הגיע למימצאים דומים בניסוי שערך. עוד קודם־לכן, ב־1981, טען צוות אוסטרלי שערך ניסויים בפירי קידוח עמוקים, כי קיים כוח דוחה בין שני גופים, הפועל כנגד כוח הכבידה. ניסוי נוסף מסוג זה נערך באפריל השנה בארה"ב, במגדל טלוויזיה בגובה של 600 מ'. הנסאים, פיסיקאים של חיל האוויר האמריקאי, מצאו כי עד לגובה של 400 מ' קטן כוח הכבידה מן המצופה, ורק מעל לגובה זה הוא בעל העוצמה ה„נכונה" (על ניסוי זה ועל ניסויו של פישבך דיווחנו בזמנו במדור זה).

הניסוי בגרינלנד נערך עוד באוגוסט ובספטמבר אשתקד, כלומר לפני הניסוי האחרון בארה"ב, אבל נדרשו חודשים ארוכים לעיבוד התוצאות והן התפרסמו רק עתה. גיאופיסיקאים מן המעבדה הלאומית בלוס אלאמוס שבמדינת ניו־מקסיקו ומכוני מחקר נוספים בארה"ב בחרו כאתר ניסוי חור קידוח קיים בעל עומק של 1,600 מ' בכיפת הקרח ליד בסיס מכ"ם אמריקאי־דני השוכן ברחוב גרינלנד, סמוך לחוג הקוטב הצפוני. הם הורידו לתוך החור מד־כבידה ומדדו בעזרתו את כוח הכבידה בשמונה עומקים שונים, במרחקים של כ־200 מ' זה מזה.

המדידות הראו, כי כוח הכבידה בעומק של 500 עד 1,600 מ' גדול ב־1.7% עד 3.9% ממה שהעלו החישובים לפי החוק של ניוטון. תוספת נכברת זו מייחסים החוקרים לקיומו של כוח מיוחד. אגב, הם מכנים אותו „כוח שישי": חוקרים מאוניברסיטת קווינסלנד באוסטרליה טענו אשתקד, כי גילו כוח חמישי, שהוא כוח דוחה דווקא. יוצא איפוא, שהתמונה מסובכת עוד יותר ממה שחשבו קודם: אולי ייתכן, כי בנוסף על כוח הכבידה ה„רגיל" קיימים גם כוח המגביר את המשיכה וגם כוח המחליש אותה.

מכל מקום, הניסוי בגרינלנד נחשב מהימן. כיוון שנערך בקרח, נתקיים בו תנאי בסיסי אחד, שלא נתקיים בניסויים דומים: אחידות מוחלטת כמעט של השכבות שמסביב לחור הקידוח לכל העומק (קרח), וכן של האוויר בתוך החור.

גם הניסוי האחרון אינו יכול לשמש בסיס לכתיבת פרק חדש, מעודכן, בספרי הלימוד לפיסיקה. הדברים עדיין לוטים ערפל, ובמיוחד קיימת אי־בהירות לגבי השפעתם האפשרית של הסלעים שמתחת לחור על המדידות. אולם בקרוב מתכוון צוות מדענים בין־לאומי לערוך ניסוי נוסף – הפעם בחור קידוח עמוק הרבה יותר, כ־4,000 מ', בכיפת הקרח של אנטארקטיקה, העבה כפליים מזו של גרינלנד, ולכן הוא יהיה מוגן יותר מהשפעת הסלעים שמתחתיו.

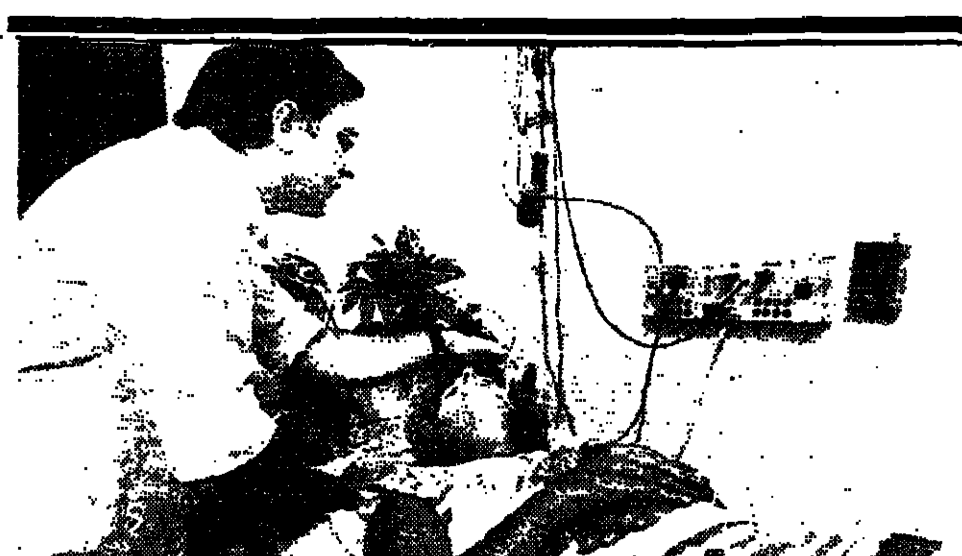

הכנס האירופי התשיעי לחקר השינה ייפתח היום בירושלים בחסות הטכניון בחיפה, בהשתתפות כ־350 חוקרים מאירופה, ארה"ב, אוסטרליה, דרום־אפריקה ויפן. בתמונה: פרופ' פרץ לביא, יו"ר הוועדה המארגנת של הכנס, בודק אחת החולות במעבדה לשינה בטכניון

ראש „מתפוצץ" אינו סימן למחלה

התופעה ישנה־נושנה, אך רק לאחרונה החלו הרופאים לתת עליה את דעתם ולהגדירה, וגם שם נתנו לה: „תסמונת הראש המתפוצץ". תסמונת זו מתבטאת ביקיצה פתאומית בלילה עקב כאבי ראש עזים מאוד, שלמרבה המזל הם חולפים תוך זמן קצר. כאבי הראש מלווים האצה של הדופק והזעה מרובה. היא אופיינית לאנשים בגיל העמידה ובגיל הזקנה, בעיקר לנשים.

נוירולוג בריטי מבית־חולים בעיר האל, ד"ר ג'.מ.ס. פירס, התחקה לאחרונה על תופעה זו אצל עשרה אנשים ומצא, כי כולם בריאים לחלוטין, וכי תסמונת זו אין בה שום סכנה. במאמר שפרסם בכתב־העת הרפואי „לנסט" הוא תיאר שלושה מקרים כאלה. המקרה הראשון היה של אשה בת 74, שסיפרה כי היא מתעוררת לפעמים בתחושה שראשה עומד להתפוצץ והבזק של אור מופיע בשתי עיניה. חולה שני, גבר בן 68, תיאר את ההתקפים כרעם שהרעים באוזניו, ולאו דווקא ככאב. המקרה השלישי הוא של אשה בת 80 שדיווחה לרופא, כי מדי חודשיים עד שלושה חודשים היא מתעוררת וחשה מעין קול אדיר בראשה.

הנוירולוג הבריטי אומר, כי למעשה אין המדובר בכאבים, אלא בשמיעת רעש חזק. הוא אינו יודע לפרש תופעות אלה, אך הוא סבור כי הן נובעות משינוי פתאומי או מתנועה פתאומית בעצמות הזעירות של האוזן התיכונה או של האוזן הפנימית. הוא קובע בפסקנות, כי תופעה זו בלתי־מזיקה לחלוטין ואינה מצריכה כל טיפול. היא גם אינה קשורה לנוירוזה כלשהי. קיצורו של דבר, הראש אינו עומד „להתפוצץ", חלילה, וגם שום נזק אחר לא ייגרם. אפשר להמשיך לישון בשקט.

ניסויים במכון ויצמן ובבית־הספר לרפואה של אוניברסיטת תל־אביב:

אור לייזר וגורמי גדילה עצביים מדגים הצמיחו מחדש עצבי ראיה של ארנבונים

עצבי ראיה פגועים של ארנבונים החלו להתחדש, לאחר שטופלו באמצעים מעודדי צמיחה עצבית שבודדו מדגים והושפעו לקרינת לייזר חלשה. סיבי העצב שצמחו בעקבות טיפול זה חצו את האתר הפגוע והלך מהם גם הצמיחו מעטפת מיאלין, המקיפות כרגיל את העצבים. עם זאת לא הביאה התחדשות עצבית זו להשבת כושר הראיה לחיות המעבדה.

הניסוי נערך על־ידי קבוצה של חוקרים מן המחלקה לנאורוביולוגיה ממכון ויצמן, בראשות פרופ' מיכל שורץ, וממכון גולדשלגר לחקר העין, המשותף לבית־הספר לרפואה של אוניברסיטת תל־אביב ולמרכז הרפואי ע"ש שיבא, בראשות פרופ' מיכאל בלקין.

יש עניין מיוחד בניסויים אלה בגלל אי יכולתה של מערכת העצבים המרכזית (הכוללת את המוח, את חוט השדרה ואת איברי החושים) של יונקים לשקם תפקוד עצבי שנפגע באופן קשה. כך, למשל, אי־אפשר לתקן בניתוח שיתוק של הגפיים התחתונות שנגרם בעקבות פגיעה בחלק התחתון של חוט השדרה או כתוצאה מנזק מוחי. אחת הסיבות לכך היא, שמערכת העצבים המרכזית אינה מייצרת תאים רדומים או לא־בשלים (נאורובלסטים), שיוכלו למלא את החסר בעקבות פגיעה ולהחליף נאורונים (תאי עצב) פגועים או מתים – בניגוד לעור, למשל, שיש בו תאים לא־בשלים של רקמת חיבור (פיברובלסטים), היוצרים צלקות על־פני חתכים ופצעים.

בהיעדר נאורובלסטים יכולה מערכת העצבים המרכזית לשקם את עצמה, רק אם ייעשו מהם של הנאורונים הפגועים והללו יוכלו להצמיח מחדש את סיביהם הארוכים, הקרויים אקסונים. אולם ידוע שתהליכים אלה של התחדשות אינם מתרחשים מעצמם בעצבים פגועים או מנותקים של יונקים בוגרים – שלא כמו במערכת העצבים המרכזית של עוברים ושל יילודים.

ב־1985 הצליחו פרופ' שורץ ועוזריה להתגבר לראשונה, ולו במידה מוגבלת, על מכשלה טבעית זו אצל ארנבונים, בעזרת תמצית שהופקה מעצבים פגועים של דגים, אלא שגדילת האקסונים היתה מועטה ונבלמה במהרה. בשלב זה באה עזרה ממקור לא־צפוי: ד"ר שמעון רוכקינד מביה"ח „איכילוב" בתל־אביב, עולה מברה"מ, סיפר לחוקרים על מחקר דומה, שערך בעודו ברוסיה יחד עם חוקרים סובייטים אחרים. במחקר זה השתמשו בקרינת לייזר בעוצמה נמוכה.

פרופ' שורץ החליטה לנסות שיטה זו בחולדות ונוכחה לדעת, כי חשיפת העין הפגועה לקרינת לייזר בגלים אדומים, שתי דקות מדי יום במשך שבועיים, מאיטה את תהליך הניוון של העצבים הפגועים, אם כי אינה מביאה להתחדשות התאים. נמצא כי לאחר עשרה ימי קרינה הגיעה הפעילות החשמלית של עצב הראיה למחצית הפעילות של עצבי הראיה אצל חולדות בריאות, לעומת 10% עד 15% בעצבים שלא טופלו. בעצבים המוקרנים גם נמצא מספר גדול יותר של סיבים גדלים מאשר בעצבים שלא הוקרנו.

לאחרונה שילבו החוקרים את שתי השיטות – הביוכימית, בעזרת התמצית שהופקה מעצבי דגים, והלייזר – והגיעו לתוצאות טובות עוד יותר. באתר הפגוע נצפתה צמיחה חסרת תקדים של עצבים וכ־12% מסיבי העצבים שצמחו מחדש היו עטופים במיאלין.

אחד ההיבטים החשובים של הגישה המשולבת הזאת הוא עצם ההשראה של צמיחה עצבית מחודשת בסביבתם הטבעית של העצבים – שלא כמו בטכניקות אחרות, המבוססות על השתלת עצבים כדי לגשר על אזורים פגועים וכדי ליצור מסלול לצמיחת העצבים המתחדשים. החוקרים מקווים, שאם יצליחו העצבים המתחדשים להגיע לנקודות המגע הקודמות שלהם, הם יתקשרו אליהן ובאופן זה ישוחזר התפקוד העצבי במלואו.

פרופ' שורץ ופרופ' בלקין מדגישים, שעדיין רחוקה הדרך עד לשימוש בממצאיהם לטיפול רפואי אצל בני־אדם, שנפגעו במערכת העצבים המרכזית שלהם. בשלב זה לא מובן מנגנון הפעולה של אור הלייזר בהשהיית הניוון של הנאורונים וגם אין יודעים בדיוק את הגורמים המעודדים את הגדילה.

מחידושי המהפכה ברפואה שבאה בעקבות ההנדסה הגנטית:

גורמי גדילה ביוטכנולוגיים מרפאים פצעים ומאחים שברים בעצמות

„אקונומיסט", מיוחד ל„דבר"

אין לך כמעט אדם שלא נפצע בברכיו, כמה וכמה פעמים, בשנות ילדותו, תוך כדי מעידה בעת ריצה, טיפוס על גדר וכיו"ב, ובכל־זאת רוב המבוגרים יש להם ברכיים בריאות ושלמות לחלוטין: רקמות שנשחקו מתחדשות, עצמות שנשברו מתאחות. הסוד הטמון מאחורי כושר זה של הריפוי העצמי טמון בגורמים מעודדי גדילה.

גורמים אלה נחקרים בשנים האחרונות על־ידי הביוטכנולוגים, המקווים לנצלם לייצור תרופות חדשות.

ההשערה הראשונה בדבר קיומם של גורמים מעודדי גדילה התעוררה לפני כמה עשרות שנים משנמצא, כי נסיוב הדם – החלק הנוזלי של הדם שנקרש – יכול להשפיע במעבדה על תאים אחרים להתחלק ולהתרבות. ב־1962 נתגלה גורם הגדילה הראשון, גורם הגדילה האפידרמי (EGF). גורם זה מעודד גדילתם של תאי העור ושל תאי הקרנית – הקרומית השקופה והקשיחה המכסה את קדמת העין. מאז נתגלו הרבה גורמי גדילה נוספים. ניצול גורמי גדילה אלה לתרופות כרוך בקשיים מרובים, ולו משום שבגוף הם מצויים בכמויות זעירות בלבד. את הפתרון המיוחל סיפקה ההנדסה הגנטית: הגנים האחראיים לייצור EGF ו־IGF (גורם גדילה דמוי־אינסולין) הוחדרו לתוך המטען התורשתי של חיידקים או של 'יצורים פרימיטיביים' אחרים, כגון שמרים, והללו מייצרים אותם בכמויות גדולות תוך כדי התרבותם המהירה. גנים האחראיים לייצור גורמי גדילה מורכבים יותר, כגון PDGF, הגורם לכל סוגי התאים להתרבות, הוחדרו לתאי חיות שמצויים בהם האנזימים הדרושים כדי לבנות מולקולות אלה של שרשרות סוכר ארוכות.

EGF שמופק בביוטכנולוגיה, כבר נמכר, הראשון מבין גורמי הגדילה הביוטכנולוגיים שיופץ בצורה מסחרית. החברה הביוטכנולוגית „כירון" באמריוויל שבקליפורניה בוחנת עתה יעילותה של תרופה זו בריפוי כיבי עור ופצעי מיטה קשים. בתחילה ביקשה החברה להציע את מוצרה גם לריפוי קרניות שניזוקו, אך נסוגה מתכניתה זו בגלל הקושי להוליך אותה לעין בבטחה.

חברת „כירון" בוחנת גם IGF ביוטכנולוגי כדי להאיץ את גדילת החלבונים בעצמותיהן של נשים בגיל הבלות, הלוקות באוסטאופורוזיס (הידלדלות העצם): כמחצית מן העצם מורכבת מחלבונים, כגון קולגן, המשמשים כמעין מלט לקישור המחצית השנייה – סידן וזרחן.

במקביל נבדקת יכולתם של גורמי גדילה אחרים לרפא פצעים ולהחיש גדילתן של עצמות. בין השאר מקווים לייצר, בשיטות של הנדסה גנטית, גורמי גדילה לריפוי פצעים שנגרמו על־ידי כיבים במערכת העיכול וכדי לחדש עצבים וכלי דם שנפגעו. אולם תוכניות אלה נתקלות במכשולים קשים משלושה סוגים:

א. גורמי גדילה עלולים לגרום סרטן. ב־1983 נתגלה, כי PDGF דומה בהרכבו לחלבון מסוים המעודד היווצרותם של אונקוגנים, כלומר גנים המסייעים להתפתחות סרטן. מדען אמריקאי אחד, ד"ר הרי אנטוניאדס מאוניברסיטת הרווארד, מחלוצי המחקר ב־PDGF, טוען אמנם שתא תקין מצויד במעין שסתום בטחון, המונע ממנו להיהפך לממאיר אפילו בנוכחות כמות גדולה של גורם גדילה זה: גורמי הגדילה יכולים לעודד התרבותם של תאים רק על־ידי התקשרותם לקולטנים המצויים על דפנות התאים, וכאשר גורם הגדילה מצוי בכמות גדולה מאוד, פוחת מספר הקולטנים. אף־על־פי־כן תובע ה־FDA, מנהל המזון והתרופות האמריקאי, שניסויי החיות בגורמי גדילה לא ייערכו, כמקובל, בחולדות, כי אם בפרימאטים, מהיותם קרובים יותר לאדם, לפני שינוסו בבני אדם עצמו. זוהי מגבלה קשה, היות שהפרימאטים יקרים מאוד ונדירים יחסית.

ב. גורמי הגדילה הטבעיים או הביוטכנולוגיים שנוסו עד־כה בבני־אדם, כגון EGF, נמרחו על העור, לריפוי פצעים. גורמי גדילה נוספים יצטרכו להילקח דרך הפה, או קיימת הסכנה שיפורקו על־ידי אנזימים במערכת העיכול. אם, לחלופין, יוחדרו לגוף בזריקה, הם עלולים לאבוד בזרם הדם לפני שיגיעו ליעדם. אולם חברת „ביו גרוות'" מרייצ'מונד שבקליפורניה סבורה, כי מצאה פתרון לבעיה זו של הובלת החומר בגוף: חוקריה גילו קבוצה של חלבונים הדומים בהרכבם לכמה וכמה גורמי גדילה, ובעיקר ל־IGF. הם מצאו, כי שילוב של גורם הגדילה האמור עם החלבון יעיל פי 20 מאשר IGF לבדו בריפוי פצעים אצל בעלי־חיים. החברה מקווה לנסות שילוב זה בבני־אדם בעוד כשנה וחצי.

ג. ניסויים ראשונים בכמה וכמה גורמי גדילה היו מאכזבים למדי מבחינת השפעתם. אך ד"ר אנטוניאדס סבור, כי הוא יודע את סיבת הדבר, וכיצד להתגבר עליה. לדעתו נחלקים גורמי הגדילה לשני סוגים עיקריים. הסוג הראשון כולל „גורמי כושר", המכינים את התאים לקראת התרבותם והתחלקותם; הסוג השני כולל „גורמים מקדמים", הדוחפים להתחלקות עצמה. התחדשותם של תאים מצריכה פעולה משולבת של גורמי גדילה משני הסוגים. כמה וכמה חברות ביוטכנולוגיות, כגון „אפולון" בבוסטון, מנסים עתה בבעלי־חיים שילוב של PDGF, הנמנה עם הסוג הראשון, ושל IGF, הנמנה עם הסוג השני, ולפי הממצאים הראשונים פועל שילוב זה להפליא: השיעור של התחדשות רקמת חיבור, כגון גידים, היה גדול פי 4, ושל תאי עור פי 2, בהשוואה לשיעור שהושג בגורם גדילה אחד בלבד. במקביל התקצר תהליך הריפוי בכדי שליש בקירוב, מ־9 עד 11 ימים ל־6 עד 7 ימים. עם זאת יידרש זמן רב הרבה יותר לקבלת אישור מן ה־FDA לניסוי בתערובות כאלה בבני־אדם, מאשר לניסויים בגורם גדילה יחיד.

מים מן הנהר הכחול אל הנהר הצהוב

ההיסטוריון היווני הרודוטוס כינה את מצרים „מתנת הנילוס". סין הצפונית איננה מכונה „מתנת הנהר הצהוב"; אדרבה, הנהר עצמו מכונה „צרתה של סין". כמויות הטין העצומות שגורף ההואנג־הו – זה שמו בסינית – החול במקורותיו שברמות בגבול טיבט ובהמשך מהלכו באדמות הלס של סין הצפונית, לאורך יותר מ־4,000 ק"מ, מגיעות לשני מיליארד טונות בשנה, ואין עוד נהר גדול בעולם שמימיו עכורים כל־כך (ומכאן שמו). משקעים אלה, בתוספת להפרש הגבהים הקטן בירידת הנהר אל הים הצהוב, גרמו וגורמים לנהר זה להתפתל כנחש, לשנות את אפיקו שוב ושוב במהלך הדורות – 26 פעמים מאז ימי שושלת חן במאה השנייה לפסה"נ – ולהציף שטחים עצומים. השטפון הגדול האחרון אירע באוקטובר 1887. 900,000 אלף נספו או במה שנחשב לאסון הטבע הגדול ביותר מסוג זה בהיסטוריה. כעבור כמחצית יובל וכמעט בדיוק לפני מחצית יובל מהיום, ביוני 1938, פרצו הצבא הלאומי של סין, לפי הוראתו של צ'ן קי שק, את הסכרים על הנהר כדי לעצור את פלישת הצבא היפני. המים פרצו והציפו שטחים חקלאיים רחבי־ידיים. שטפון זה, מעשה ידי אדם, הביא למותם של כמיליון סינים ברעב.

המשטר הקומוניסטי בסין משתדל מאז כינונו ב־1949 להתמודד עם שגיונות ההואנג־הו. הבעיה האחת היא מניעת שטפונות. פני המים בערוץ הראשי גבוהים היום כדי ארבעה עד שבעה מטרים מעל לחלק נכבד ממישורי סין הצפונית, ורק מערכת סכרים גדולה ומסועפת מונעת הצפות. איכרי האיזור משקיעים מאמצים עצומים מדי חורף, כאשר הם מתפנים במקצת מעבודת האדמה, לתיקון הסכרים ולאחזקתם לקראת בוא השטפונות בעונת הקיץ הקרובה, המגיעים לשיאם בחודש יולי. היו ימים שהממשלה גייסה יותר משני מיליון איכרים כדי לתחזק את הסכרים, אבל הדבר לא מנע הצפות גדולות ב־1954 ושוב ב־1958, ובינתיים המשיכו פני המים בנהר לעלות בקצב מהיר ביותר של כ־10 ס"מ מדי שנה. ב־1957, כאשר סין העממית היתה שרויה עדיין בידידות עם ברה"מ, החלו מהנדסים סובייטיים להקים על הנהר סכר ענקי, סכר סנמנקסיה, בגובה של 106 מ' – חמישה מ' פחות מגובה הסכר הגבוה שהקימו מהנדסים בני אותה מדינה באסואן – כדי לווסת את הזרימה בנהר, למנוע שטפונות, לספק מי השקיה וגם כדי להפיק חשמל. הסכר הושלם בזמן שיא של ארבע שנים והרוסים הבטיחו, כי הוא יעצור כחצי מכמות הטין וימנע את עליית פני הקרקעית של האפיק, וממילא גם את עליית גובה פני המים. אבל תוך שנים ספורות התברר, שהסכר אינו ממלא אחר התקוות שתלו בו. מאגר המים שמאחוריו התמלא טין, היה צורך להעמיק את התעלות, שאמורות היו להוריד מים לטורבינות, להוצאת הטין – ועקב כך הגיעה ספיקת החשמל לפחות ממחצית מן המתוכנן. המאגר גם סיפק רק מעט מים להשקיה, ותמור מכול: שטפונות הוסיפו לפקוד את גדות ההואנג־הו בהמשך אפיקו.

המומחים של סין דהאידנא מודעים היטב למכשלתו של סכר סנמנקסיה. אין פירוש הדבר, שלדעתם לא צריך להקים עוד סכרים על הנהר הצהוב. אדרבה, יש תוכניות להקים כ־30 סכרים נוספים במורד הנהר, אלא שהללו יתוכננו בצורה מתוחכמת יותר. בד בבד הם חותרים לתקוף את הבעיה מן השורש, ואחת הדרכים לכך – ואולי העיקרית – היא להקטין את כמויות הלס הנסחפות אל הנהר עם הגשמים, על־ידי בניית טראסות על מורדות הגבעות, עיבוד השדות לפי קווי גובה ונטיעת יערות.

שני נהרותיה הגדולים של סין: ההואנג־הו (למעלה) והיאנגצה. הקו העבה המחבר ביניהם הוא תעלה שנכרתה לפני כאלף שנה

אולם במקביל מתכננים עתה הסינים תוכניות שנועדו להוסיף מים להואנג־הו: כמות המים הדרושה להשקיה בסין הצפונית, שמשקעיה מועטים למדי (סביב 250 מ"מ לשנה), נאמדת ב־70 מיליארד טונות – לערך כספיקת המים הכוללת של הנהר הצהוב ויובליו. המקור המיועד למטרה זו הוא הנהר הגדול השני של סין (ובעצם – הגדול יותר), היאנגצה („הנהר הכחול") במרכז המדינה, שספיקת המים שלו גדולה בהרבה מזו של ההואנג־הו. למען האמת, תעלה המחברת את שני הנהרות, לאורך כ־700 ק"מ, נכרתה כבר לפני כאלף שנה, אבל למטרות שיט, כדי לאפשר הובלת תבואות ממרכז סין לצפונה. אבל במאה ה־19, כאשר פותחה בסין רשת מסועפת למדי של מסילות־ברזל, לא היה עוד צורך בה והיא נשמה ויצאה מכלל פעולה. עתה מחדשים את ימי הנעורים שלה, הפעם למטרות חקלאיות ולא לשיט: מתקנים את הערוץ וגם מקימים לידה תחנות שאיבה.

במקביל נבחרת גם תעלה חדשה, שעתידה לעבור מתחת להואנג־הו ולספק מים לפקין, השוכנת צפונה לנהר הצהוב: צריכת המים הגדולה של עשרת מיליון תושביה של בירת סין הספיקה לדלל את מקורות מי התהום באיזור.

קיימת גם תוכנית לקשר את שני הנהרות הגדולים מערבה יותר, מקום שם מפרידים ביניהם פחות מ־100 ק"מ: על היאנגצה ייבנה סכר בגובה של עד 300 מ', ומן האגם שייקווה מאחוריו יוזרמו, במנהרות או בתעלות, חמישה עד עשרה מיליארד מים בשנה אל ההואנג־הו. גולת הכותרת היא תוכנית להזרים בתעלה מזרחית יותר 20 מיליארד מע"ק מדי שנה מן היאנגצה צפונה, להשקיית כ־40 מיליון ד' (40,000 קמ"ר) אדמות שלחין נוספות, אלא שתוכנית זו תושלם רק בעוד כ־50 שנה.

כמויות המים האדירות הזורמות בנהר הכחול – 650 מיליארד מע"ק בשנה, או פי שמונה מאשר בהואנג־הו או בנילוס – מאפשרות, תיאורטית, ביצוע תוכניות מרחיקות־לכת עוד יותר להשקיית שטחים עצומים, אלא שהן מצריכות זמן רב והון אדירים. שאלה גדולה היא, אם תוכל סין לעמוד בכך.

לזכור מראות, לא לזכור שמות

פסיכולוגים בבריטניה טוענים: במוח יש לפחות שני מאגרי נתונים

לפי הדעה הרווחת בקרב הנאורולוגים והפסיכולוגים מהווה המוח מאגר נתונים אחד ויחיד, שאפשר לשלוף ממנו את המידע הדרוש בתגובה לגירויים הנמסרים באמצעות העיניים, האוזניים או כל איבר תחושה אחר, למשל: כאשר אדם רואה את אשתו, הוא מזהה אותה מיד לפי מה שראה אותה פעמים רבות קודם־לכן. כיוצא בכך כאשר הוא שומע את קולה, או כאשר משמיעים באוזניו את שמה.

שני פסיכולוגים מבית־החולים הלאומי למחלות עצבים בלונדון, רוזלין מקרתי וא. וורינגטון, מעלים השערה שונה על־פי בדיקות שערכו בחולה בן 63, פקיד ממשלתי בכיר, שסיפר כי בשנים האחרונות חלה הרעה הדרגתית ביכולת הדיבור וההבנה שלו. כאשר בדקו אותו בטומוגראף משוכלל מדגם חדיש, נמצא מוחו תקין לחלוטין מבחינה אנטומית, פרט לאיזור קטן באונה הרקתית השמאלית של המוח, שבו אובחן נמק של רקמות.

בבדיקות פסיכולוגיות התקשה האיש לזהות חפצים, בעלי־חיים ואנשים על־פי שמותיהם: לא כן כאשר ראה את תמונותיהם. למשל, כשביקשוהו להגדיר מהו קרנף, השיב: „חיה, אבל אינני יודע שום פרטים". לעומת זאת, כאשר הראו לו תמונה של קרנף, השיב בבטחה: „חיה אדירת ממדים, משקלה יותר מטונה אחת, שוכנת באפריקה". כיוצא בכך לגבי הזכרת המלה „דולפין". תשובתו המהוססת של החולה היתה: „דג או ציפור", ואילו כאשר הציגו לפניו תמונה של דולפין, הרצה בשטף: „הדולפין חי במים (...) מאמנים אותם לזנק מן המים (...) בזמן המלחמה אימנו באמריקה דולפינים כדי שחיות מיוחדות אלה יגלו אחר אוניות". למראה תמונה של חזיר הסתפק הנשאל בהגדרה הכוללנית „בעל־חיים". לעומת זאת השיב בפרוטרוט, כאשר השמיעו באוזניו את המלה „מגדלור": „בניין גבוה ליד החוף, עם אורות מסתובבים כדי להזהיר אוניות".

על סמך בדיקות אלה נוטים מקרתי וורינגטון להשערה, כי המוח מכיל לא מערכת זכרון אחת, כי אם שתיים ואולי אף יותר, וכי אחת המערכות האלה – הנמצאת, כנראה, באונה הרקתית השמאלית – „מתמחה" בבעלי־חיים ובצמחים.

יצוין בקשר לכך, כי מה שידוע היום על תפקידיהם השונים של אזורים שונים במוח מבוסס בעיקר על בדיקת חולים בעלי נזק מוחי ממוקד מאוד, הפוגע בתפקוד זה או אחר של החולה והמסקנות מוסקות, איפוא, על דרך השלילה. באופן זה אותרו במוח מרכזים מיוחדים, האחראיים על הדיבור, על השמיעה, על הראיה ועוד. זוהי אמנם שיטת מחקר לגיטימית, מקובלת ומהימנה, אלא שמספר הנבדקים קטן לגבי כל סוג של פגיעה מוחית ולכן יש להיזהר מהסקת מסקנות חד־משמעיות. עניין זה חל בוודאי גם על המחקר החדש, שנערך באיש אחד ויחיד.

مكدس من الاحل

כוכבים ולילות

תיאטרון
מיתווה לסאטירה

"מעשה בטייס" מאת אלי שרייבר־חתולי בביצוע יצחק חזקיה. נגינה בפסנתר: עופר בראייר.

"מעשה בטייס" הוא מעין ערב קברט של שחקן אחד שהוא גם זמר, גם מנחה. יצחק חזקיה מתמודד עם כל התפקידים במיומנות ובחן לא מבוטל. שלד המונולוג שכתב אלי שרייבר־חתולי עוסק בשחקן קצת מותש המופיע בתפקיד טייס שהפציץ את משכן הכנסת. בית המשפט עומד לדון בשפיותו של הטייס. האם מי שהטיל פצצה על המשכן ויושביו הוא שפוי? התביעה תטען שאינו אחראי למעשיו. ההגנה תטען שהוא שפוי לחלוטין. אחד הטיעונים המוחצים במהלך המשפט הוא שאילו היה שפוי, לא היה מסתפק בהטלת פצצה על כנסת ישראל בלבד, אלא גם על הסוכנות היהודית ושאר מוסדות שבלעדיהם אולי היו חיינו שפויים יותר ומצחיקים פחות.

אלי שרייבר ניחן בדמיון, בהומור ובכושר המצאה לשוני די פורה. הבעיה היא שהמהתלה בכללה נשארת חסרת פואנטה למרות כמה תעלולי לשון חביבים ואף מצחיקים. יצחק חזקיה, שחקן מוכשר, מפגין משחק שיש בו רעננות של תזמון ואמצאה. אך גם כשהוא עושה כמיטב יכולתו, אין הוא מצליח להשלים את מה שחסר בטקסט. המונולוג של חתולי הוא מתווה לסאטירה שאינה מתממשת, רישום לקומדית־אבסורד שיש בה גודש של הבריקות ספוראדיות ברמות שונות, אך אינה קומדית־אבסורד.

מירי פז

שנה טובה

לקראת ראש השנה תיפתח במוזיאון חיפה תערוכה מיוחדת של אגרות ברכה, פרסים וגלויות מראשית המאה ועד ימינו. את המוצגים, הכתובים בעברית, יידיש וגרמנית ומעוטרים במוטיבים דתיים ולאומיים העמיד לרשות המוזיאון האמן והמעצב הגרפי חיים שטייר מחיפה אשר ליקט אותם במשך שנים רבות בארץ ובחוץ לארץ.

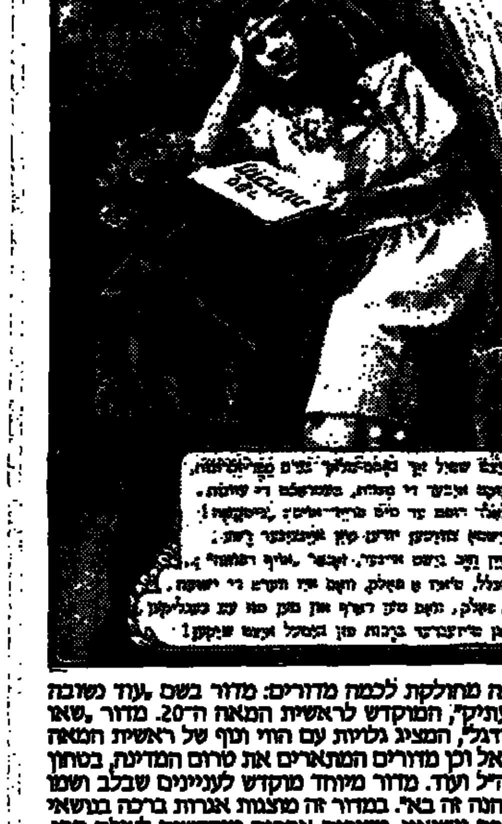

התערוכה מחולקת לכמה מדורים: מדור בשם "עוד נשובה אל ניגון עתיק", המוקדש לראשית המאה ה־20. מדור "שאו ציונה נס ודגל", המציג גלויות עם הווי ונוף של ראשית המאה בארץ ישראל וכן מדורים המתארים את טרום המדינה, בטחון ישראל, צה"ל ועוד. מדור מיוחד מוקדש לעניינים שבלב ושמו "קול דודי הנה זה בא". במדור זה מוצגות אגרות ברכה בנושאי תיאור, אהבה ונשואין. מדורים אחרים מוקדשים לעולם הזה, תצוגת ועולמם המיוחד והעליז של הילדים.

אנשי המוזיאון אומרים כי למבקר בתערוכה צפויה פנורמה נוסטלגית, לעתים נאיבית ולעתים משעשעת, המתארת ולו גם על גבול ה"קיטש" אורחות חיים, היסטוריה ותרבות עממית של העם היהודי בגולה ובארץ ישראל. כן מתארת התערוכה שלבים בהתפתחות האיור, הצילום והכתב. זה סיפור, הם אומרים, של מאווים אישיים לצד סיפורים קטנים בתולדותיו של עם, כאשר המשותף לכולם הם האיחולים לשנה טובה ומאושרת.

אריאלה ראובני

איך שגלגל מסתובב

שנה הלכה, שנה באה, אבל גלגל המזלות נשאר. זה גורלנו. ואם נרצה דווקא להיתפס לדטרמיניזם, הרי שגלגל המזלות מבטא את המחזוריות שבחיינו, שאנו לא נוטלים בה חלק פעיל.

"הדרן לקולנוע הישראלי", תוכנית הטלוויזיה שהיתה מתוכננת לשידור במוצאי ראש השנה, הוקדמה. היא תשודר ב־12.9. דליה גוטמן, המפיקה אומרת כי "רצינו לעשות חגיגה לקולנוע הישראלי, ללא שום התחייבות כרונולוגית. אני מבקשת להדגיש שאין לזה קשר לחגיגות הארבעים. במידה מסויימת התוכנית עוסקת יותר בקולנוע הישראלי של היום". הפקתה של התוכנית ארכה כחודשיים וכלולים בה קטעי סרטים שהצליחו לבטא ז'אנרים מסויימים, תוך התנערות מכל מחוייבות לפרות קדושות. הם נבחרו, בין השאר, על־פי סקר שערכה מינה צמח בקרב אנשי קולנוע. במהלכה יעבירו, באופן "ספונטני" חורם, שחקנים, במאים ואנשי קולנוע, את רשות הדיבור איש לרעהו. וכבר הצליחה התוכנית, עוד לפני הקרנתה, לעורר את קיצפם של במאים ושחקנים רבים, שמסיבות שונות לא מיוצגים בה.

תכנית מיוחדת אחרת של הטלוויזיה בראש השנה היא *"גלגל המזלות"*, הסובבת סביב סיבובי הגלגל המשליכים על סיבובי חיינו והחשבון הנפש הנובע מכך "מתי אם לא בראש השנה נפנה לעשיית חשבון נפש". חשבון נפש בשירים, 14 במספר, המתייחסים לנושא.

התכנית, שהוקלטה ביום ו' באולפני "טלעד" בירושלים, תרכז שירים רבים שיושמעו בהשמעת בכורה ואשר נכתבו והולחנו במיוחד לתוכנית. 20 הם המבצעים. בין השמות: גיל אלון, טל אמיר, משה ארגוב, אראלה בר, אלקי גזית, קלאודיה דלה־סטה, דודו טופז, שמעון ישראלי, מתי כספי, דני ליטני, נירה רבינוביץ', דני רובס ואחרים. הם ישמעו משיריהם של משוררים ומלחינים החל בעמנואל הרוסי וכלה במתי כספי. דברי הקישור במהלך התכנית יהיו כולם על הסקאלה של הנושא המרכזי ותהיה גם התייחסות ספציפית לעניינים אקטואלים.

צוות "שרתי לך ארצי": דן אלמגור, דני קישר ורפי שור, נפגש כאן שוב. *דן אלמגור* מנחה את התכנית, המנהל מוסיקלי המעבד הוא *רפי קרישמן* והמפיק: *רפי שור*. מביימת: *דינה אביאל*. אורך התכנית 55 דקות והיא תשודר בערב החג ב־ 21:15.

תוכנית ראיונות עם *גבי גזית*, *"הלכה שנה"*, תשודר במוצאי ראש השנה. היא תביא לצופים את הסיפורים האוטנטיים של השנה ואיזכור ויזואלי של המאורעות שעשו כותרות ועיצבו את חיינו בשנה החולפת. בין המרואיינים: זוכה הלוטו יוסי בורגין, אידה נודל, תמוזה אליישיב מבית אורן, הקיבוץ שעמד בפני פירוק, הודי רוטנברג הקיבוצניק שבא לסייע למקום בתוכנית שיקום. אוסיף פרמינגר, מפונה ימית האידיאליסט שסירב לקבל פיצויים, יעקב גולדרד, מושתל הלב, וישראל שטרן מנב"ל "חבורת הבל". כמו כן יוקרנו קטעים מופעים של אמנים שהיכו גלים השנה, בארץ ומחוצה לה. צמד הרקדנים ליאת דרור וניר בן־גל, עופרה חזה, דודו פישר, יהודה פוליק וסי היימן. המאורעות שציינו אותנו השנה: משבר הבריאות, ויליאם נקש, פרשת הלביא, ארנסט יפת, קלמנוביץ', פרשה התינוקת הברזילאית ועוד.

גזית מעיד כי בנוסף להיותו מראיין התוכנית הוא נטל גם חלק פעיל בעריכתה. האם הלקט שנבחר באמת מייצג נכונה את השנה החולפת? גזית: "לא, בכלל לא. אם היינו רוצים לייצג את השנה באופן אקטואלי, היינו בוחרים דברים יותר רציניים. כאן הבאנו דווקא את הסיפורים הקטנים. אבל בתוכנית הבאנו את הכל. לא התעלמנו גם מן הנושאים הבולטים וכיסינו פחות או יותר את כל אירועי השנה." הוא מקווה שמועד התוכנית יניע ציבור גדול לצפות בה. הוא עצמו מרוצה מן החומר ומן ההנחייה שלו, אבל "צריך לראות איך זה ייצא".

הדס מגן

★

בגלי צה"ל מתחילות תוכניות ראש השנה כבר בערב שבת. ב־9.9 תשודר *תוכנית מיוחדת של "בילוי נעים"*, שתוקדש לסיכום כל אירועי הבידור השנה. קטעים מהקלטות הופעות חיות, של אמנים ישראלים וזרים שביקרו כאן.

באותו יום בשעות 2 ועד 4 אחר הצהריים ישודר פעם נוספת מופע המחווה לזמר ולהומור האידי. שידור חוזר לכבוד זכייתה של התוכנית בפרס מפקד גלי צה"ל על־שם אראלה מודעי. שוב נוכל לשמוע את שושנה דמארי, אתי אנקרי, רפאל קלצ'קין, ירדנה ארזי, נחמה ליפשיץ, דודו פישר ועוד.

בערב החג ממש, ב־11.9, עוד לפני תוכנית הטלוויזיה, ישמעו בגל"צ מופע הפתיחה של פסטיבל הסרטים בירושלים בין 9 ל־11 בבוקר. שירים וקטעים מתוך סרטים ישראלים בארבעים שנות המדינה. מחלקת הבידור של גל"צ בראשותו של מולי שפירא הפיקה את האירוע לפסטיבל ולדעתו של שפירא יש בחומר "תמונת מצב והתפתחות של ההוויה החברתית הישראלית במשך השנים". גל"צ מתגרים בטלוויזיה שפירא: "אנחנו התחלנו בתוכניות מחווה ליוצרים שונים ואני שמח מאד שהטלוויזיה הולכת בעקבותינו".

ביום החג השני, יום ג' 13.9, תשדר התחנה הצבאית קטעים מן הערב שנערך לכבודו של המשורר יאיר הורוביץ במטרה לגייס כספים לניתוח הלב שלו בבריסל. הערב הועבר אמנם בשידור ישיר, אבל לא כולו. עכשיו מגיע תור הקטעים שלא נכנסו לשידור הישיר. מופיעים בהם שלמה ארצי, יהודית רביץ, חוה אלברשטיין, ריקי גל ומשוררים הקוראים משיריו של הורוביץ.

ו.צ.

יוסי פולק מביים.

כבר מספר שנים מבקש יוסי פולק להציג את "סוף משחק" של סמיואל בקט. בתחילה ניסה בתיאטרון חיפה, ב"הבימה", אבל הדחיות בביצוע התכנית הביאו אותו לתיאטרון "בית־צבי". ביום שישי בערב התקיימה שם הצגה ראשונה. יוסי פולק משחק ומביים, בפעם הראשונה בשני התפקידים יחד.

מדוע התעקש להעלות דווקא מחזה זה? בין הסיבות הוא מונה את "התעסקותו של המחזה בבעייה הקיומית, במוות, כדבר הכי מוחשי והכי בטוח. התעסקות זו נראית לי הכי אמיתית. זה הדבר שכל אחד מאתנו בורח ממנו. בנוסף, בקט מתייחס לדמויות במחזה גם כאל שחקנים, המחזה עוסק בהוויה של השחקן על הבמה, ובתור שחקן נראה לי טבעי לעסוק בו. ובכלל, בקט הוא המחזאי האהוב עלי ביותר וזה, לדעתי, המחזה הטוב ביותר שלו."

בקט. מודרנה. התמודדות עם בעיות קיומיות ועם האבסורד שבהתמודדות הזאת. וכבר נערמו תילי־תילים של פירושים, אבחנות וניתוחים. "סוף משחק". מחזה קלאוסטרופובי. המקום הוא מעין מחבוא אפל שבו שני חלונות גבוהים, סגורים כמעט תמיד. הדמויות, שרידי עולם שנעלם, הולכים וגוועים. האם (פולק), עיוור ומרותק לכיסא גלגלים, קלוב (סמר גדיש) בנו המאומץ ומשרתו אינו מסוגל לשבת, וההורים נאל (חינה רוזובסקה) ונאג (שמואל וולף) קטועי רגליים, בתוך פחי־אשפה. דמויות ללא אופי, שחייהם חסרי משמעות, טעם או מטרה, אבל קשורים זה בזה לחיים ולמוות, דיאלוג ללא משמעות, אבל מדברים כל הזמן שכן הדיבור הוא הקיום, לא דיבור אל, לא נסיון לקשר, אלא דיבור על, במקום־לא־מקום שבו כלום לא מתרחש. ההתרחשות היחידה היא הציפייה למוות. המזון הולך ונעלם, תרופות כבר אין. סוף המשחק קרוב.

הבימוי של פולק מתעכב על נקודות מסויימות מאוד. "בחרתי להציג את המחזה ללא קיצורים והשמטות, אבל הארתי קטעים שנותנים תמיכה ליסודות של הסרט האילם שבמחזה, למשל בחיפוש אחר הפישפש. כאשר הם מתפללים הוספתי מוסיקה, מוסיקה של מלאכים. הבמה היא של בקט, אבל הוספתי עליה. עץ מסוגנן, רמז ל'מחכים לגודו', טייפרקורדר מתוך 'סרטו האחרון של קראפ'. לעומת זאת התלבושת של האם לקוחה מ'הנסיך הקטן', וזוהי אמירה שלי. ובכלל, כל ההתמודדות עם החומר היא אמירה שלי, שאני לא מצליח להעביר בתיאטרון הגדול." על הבמה השחורה (עיצוב התפאורה: יגאל תומרקין) נעה דמות אחת, קלוב, היחיד המסוגל ללכת. האם יושב על כיסא גלגלים, מעוצב כאן כלעג לכיסא מלכות, קלוב מזיז מפעם לפעם ומתוך שני פחי־האשפה שבצבר צצים מדי פעם ראשיהם של ההורים. את מקום התנועה המינימליסטית תופסות המלים שכמו צובעות את המתרחש. "הדמויות כל הזמן מודעות לעצמן", אומר פולק. "כשיש במחזה קטע קשה שבו אדם גווע למוות, ותאום השחקן צועק על מישהו, ישנה שבירה. המחזאי מנתק. השחקן מדבר על עצמו. המחזה, אם כן מכתיב את ההתעסקות מבחוץ. הדמויות מתייחסות אל עצמן בביכור. אני מנסה שהקהל יתמודד עם זה. אני מנסה לעשות תיאטרון שמדבר אלי, כפי שאני הייתי רוצה לראות את המחזה, מבלי להכביס את הקהל לתורות."

האם תמשיך לביים? "לא."

במאי וגם שחקן ב"סוף משחק", קשה? "במקרה הזה לא כל־כך. תדמות של האם היא גם מעין במאי, במאי עיוור. וזו גם אמירה שלי על התיאטרון וצד נוסף שאני מתעסק בו על הבמה. הוא סוג של במאי־אלוהים־עיוור, וגם מעורב בהתרחשות."

ורדה צימרמן

סוכות כפול ארבע

שוב צריך להטיל מטבע כדי להחליט באיזה פסטיבל מבקרים. חול המועד סוכות מביא לנו את הפסטיבל לתיאטרון אחר בעכו, את פסטיבל הסרטים בחיפה, את מוסיקה קאמרית ביפו ועכשיו גם את פסטיבל "סולם יעקב" בגליל העליון. פסטיבל החוגג את בר המצווה שלו לבלוז, בלוגראס, קאנטרי ופולק. והשנה יהיו שם 25 להקות, ישראליות וזרות, סדנאות נגינה, שירה וריקוד, בשילוב עם קמפינג וטיולים.

בית־ספר ממוזג

לקראת תחילת שנת הלימודים בבית הספר "בית צבי" הקציבה עיריית רמת־גן סך של 75 אלף ש"ח לשיפוצים. בחודש אוקטובר יבואו, אם כן, התלמידים לכיתות ממוזגות ולקפיטריה חדשה.

אלה שסיימו את לימודיהם בשנה האחרונה, למרות הכיתות הלא־ממוזגות, נקלטו ברובם בתיאטרון הציבורי. במחזור: מתוך 20 הבוגרים, 11 התמקמו בתיאטרון הציבורי, שלושה נוספים עובדים בתיאטרון "הסימטה" ביפו ובהפקה לפסטיבל עכו.

ו.צ.

צפייה משפחתית

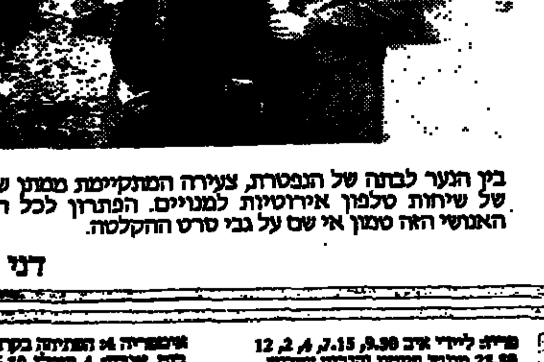

בין הנער לבתה של הנפטרת, צעירה המתקיימת ממתן שירות של שיחות טלפון אירוטיות למנויים. הפתרון לכל הסבך האנושי הזה טמון אי שם על גבי סרט ההקלטה.

ביום שלישי ב־7 בערב יוקרן בסינמטק התל־אביבי הסרט *"צפייה משפחתית"*. קומדיה אבסורדית שביימה בכשרון בידי במאי קנדי צעיר, אטום אגויאן (ממוצא ארמני, יליד קאהיר) והוצגה כבר בפסטיבלים שונים, כולל פסטיבל הסרטים הירושלמי, וזכה לפרסים, ביניהם פרס המבקרים בפסטיבל לוקרנו. הבמאי מסר לידי ארכיון הסרטים של ירושלים עותק של הסרט בתקווה שימצא לו מפיץ שיוציאו להקרנות מסחריות. בינתיים ניתן לראותו בהקרנות מיוחדות בסינמטקים.

הסרט מעביר ביקורת על חיי הכרך המודרני שבו הקשר הבין־אישי הולך ומתרופף ועל הטכנולוגיה המודרנית המנטרלת כל רגש אנושי. יש כאן הומור שחור יוצא דופן וסגנון מיוחד העובר מצילומים ריאליסטיים לצילומי וידאו כשהעלילה נעה בין מציאות לפנטזיה. חיי הגיבורים נראים על מרקע טלוויזיה, מוקלטים בוידאו ונשמרים בקסטות. היחסים בין בני הזוג בסרט קרים ומנוכרים ומעשי האהבה ביניהם מתועדים ונשמרים בספריית הקסטות הביתית. בנו של בעל־הבית מאשתו הראשונה, הוא צעיר מתוסכל שיוצר קשר בלתי הגיוני עם סבתו הסנילית המאושפזת במוסד ואשר אביו מתעלם מקיומה. בן העשרה מתכנן את חטיפתה של הסבתא והוא עושה זאת באמצעות החלפת זהויות בינה לבין קשישה אחרת במוסד שהלכה לעולמה. התוצאה מובילה לקשר חדש

דני ורט

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן, רגע דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 תלמוד: שניים אוחזין, מבוא חוני מולי.
08.40 ספרות (סיפור) יש לי חלום.
09.00 אנגלית (ז').
09.20 השעה שלנו, כובע הקסמים.
10.30 אנגלית (ז').
11.00 חשבון (ה'). מבוא לשברים.
11.15 צרפתית.
11.35 גיאוגרפיה (ה־ו'). יפן – הארץ והעם.
12.00 אנגלית (ו').
12.25 ספרות (ז־ט'). אגדות חוני המעגל.
13.00 אנגלית (ט').
13.30 היסטוריה בכלכלה: יוון הקלאסית – אתונה דור הזהב.
14.00 עד־כאן, רגע דפי הטלטקסט.
14.05 האוניברסיטה הפתוחה: ניהול משאבי אנוש – מבט על הטעה (טופיכבעלת); אוקיינוגרפיה – לידתו של אי.
15.00 חי בינבה, "בינבה ואטי". אם קונה משאית כדי לרדוף אחרי בינבה. הוא כמעט מצליח, אך בסופו של דבר בינבה מחלצת אותו מהמשאית התקועה.
15.10 רחוב סומסום הרחוב מלא מים כיצד מתארגנים ברחוב סומסום כשיש פקק בצינור וכשיש הפסקת מים?
15.40 שעת כושר.
15.50 כמותיים שיות למשרד הבריאות "בנושא" דפי מידע טלטקסט.
16.00 הקוסם מארץ עוץ (פרק 29) "אוזמה ממבוי קונתפשה" ממבוי מנסה להעיר על בני התבורה בדרכים שונות. אך החליל החכם חושף את מזימותיה ומסכל אותן. קורט אבקת פלפל חריף מספיק כדי לגלות את ממבוי.
16.25 כך היו חיינו (פרק 28) "זכות בחירה לנשים". אחותו של מר אקרלי מגיעה לעיירה. דייזי אקרלי היא סופרג'יסטית – תומכת במתן זכות הצבעה לנשים. היא מארגנת הפגנות ואספות נשים ומעוררת אותן לפעולה.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 "מתגלגלים", "סיבוב למריבה" – צוות הקרקסטרון שרוי במצב רוח קודר. ההופעה הראשונה הותירה משקע כבד בלבם של אנשי הצוות, והמנהל רב. מצב הרוח הקודר משתנה לפתע.
18.00 כוח המוח. "נקמת קוברה – היום החמישי" אנשי כוח המוח מצליחים להגיע אל החלק השלישי של מכונת השליטה במזג האוויר ולמנוע בכך אסונות טבע נוראים שתכנן מפקד "קוברה" (דיבוב עברי).
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 עם הכוכבים. הפעם עם הזמר סטינג הסולן של להקת פוליס לשעבר. סטינג עזב את הלהקה ב־1984 והוציא שלושה תקליטי סולו. אלבומו האחרון נבחר בבריטניה לאלבום השנה. סטינג בולט באירועי מוסיקה הקשורים במאבק על זכויות האדם. בתוכנית קטעים מאלבומו האחרון ולהיטיו החדשים. (תרגום עברי).
18.45 "חידושים והמצאות" תכנית שבועית המביאה מחידושי המדע והשכלולים בטכנולוגיה, ברפואה, בתקשורת ועוד. [illegible]
20.00 כותרות מבט.
20.02 אלף. שם הפרק: "רכבת הלילה". אלף שוחר הרפתקאות, עולה עם ווילי על רכבת משא לילית. (עברי־ערבי).
20.30 להיט בראש – מצעד להיטים עבריים.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 השדירי שירות.
21.35 לקראת שידור.
21.50 שושלת (פרק מאה). קריסטל מתפייסת עם דניאל, אביה של סמי ג'ו. קלאודיה עוזבת את סטיבן. בלייק ונקיפל מנסים להתחקות אחר נסיבות מותו של גאלון. לבלייק נודע כי אביו עבר התקף לב. (עברי־ערבי).
22.40 אוראוס הופשטטר – דיוקנו של אמן. ב־1985, בהגיע הצייר אוראוס הופשטטר לגבורות, נערכה תערוכה רטרוספקטיבית של יצירותיו במוזיאון לאמנות בהרצליה. הופשטטר, ניצול השואה, זכה לכינוי "צייר היהודי". את עצמו הוא מכנה אופטימיסט טראגי. בתערוכה תמונות שצייר עוד באירופה, לפני עלייתו לארץ, ומבחר מציוריו ב־30 השנים האחרונות.
23.10 חופשי על הבר – (פרק אחרון): "דודים, רומאים, וראיר־השבון" נרם רוצה להרשים את מעבידו ומחליט לערוך "מסיבת גלימות רומאיות" בבר. אלא שהעניינים משתבשים, משום שנרם הוא צריך להתחלק לעזרתו של דיאן ויוצא נגד מעבידו (עברי־ערבי).
23.40 פסוקו של יום; חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 מה משדר הערב?
18.35 "הרפתקאות הדבורה מאיה" (פרק אחרון).
19.00 "תחיבה מפליגה" (פרק ב'): "גן עדן בסכנה". האי מדגסקר שוכן לחופה הדרום־מזרחי של אפריקה; והוא ממלכת החי והצומח, מעין מוזיאון חי בו שוכנים יונקים המתקיימים בעיקר באזור זה, כמו קוף השועלים ומיני עופות. החוקר בראלד דארל מתאר את ההתפתחות שעברו על האי מדגסקר בעקבות שינויים גיאולוגיים שחלו ביבשת.
19.26 "רגע לפני..." הפעם על רונה השוגדב לטפל בחסרי אמצעים.
21.40 "קליפ מי יודע" חידון מספר 7 ושמות הזוכים בחידון מס' 5.
21.45 "להיטבי" של וורלוק, מבסי השירים וליבל 62.

ירדנית

16.30 סרטים מצויירים (ער' 1); 18.00 שירים בצרפתית; 18.30 רחוב קרנו (תכנית בצרפתית); 18.35 אלף (ער' 1); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.00 כסיבות מדעיים (ער' 1); 19.15 לקט שירים בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 20.30 האם משרתים אותך (קומדיה אנגלית); 21.10 סידרה דוקומנטרית; 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 מאמום (סידרת מתח אמריקאית); 23.10 מגרלי פולסי (קומדיה אנגלית).

המזרח־התיכונית

13.30 חיים אחרים (סדרה);
14.00 מועדון 700;
14.30 מעשיות משפחות (ערבית);
15.00 מלך השחקים (סדרה);
15.30 חבית המעטף (מוזיקה);
16.00 סרט (ערבית);
18.00 משפחת וולטון (סדרה);
19.00 60 דקות (מגזין אקטואליה);
20.00 שנה בחיים (סידרה דרמטית);
21.00 סרט "משימת לוואנדר" עם ברט לנקסטר;
22.30 מעשיות משפחות (ערבית).

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – בריס: סימפוניה מס' 8; באך: קנטטה מס' 103; מוצרט: סימפוניה קונצרטית לכלי־נשיפה ולתזמורת; שופן: וריאציות לפסנתר ולתזמורת על נושא מתוך "דון ג'ובאני"; שומן: סימפוניה מס' 3, "הריינית".
09.00 קונצרט בוקר – סיבליוס: קונצ'רטו לכנור ולתזמורת; פורה: הפנטזיה מס' 1 לפסנתר ולכלי־קשת; שוברט: סונטה בלה מז'ור לפסנתר, בטהובן: שלישייה לפסנתר חליל ובסון; מוצרט: סונטה לפסנתר ולכנור ק. 481; חיידן: סימפוניה מס' 59 "האש".
11.57 פינת השיר – שירים מסדרת היום (מזיקיש).
12.00 אמנים באולפן – הלחקה הקאמרית מאפל היל – דבוז'אק: 2 ואלסים, אופוס 54; תאראבסון: חמישייה לפסנתר (1981), פרץ פולקנר 187; באך: סויטה מס. 3 בדו מז'ור.
13.05 בהאזנה נינוחה – פגניני: קפריס מס' 7; – סונאטות "רעשני"; בורודין ולנאטוב: הפתיחה "הנסיך איגור"; ארנסקי: שלישייה ברה מינור; שופן: תשע מזורקות; קופלנד: סויטה מתוך "הפוני האדום".
15.00 דפי פסנתר – הסונטות של בטהובן.
16.00 מוסיקה ליום ראשון – מקס רגר: מוטט "רוחי תרבלה" (מקהלת ריאס ברלין / אובנה גרונטסטאיין); באך: מיסה בסי מינור (קונצרטוס סברנור, הנגני סברנור / אהרון פרוס).
18.00 מוסיקה כאן ועכשיו.
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלודה.
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי – שלישיית "זובלי" בתצירות מאת: בטהובן, שוברט והבודק.
22.00 מן המקורות – "בן אדם, מה לך נרדם" (ב') תוכנית סליחות.
23.00 מתארי יצירות – פרקי דמגי: הקונצ'רטים לחליל; רספיגי: הפואמות הסימפוניות.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה המשודרת "מבוא להיסטוריה של אפריקה" הפעם: "סחר עבדים".
16.05 רדיו־עשרות: מגזין נוער, כתבי נוער מדווחים: על המתרחש בחיי הנער.
17.05 צבעי הקשת – "שיריכי" הפעם: ממארת, ממערב וגם משלט.
22.05 תמוז העץ – תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם עם ד"ר עמירם רביב – פסיכולוג תינוקי־קליני, הפעם: "שאלות בנושאים המתעוררים עם התחלת שנת הלימודים".

רשת ב'

13.05 תחנות הארץ – שירים עבריים.
16.05 שעה קלה עם אילנית.
18.06 בעין בוחנת – שאלות וסוגיות בתחלוקת.
19.35 שירים עבריים.
20.05 שלום לבן דודי – פיוט וברכה ויל חי.
22.05 לנחרא בחלום – מתרוזת שירים.
23.05 בינינו לבין עצמנו – שיחות עם מאזינים בשידור חי.

רשת ג'

16.05 פופ 89.
18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.
21.05 אדום עתיק.
23.05 הלילה הזה שירים.

גלי צה"ל

10.55 אח בוער – על עצים ויערות.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות.

צה"ל 1

19.05 עשיים מדינה – (ש.ת.).
20.05 שירי להקות צבאיות.
21.30 לילה לא שקט.

צה"ל 2

19.05 הרדיו הישן.
20.05 צו 8.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הצו הזה.

שידורים קבועים

[illegible]

קופת – חולים
של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
ההנהלה המרכזית

ניתנת בזה הודעה כי בתאריך 30.9.88 יבוערו תיקים רפואיים מקצועיים, תיקים רפואיים אישיים ישנים שעבר הזמן להשמידם, תיקי רפואת שיניים ותיקי רפואה תעסוקתית של חברים שנפטרו עד 31.7.81 במרפאות קופת חולים במחוז ראשל"צ.

כל מי שיש לו ענין בכילום מן האמורים לעיל יפנה בכתב אל הנהלת קופת חולים רח' יל"ג 5 ראשל"צ – 75100 עד תאריך 15.9.88.
לאחר מכן לא תתקבלנה בקשות ו/או טענות לענין זה.

נהג !
עשה את המינימום למען אלה העושים את המקסימום.
תן טרמפ לחייל !

תל־אביב

אסתר: מפגש להוט 9.45, 7.30, 5.00
אורלי: נס ברחוב 8 9.30, 7.15, 5
בית ליסין: מונטי פייטון תנגנים בהוליווד 23.15
בית־ציונה: אלף האורות של ניו יורק 9.45, 7.15, 4.45
גורדון: החגיגה של באבט 9.45, 7.30, 5.00
גת: נישואין פיקטיביים 9.40, 7.30, 5
דיזנגוף 1: קפה בגדאד 9.50, 7.30, 5.00, 11.00, 1.00, 3.00
דיזנגוף 2: פקין בלוז 9.50, 7.30, 5.00, 11.00, 1.00, 3.00
דיזנגוף 3: הקיץ של אביה 9.50, 7.30, 5, 3, 1, 11
דקל: משודרים חדשות 9.45, 7.10
דרייב־אין: רמבו 3 9.30, 7.30
24 סטס
הוד: ארי מרפי מגלה את אמריקה 9.15, 7.00, 5
הסינמטק: 7 השוטה 9.30 האושר הקולנוע (בית ציוני אמריקה)
לול 9.30, 7.30, 5.30
חן 1: פרנטיק 9.30, 7.30, 5
חן 2: תרגילים בניגול 9.50, 7.30, 5
חן 3: בעקבות האיגואנה הבהולה 9.30, 7.30, 5
חן 4: נעורים בהשאלה 9.50, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: הקיסר האחרון 9.30, 6.30, 2, 11
לב 1: הנסיכה הקסומה 10, 8, 5, 2
לב 2: אהבנו כל כך 9.45, 7.15, 4.45, 2
לב 3: החבר של החברה שלי 9.55, 7.15, 2
אל עצמי 5
לב 4: התשוקה בבכור 9.50, 7.40, 5.00, 2
לימור: מחליפים עורצים 9.30, 7.30, 4.30
מוגרבי: מגור לרגל שיפוצים
מוריאל: עיניים שחורות 9.30, 7
דירה בכלל המלחמה הזאת 9, 7
מקסים: קרוקודיל דנדי 2 9.30, 7.30, 5
פאר (לשעבר אלנבי): צלליות צודוכה 9.40, 7.30, 5.30
פריס 1: שם המשחק 9.45, 7.30, 5.00
פריס 2: מילנגר 9.45, 7.30, 5
פריס 3: מחיר הבגידה 9.45, 7.30, 5
מפורה: מגור לרגל שיפוצים
פאר: האישה של חיי 9.45, 7.30, 5
פאר: ליידי אובן 9.30, 7.15, 4, 2, 12
23.30 מונטי פייטון והגביע הקדוש
צפון: כפר קטן שלי 9.45, 7.30
שחף: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 5.45
תמוז – רמת־אביב: ספייר 9.40, 7.30
תבלת: פרחים בעליית הגג 9.45, 7.30, 5.00
תל־אביב: מחיר הבגידה 9.30, 7.45, 5.00

ירושלים

אדיסון: ארי מרפי מגלה את אמריקה 9, 7, 4.30
אורנע: התפוז המכני 9.15, 6.45
4.30 המשימה מיאמי
אורין 1: הנסיכה הקסומה 9.30, 7.30, 4.30
אורין 2: עיניים שחורות 9.15, 7, 4.30
אורין 3: שלושה גברים ותינוקת 9.15, 7.15, 4.30
אורין 4: ספייר 9.15, 7.15, 4.30
אורין 5: מחליפים עורצים 9.15, 7.15, 4.30
אורגיל: נישואים פיקטיביים 9.15, 7, 4.30
אימפריה 1: פקין בלוז 9.30, 7.15, 5.00
אימפריה 2: לול 9.30, 7.15, 5
אימפריה 3: המתיחה בקרוב
אימפריה 4: המתיחה בקרוב
בית אגרון: 4 קובלן 6.30 מתח גבוה 8 הרעב 22 בריאן כוכב עליון
כפיר: פרחים בעליית הגג 9.00, 7, 4.30
מיטשל: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.00, 6.00
סמדר: המבצר הנסתר 9.15, 7
עדן: מחיר הבגידה 9, 7, 4.30
רון: מפגש להוט 9.30, 7.30, 4.30
תיאטרון ירושלים: קפה בגדד 9.30, 7
הקיץ של אביה 9.00, 7.00
שלום נמרד 9.30, 7.00

חיפה

אורה: הקיץ של אביה 9.15, 7.00, 4.30
אורלי: החבר של החברה שלי 9.15, 6.45, 4.30
אמפיתיאטרון: סגור
ארמון: סגור
חן: מפגש להוט 9.15, 6.45, 4.30
כרמל: 5.15 אל עצמי
7.15 מחליפים עורצים, 9.15 הבית ברוח קארול
עצמון 1: קרוקודיל דנדי 2 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 2: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9, 6
עצמון 3: שם המשחק 9.15, 7
פאר: פרנטיק 9.15, 6.45, 4.30
קרקופורה: החגיגה של באבט 9.15, 7, 4.30
רון: ארי מרפי מגלה את אמריקה 9.15, 7.15, 4.30
רב גת 1: פרחים בעליית הגג 9.15, 7.00, 4.30
רב גת 2: בעקבות האיגואנה הבהולה 9.15, 7.00, 4.30
רב אור 1: דיווג משפיים 9.15, 6.45, 4.30
רב אור 2: נעורים בהשאלה 9.15, 6.45, 4.30
רב אור 3: נישואים פיקטיביים 9.15, 4.30

קריות חיפה

[illegible] תפסה בכפר 9.15, 7
[illegible] פרנטיק 9.15, 7
[illegible] ארי מרפי – מגלה את אמריקה 9.15, 7
[illegible] עינות מבחן 9.15, 7
[illegible] הקיץ של אביה 9.15, 7
[illegible] שם המשחק 9.15, 7.00

אשדוד

[illegible] מלחמות השחקים 7.15 הקיסר האחרון 9.30
[illegible] מפגש להוט 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: מוכת ירח 9.30, 7.30
מגדל: פרנטיק 9.30, 7.15
רחל: המשימה מיאמי 9.30, 7.15

באר־שבע

קרן: מילנגר 9.30, 7.15, 5.00

הרצליה ■ רמת השרון

דוד: מילנגר 9.30, 7
היכל: מחיר הבגידה 9.30, 7.15
כוכב: (?) שם המשחק 9.30, 7.15
כוכב: 7.15 ורוק אותה מהרכבת 9.35, 7.15
תפארת: שלושה גברים ותינוקת 9.30, 7.30

עפולה

בהמיהיו: תפסה בכפר 9.30

חולון ■ בת־ים

ארמון: הול סטרים 9.30, 7.30

ירושלים עוד / אשקלון

אורשה: מעין המבצר 9.30, 7.15
מגדל: פרנטיק 9.40, 7.15
סמטאות: ארי מרפי מגלה את אמריקה 9.30, 7.15, 5.00
שבח: ארי מרפי מגלה את אמריקה 9.15, 7.15, 4.30
פתוחים קרית שרה: סגור
ריבה: מילנגר 9.30, 7.15

חדרה

חדרה: קרוקודיל דנדי 2 9.30, 7.15

כפר־סבא ■ רעננה

סמל: המשימה מיאמי 9.15, 7
תל: השוד 9.15, 7
אורות: סגור

לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
ארמון: רמבו III 9.30, 7.30
רמת־יהודה: רמבו III 9.30, 7.30

נהריה ■ עכו

הוד: מפגש להוט 9.15, 7.15

נתניה

רון: סגור
אמפיתיאטרון: סגור
אסתר: ארי מרפי מגלה את אמריקה 9.30, 7.15, 5
סטודיו: פרנטיק 9.30, 7.15
שרון: הקיסר האחרון 9, 6
דורי: הול סטרים 9.30, 7.15

קרית אונו

מונטיס: סגור

פתח־תקוה

היכל 1: ארי מרפי מגלה את אמריקה 9.45, 7.15, 4.45
היכל 2: המשימה מיאמי 9.30, 7.15, 5
היכל 3: לילה מסחרר 9.45, 7.15, 4.45
שלום: בישול בזוז 9.30, 7.15

ראשל"צ ■ רחובות

בית העם: הקיץ של אביה 7, לול 9.15

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: פרנטיק 9.50, 7.30, 5.00
ארמון: סגור
לילה: שברון חושים 9.30, 7.30, 5
הוד: ארי מרפי מגלה את אמריקה 9.30, 7.15, 5.00
רב גן 1: פרחים בעליית הגג 9.50, 7.30, 5
רב גן 2: מפגש להוט 9.50, 7.30, 5
רב גן 3: תרגילים בניגול 9.50, 7.30, 5.00
רב גן 4: משודרים חדשות 9.50, 7.30, 5
שביט: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.15
הדר: שלושה גברים ותינוקת 9.30, 7.15
חן: בישול בזוז 9.15, 7.15
ג.ג. רון 1: ארי מרפי מגלה את אמריקה 9.45, 7.15, 5
ג.ג. רון 2: מלחמות השחקים 9.45, 7.30
4.30 הנבגה איפה הבמאי
ג.ג. רון 3: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 5.45
נגוה: החגיגה של באבט 9.30, 7.15
ראשון: המשימה מיאמי 9.30, 7.30

קרית שמונה

שטרן: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.15